

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه

۱۴۰۴/۱۰/۲۶

آزمون ۲۶ دی ماه ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

۲۰ سؤال در ۷۵ دقیقه

ساعت ۸ تا ۹:۱۵ صبح

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.				
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰
ریاضی و آمار	۱	۲	۳	۴	۶
علوم و فنون ادبی	۱	۲	۳	۵	۶
جامعه شناسی	۱	۲	۵	۷	۸

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۳)	۲۰	۱	۲۰	۳۰
۲	اجباری	علوم و فنون ادبی (۳)	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰
۳	اجباری	جامعه شناسی (۳)	۲۰	۵۱	۷۰	۱۵

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز

برای مشاهده فیلمها در سایت کانون، کد روبهرو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرایی، محمد پردل نظامی، احمد حسن زاده فرد، رضا خانباثانی، شکیب رجبی، پیمان طیار، هادی فولادی، علی قهرمان زاده، محمد نظامی	ریاضی و آمار
سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، حسن اصحابی، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، امیرحسین سعیدی پور، مهدی فروتن، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، الهام محمدی، هومن نمازی	علوم و فنون ادبی
رانیا امیری، ریحانه امینی، آزیتا بیدقی، امیرحسین خزایی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، سینا غلامی، فاطمه قریبیان، مهرداد کرمی، سید آرش مرتضائی فر، محمدمهدی یعقوبی	جامعه‌شناسی
ولی برجی، عمار تاجبخش، ابوطالب درانی، آرمین ساعدپناه، محمدرضا سوری، امیرعلی فردین، مصطفی قدیمی فرد، محمدهادی کاظمی نصرآبادی، محمد کرمی نیا، روح‌الله گلشن، سید محمدهادی مرتضوی	عربی زبان قرآن
علیرضا پدرام، جواد جلیلیان، یاسین ساعدی، فاطمه عزیزی، آیدا فتاح‌زاده، فرزانه ناظمی، محمدمهدی یعقوبی	تاریخ و جغرافیا
حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، محمد قربانی، امیرمحمد قلعه‌کاهی، محمد کرمی نیا، علی معزی، فیروز نژادنجف	فلسفه

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درسی	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی عباس مالکی	مسئول درس: الهه شهبازی ویراستار: مهسا محمدنیا، معصومه صنعت‌کار، یارسا باتقوا
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	زهره توکلی	مسئول درس: فریبا رنوفی ویراستار: محسن جمشیدی، زهرا شمسایی، مهدی یعقوبیان
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	محمدرضا شریفی	مسئول درس: سجاد حقیقی پور ویراستار: سیدمجتبی رضازاده، علی ابراهیمی آرانی، زهرا شمسایی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدهادی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: نیما مروج، زهرا شمسایی، مسلم احمدنژاد
تاریخ و جغرافیا	محمدمهدی یعقوبی	محمدمهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی، تابان صیقلی	مسئول درس: محمدمهدی پور ویراستار: محمدحسن سعیدی
فلسفه	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌کاهی ایمان کلاته‌عربی	مسئول درس: سوگند بیگلری ویراستار: علی بدری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدهادی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۳)

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

آمار و احتمال
الگوهای خطی
(مدل سازی و دنباله)
صفحه های ۱ تا ۶۰

۱- نهایی با ارقام ۱, ۲, ۳, ۴, ۵ چند عدد سه رقمی زوج می توان نوشت؟

۱۲ (۱) ۲۴ (۲) ۲۵ (۳) ۵۰ (۴)

۲- با ارقام ۰, ۱, ۲, ۳, ۴, ۵ چند عدد چهاررقمی فرد و بزرگتر از ۴۳۰۰ می توان ساخت؟ (تکرار ارقام مجاز نیست).

۱۲ (۱) ۲۴ (۲) ۳۶ (۳) ۶۰ (۴)

۳- اگر داشته باشیم $\frac{5040}{n!(n+1)} = (n+2)$ ؛ مقدار $n! + (n-1)!$ کدام است؟

۲۴ (۱) ۲۵ (۲) ۲۷ (۳) ۲۹ (۴)

۴- یک دوره بازی والیبال بین ۸ تیم به صورت رفت و برگشت انجام می شود. اگر همه تیمها با هم بازی داشته باشد در پایان دوره چند بازی انجام شده است؟

۸ (۱) ۵۶ (۲) ۱۱۲ (۳) ۸۰ (۴)

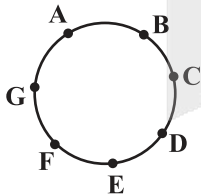
۵- از بین ۵ دانش آموز یازدهم و ۶ دانش آموز دوازدهم می خواهیم تیم های ۵ الی ۷ نفره تشکیل دهیم، در چند حالت تعداد دانش آموزان انتخابی از هر دو پایه برابر است؟

۲۰۰ (۱) ۴۰۰ (۲) ۱۵۰ (۳) ۲۵۰ (۴)

۶- می خواهیم از بین ۹ نفر که ۲ نفر از آنها همکلاسی هستند. یک تیم ۶ نفره فوتسال تشکیل دهیم. به طوری که دو همکلاسی با هم عضو تیم نباشند، این کار به چند طریق امکان پذیر است؟

۸۴ (۱) ۴۹ (۲) ۴۲ (۳) ۷ (۴)

۷- با نقاط زیر چند پنج ضلعی محدب می توان ساخت به طوری که AE قطر آن باشد؟

۱۲ (۱)

۶ (۲)

۹ (۳)

۲۵ (۴)

۸- نهایی یک سکه را پرتاب می کنیم. اگر رو بیاید ۴ سکه دیگر و اگر پشت بیاید ۲ تاس می ریزیم. تعداد اعضای فضای نمونه کدام است؟

۵۲ (۱) ۴۲ (۲) ۲۱۶ (۳) ۱۲۸ (۴)

۹- چند تا از پیشامدهای زیر حتمی است؟

الف) پیش بینی نتیجه یک بازی فوتبال در دقیقه ۸۹

ب) کمتر از ۱۲ بودن مجموع اعداد حاصل از پرتاب ۲ تاس

ج) بیرون آمدن ۲ مهره سفید از کیسه ای با ۹۹۹ توپ سفید و یک توپ سیاه

د) مشاهده عدد یک رقمی در پرتاب یک تاس

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۰- اگر A و B دو پیشامد غیرتهی ناسازگار باشند، کدام رابطه نادرست است؟

$A \subseteq B'$ (۱) $B \subseteq A'$ (۲) $A \cap B' = A$ (۳) $B - A = \emptyset$ (۴)

محل انجام محاسبات

۱۱- در یک بازی ۱۶ نفره، به هر نفر یکی از شماره‌های ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ...، ۱۸ را تخصیص می‌دهیم. سپس سه تاس را پرتاب می‌کنیم و اعداد رو شده را با یکدیگر جمع می‌کنیم، شخصی که آن شماره را داشته باشد انتخاب می‌شود. احتمال این‌که شخص صاحب شماره ۱۱ انتخاب شود، کدام است؟

(۱) $\frac{1}{10}$ (۲) $\frac{1}{8}$ (۳) $\frac{1}{9}$ (۴) $\frac{1}{7}$

۱۲- در یک کیسه، ۵ مهره آبی، ۳ مهره قرمز و ۲ مهره سبز وجود دارد. می‌خواهیم ۳ مهره از کیسه خارج کنیم، چقدر احتمال دارد حداکثر ۲ مهره آبی انتخاب شود؟

(۱) $\frac{5}{6}$ (۲) $\frac{11}{12}$ (۳) $\frac{1}{2}$ (۴) $\frac{95}{120}$

۱۳- صفحه عقربه‌ای با ۴ قطاع مساوی با شماره‌های ۱ تا ۴ و صفحه عقربه‌ای دیگر به ۸ قطاع برابر با شماره‌های ۱ تا ۸ تقسیم شده است. هر دو صفحه را می‌چرخانیم. با کدام احتمال دو عقربه در شماره‌های غیریکسان قرار می‌گیرد؟

(۱) $\frac{4}{8}$ (۲) $\frac{5}{8}$ (۳) $\frac{7}{8}$ (۴) $\frac{28}{128}$

۱۴- **نهایی** کدام گزینه صحیح نیست؟

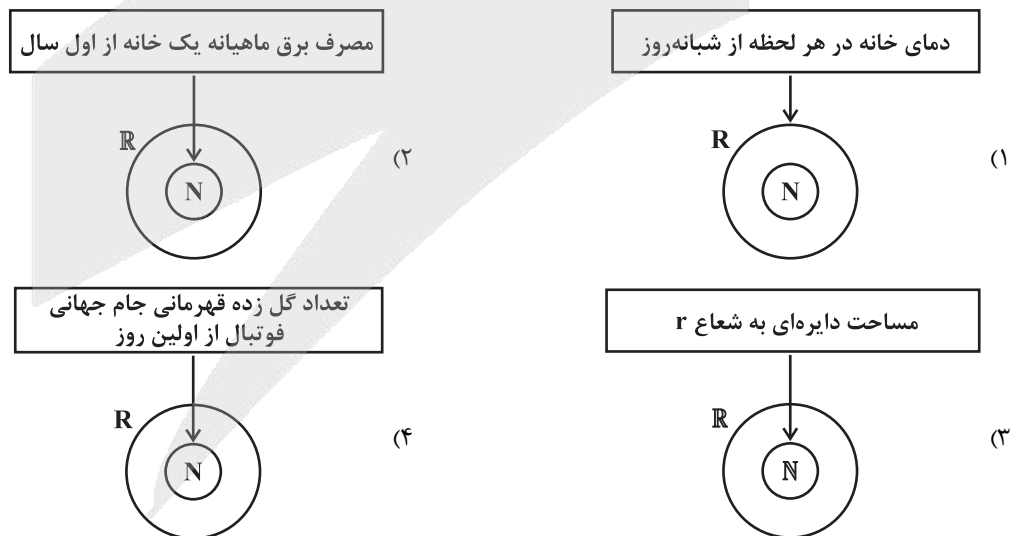
(۱) اگر داده دورافتاده نداشته باشیم، میانگین و انحراف معیار شاخص‌های مناسبی هستند.

(۲) اگر داده دورافتاده باشیم، میانه معیار پراکندگی و دامنه میان چارکی معیار گرایش به مرکز مناسبی است.

(۳) داده‌هایی که فاصله زیادی با میانگین دارند، موجب بزرگ شدن واریانس و به تبع آن انحراف معیار می‌شود.

(۴) هر چه داده‌ها به هم نزدیک باشند، در نمودار میانگین انحراف معیار طول میله کوتاه‌تر است.

۱۵- **نهایی** اگر تابع f مدل ریاضی برای هر یک از مسائل باشد، در کدام یک دامنه درست بیان نشده است؟ (با فلش نشان داده شده دامنه از $\mathbb{R}$ یا $\mathbb{N}$ انتخاب می‌شود).

محل انجام محاسبات

۱۶- جمله پنجم دنباله بازگشتی $a_n = 2a_{n+1} - a_n$ و $a_1 = 2$ کدام است؟

۱۵ (۴)

۶ (۳)

۵ (۲)

۴ (۱)

۱۷- اگر $d_n = \frac{1+(-1)^n}{2}$ ، $I_n = (-\frac{1}{2})^{n+1}$ و $t_n = 3^{1-n}$ باشند، حاصل $(d_{28} + t_2) \times I_4$ کدام است؟

$-\frac{1}{48}$ (۴)

$-\frac{1}{32}$ (۳)

$-\frac{1}{24}$ (۲)

$-\frac{1}{16}$ (۱)

۱۸- دو جمله متوالی دنباله $a_n = \begin{cases} 100 - \frac{1}{2}n^2 & , n \text{ زوج} \\ \frac{2}{15}n & , n \text{ فرد} \end{cases}$ برابر هستند. اگر مقدار این دو جمله متوالی، برابر مقدار صحیح k باشد، $k - a_{16}$ کدام است؟

۳۲ (۴)

۳۰ (۳)

۲۸ (۲)

۲۶ (۱)

۱۹- نمودار دنباله $a_n = 3n - 11$ ، چند نقطه زیر محور طولها دارد؟

۳ (۴)

۵ (۳)

۲ (۲)

۴ (۱)

۲۰- اگر $a_1 = 1$ و $a_{n+1} = a_n + (n+1)$ باشد، جمله بیستم دنباله کدام است؟

۲۱۰ (۴)

۱۹۰ (۳)

۱۸۰ (۲)

۱۶۰ (۱)

علوم و فنون ادبی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

فصل‌های یکم و دوم
صفحه‌های ۱۰ تا ۶۵آرایه‌های ادبی (مطالعه تکمیلی):
تشبیه، استعاره، مجاز۲۱- **نهایی** توصیفات زیر به ترتیب مربوط به افراد کدام گزینه است؟

الف) قصیده‌سرایی به سبک شاعران خراسانی

ب) مدیر انجمن ادبی اصفهان

ج) نویسنده کتاب داستان باستان

(۱) صبای کاشانی - فتحعلی‌شاه - میرزا حسن خان بدیع

(۲) قآنی شیرازی - مشتاق اصفهانی - میرزا حسن خان بدیع

(۳) فروغی بسطامی - فتحعلی‌شاه - میرزا حسن خان بدیع

(۴) مجمر اصفهانی - مشتاق اصفهانی - محمدباقر میرزا خسروی

۲۲- **نهایی** کدام گزینه درباره شاعران عصر بازگشت و بیداری درست است؟

(۱) قآنی شیرازی، از شاعران دوره بازگشت، به قصیده‌سرایی به سبک شاعران خراسانی و عهد خوارزمشاهی پرداخت.

(۲) فعالیت اصلی میرزا محمدصادق امیری فراهانی روزنامه‌نگاری بود. دیوان او شامل غزل‌ها، مثنوی‌ها و مسمط‌هایی است.

(۳) صبای کاشانی پرچمدار بازگشت ادبی و شاخص‌ترین شاعر این دوره است. صبا در مثنوی، قصیده و غزل دست داشت.

(۴) فرخی یزدی تحت تأثیر شاعران گذشته به‌ویژه مسعود سعد و سعدی بود. او در دوره هشتم مجلس نماینده مردم یزد شد.

۲۳- چند مورد اشتباه در متن زیر می‌یابید؟

«سبک بازگشت در دوره قاجار رونق گرفت. انجمن ادبی خاقان به ریاست فتحعلی‌شاه در اصفهان تشکیل شد. نشاط اصفهانی از شاعران سبک عراقی مانند سعدی تقلید می‌کرد. در این دوره شاعرانی چون صبای کاشانی قصیده‌های زیبایی سرودند. اگر سبک بازگشت نبود، زبان فارسی دچار سستی بیشتری می‌شد.»

(۱) یک

(۲) دو

(۳) سه

(۴) چهار

۲۴- **نهایی** هنر فروغی بسطامی در چیست و سرمشق کار او چه کسانی هستند؟

(۱) قصیده‌سرایی - شاعران سبک عراقی

(۲) قصیده‌سرایی - شاعران سبک خراسانی

(۳) غزل‌سرایی - شاعران سبک عراقی

(۴) غزل‌سرایی - شاعران سبک خراسانی

۲۵- عوامل همه گزینه‌ها به‌جز ... در بیداری جامعه ایران در عهد قاجار مؤثر بودند.

(۱) سرکوب آزادی‌خواهان به دست حکومت استبدادی قاجار و خشم مردم

(۲) کوشش‌های عباس میرزا، ولیعهد فتحعلی‌شاه در روی آوردن به دانش و فنون جدید

(۳) اعزام دانشجویان ایرانی به خارج از کشور برای تحصیل

(۴) تأسیس مدرسه دارالفنون و آموزش دانش‌های نوین به دست امیرکبیر

۲۶- کدام موارد بیانگر ویژگی‌های «فکری شعر» در دوره «بیداری» هستند؟

الف) تنفر از خرافات و حمایت از استعمار در مقابل استبداد با ویژگی‌هایی چون نوگرایی، تجددخواهی و آزادی‌طلبی

ب) توجه به دانش‌ها و فنون جدید با لحاظ کردن ضرورت‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی

ج) مورد توجه قرار گرفتن حقوق مدنی زنان در کنار تعلیم و تربیت نوین و همگانی

د) تغییر نگرش نسبت به جهان بیرون از کلی‌نگری و ذهنیت‌گرایی به جزئی‌نگری و عینیت‌گرایی

(۱) «الف» و «ب»

(۲) «الف» و «د»

(۳) «الف»، «ج» و «د»

(۴) «ب»، «ج» و «د»

۲۷- **نهایی** نویسندگان آثار همه گزینه‌ها کاملاً درست معرفی شده‌اند؛ به جز:

- (۱) ایده‌آل: میرزاده عشقی - شمس‌الدین و قمر: محمداقبر میرزا خسروی
- (۲) سرگذشت حاجی‌بابای اصفهانی: جیمز موریه - خداوندنامه: صبای کاشانی
- (۳) منشآت: قائم‌مقام فراهانی - داستان باستان: میرزا حسن‌خان بدیع
- (۴) تاریخ تطوّر نظم فارسی: محمدتقی بهار - تاریخ بیداری ایرانیان: ناظم‌الاسلام کرمانی

۲۸- در کدام گزینه ویژگی‌های زبانی اشعار وفاداران به سنت‌های ادبی در دوره بیداری دیده نمی‌شود؟

- (۱) بهار قطعۀ فرخ شنید و خرم گشت
- (۲) به بادافره خون بریده سری
- (۳) نه تلگراف به گرم برسد نه تلفن
- (۴) شامگاهان به یکی بیشه شدم بر لب رود
- (۱) چو کشت خشک ز ترشیح ابر نیسانی
- (۲) بود مابینه عبّرت دیگری
- (۳) که خدا سرعت سیر دگری داده مرا
- (۴) ناگهان دیدمش آنجا به سر معبر خویش

۲۹- با توجه به ویژگی‌های فکری سبک بیداری در کدام یک از بیت‌ها مفهوم «آزادی» مترادف با مفهوم دموکراسی غربی است؟

- (الف) آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی
- (ب) به نور رفعت ماهی به لطف چون گلزار
- (پ) سکوتی تلخ در رگ‌های سردش زهر می‌ریزد
- (ت) چو چشم مست کسی کرد حلقه در گوشت
- (ث) چه جای گریه که کشتار بی‌دریغ حریف
- (الف) دست خود ز جان شستم از برای آزادی
- (ب) ولی چو سرو و چو سوسن ز هر دو آزادی
- (پ) بدو با طعنه می‌گوید که بعد از مرگ، آزادی
- (ت) ز گوش پنبه برون کن مجوی آزادی
- (ث) برای خاطر صلح است و حفظ آزادی

(۱) «الف» - «پ» - «ث»   (۲) «الف» - «ب» - «ث»   (۳) «پ» - «ب» - «ت»   (۴) «پ» - «ت» - «الف»

۳۰- آرایه‌های شاخص ابیات زیر کدام‌اند؟

- (الف) گره‌ای از خم آن زلف چلیپا وا شد
- (ب) گر به آهوی ختا نسبت چشمت دادیم
- (ج) گندم خال تو در خُلد، ره آدم زد
- (د) سخن از لعل تو هر جا که روم می‌شنوم
- (ه) ارنی گفت دلم بهر تماشای رُخش
- (الف) هر کجا بود، دل گمشده‌ای پیدا شد
- (ب) گنه از جانب او نیست، خطا از ما شد
- (ج) زلف شیطان صفتت راهزن حوا شد
- (د) این چه سَری است که در دوره ما پیدا شد؟
- (ه) لن ترانی به جواب، از دو لبش گویا شد

- (۱) تشبیه، جناس، تلمیح، استعاره، مجاز
- (۲) تشبیه، تشبیه، تلمیح، تشبیه، استعاره، استعاره
- (۳) تضاد، لف و نشر، تشبیه، مجاز، استعاره
- (۴) تشبیه، تضاد، تناسب، پارادوکس، تلمیح

۳۱- ترتیب درست آرایه‌های «پارادوکس، تشبیه، لف و نشر، جناس» در کدام گزینه است؟

- (الف) روزگاری است که سودای بتان دین من است
 (ب) یار من باش که زیب فلک و زینت دهر
 (ج) یا رب این کعبه مقصود تماشاگه کیست
 (د) دولت فقر خدایا به من ارزانی دار
- (۱) د، الف، ب، ج (۲) الف، ج، ب، د
 (۳) د، ج، ب، الف (۴) ب، الف، د، ج

۳۲- کدام بیت، دارای «تناقض، تشبیه و تضاد» است؟

- (۱) نیست جز پاکی دامن گنهم چون مه مصر
 (۲) ای که بر ماه از خط مشکین نقاب انداختی
 (۳) نیست در ملک پرآشوب وجود آسودگی
 (۴) چون صدا سیرم برون از کوچۀ زنجیر نیست

- کو عزیزى که برون آورد از بند مرا؟
 لطف کردی سایه‌ای بر آفتاب انداختی
 چون نفس، از پای منشین در تکاپوی عدم
 گر ز گیسو برگرفتم دل به کاکل بسته‌ام

۳۳- آرایه‌های «پارادوکس، تناسب، تضمین و تلمیح» به ترتیب در کدام ابیات یافت می‌شوند؟

- (الف) به جز ابروی تو محراب دل حافظ نیست
 (ب) در این ره پیشوایان تو دیوانند و گمراهان
 (ج) کل یوم هو فی شأن بیانی است بدان
 (د) تجردپیشه را نام تعلق می‌گزد بیدل
- (۱) ج - د - الف - ب (۲) الف - ب - ج - د
 (۳) د - الف - ج - ب (۴) ب - الف - ج - د

- طاعت غیر تو در مذهب ما نتوان کرد
 سمند خویش را هر جا که می‌خواهند می‌رانی
 گاه او پیر بود گاه جوان است ای دل
 مسیحا گر نه‌ای از کوچۀ سوزن گران مگذر

۳۴- آرایه‌های کدام گزینه تماماً درست است؟

- (۱) نیست یک جو خلد را در دیده من اعتبار
 (۲) شهریار آن نه که با لشگر عشق تو ستیزد
 (۳) ز سایه تو زمین آفتاب‌پوش شود
 (۴) وگر گفتمی که چین در شام نبود
- حسن، گندم‌گون برد از راه چون آدم مرا (تلمیح، ایهام)
 سعدی آن نیست که هرگز ز کمند تو گریزد (تضمین، تضاد)
 اگر تو دیده دل را جلا توانی کرد (تناقض، حسن تعلیل)
 نظر کن در خم گیسوی ترکان (استعاره مکنیه، لف و نشر)

۳۵- به ترتیب، در چه تعداد از ابیات زیر آرایه «تلمیح و تضمین» به کار رفته است؟

- (الف) چه نعت پسندیده گویم تو را؟
 (ب) اگر نه عفو جانبخش تو آن را برزند آبی
 (ج) نه از او زاد کس، نه او از کس
 (د) کشتی خواب به دریاچه اشکم گم شد
- (۱) یک - دو (۲) دو - یک
 (۳) یک - یک (۴) دو - دو
- علیک السلام ای نبی الوری
 نعوذ بالله از خشم عذاب جاودان خیزد
 قل هو الله دلیل و حجّت بس
 تو به چشم که نشینی دل دریا داری

۳۶- آرایه‌های بیت زیر کدامند؟

«عالم آب از سبک مغزان خورد بر یكدگر بحر را باد مخالف بر سر شور آورد»

- (۱) جناس ناقص - تشخیص - مجاز
(۲) استعاره - جناس - تشبیه
(۳) کنایه - استعاره مصرحه - مجاز
(۴) تناسب - پارادوکس - تشخیص

۳۷- به ترتیب کدام مصراع‌ها بیشترین و کمترین اختیارات زبانی را دارند؟

- (الف) ای عنصر تو مخلوق از کیمیای عزت
(ب) رحم‌آر بر دل من کز مهر روی خوبت
(ج) آری طریق دولت چالاکی است و چستی
(د) بیماری اندر این‌ره بهتر ز تندرستی
(ه) عاشق شو ار نه روزی کار جهان سرآید

- (۱) «ه» - «الف»
(۲) «د» - «ب»
(۳) «ب» - «ج»
(۴) «د» - «الف»

۳۸- کدام گزینه با بیت زیر هم‌وزن است؟

- «خوب یکی نکته یادم است زاستاد
(۱) در پی زر به سر چو آب از پی آن دوم که او
(۲) نام خزان بر نیش چرخ به منشور ملک
(۳) زلف تو چون سلسله جنبان دلم شد
(۴) گرت جهان دوست است دشمن خویشی
- گفت: نگشت آفریده چیز به از داد»
با چو تو نقره‌ای کند کار دلم چو آب زر
نامه عزل بهار سوی گلستان رسید
بس که به دیوانگی‌ام نام برآمد
دشمن تو دوست است دوست تو دشمن

۳۹- هجاهای کدام بیت به دو شیوه همسان و ناهمسان دسته‌بندی هجایی می‌شود؟

- (۱) صائب دلش سیاه ازین صبح کاذب است
(۲) شاهان عالم را بود گاهی نظر سوی گدا
(۳) تشبیه جمال تو به خورشید روا نیست
(۴) گفتم که فرو گویم با تو طرفی زین غم
- هر چند موی نافه ز پیری سفید نیست
ای خسرو خویان ببین یک ره من درویش را
این رتبه بلی در خور هر بی سر و پا نیست
ز اندیشه‌ی غم خون شد هم زهره نمی‌دارم

۴۰- **نهایی** وزن کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) از عروس خلیل بن احمد
(۲) که نظر باختن به آهو را
(۳) هر چه جان می‌کنم نمی‌گنجی
(۴) اگر از بندگی آگاه شوی
- ایمن حصار مسقف موزون
کار مردان سقله می‌دانند؟
در خفیف مسدس مخبون
هر طرف سجده کنی معبود است

۴۱- وزن کدام بیت ناهمسان است؟

- (۱) نسیم در سر گل بشکند کلاله سنبل
(۲) از پای فتادیم چو آمد غم هجران
(۳) نگفتمت مرو آنجا که آشنات منم
(۴) مَغْبِجَه‌ای می‌گذشت، راهزن دین و دل
- چو از میان چمن بوی آن کلاله برآید
در درد بمردیم چو از دست دوا رفت
در این سراب فنا چشمه حیات منم
در پی آن آشنا، از همه بیگانه شد

۴۲- در همه ابیات، به جز بیت گزینه ... از اختیار زبانی « حذف همزه » استفاده شده است.

- (۱) گفتم به دل ای دل مرو اندر پی زلفش
(۲) تبی این کاه را چون کوه سنگین می‌کند آن‌گاه
(۳) نه من انگشت نمایم به هواداری رویت
(۴) حسن بی‌پایان او چندان که عاشق می‌کشد
- نشید سخن عاقبت اندر سر آن شد
چه آتش‌ها که در این کوه برپا می‌کنم هر شب
که تو انگشت نمایی و خلایق نگرانت
زمره دیگر به عشق از غیب سر بر می‌کنند

۴۳- کدام بیت بیشترین اختیار زبانی را دارد؟

- (۱) گر نبودی کارش الهام اله
(۲) در خرابات طریقت ما به هم منزل شدیم
(۳) بنگر ای شمع که پروانه دگر باز آمد
(۴) مرغ شب خوان که دم از پرده عشاق زند
- او سگی بودی دراستاده نه شاه
کاین چنین رفته است در عهد ازل تقدیر ما
از پی دل بشد و سوخته پر باز آمد
گو نوا از من شب‌خیز بیاموز امشب

۴۴- کدام بیت فاقد اختیار زبانی است؟

- (۱) نگاه من به تو و دیگران به خود مشغول
(۲) هر دو سر انگشت بر دو چشم نه
(۳) بهار روی تو بازار مشتری بشکست
(۴) ز مهره بازی اختر کجا شود ایمن
- معاشران ز می و عارفان ز ساقی مست
هیچ بینی از جهان انصاف ده
فریب چشم تو ناموس سامری بشکست
کسی که روی نهد پیش رای او جیپور

۴۵- همه موارد کاملاً در رباعی زیر مصداق پیدا می‌کند؛ به جز:

- «یا روی به کنج خلوت آور شب و روز
مستوری و عاشقی به هم ناید راست
- یا آتش عشق بر کن و خانه بسوز
گر پرده نخواهی که درد، دیده بدوز»

(۱) آرایه‌های «مجاز، جناس، کنایه و تضاد» در ابیات مشهود است.

(۲) همه اختیارات زبانی در رباعی به‌کار رفته است.

(۳) ابیات دارای دو نوع دسته‌بندی هجایی هستند که یکی از آن‌ها، بر دیگری ارجحیت دارد.

(۴) مفهوم «خلوت‌گزینی عاشقانه» در بیت اول و مفهوم «رسواگر بودن عشق» در بیت دوم مشهود است.

۴۶- بیت زیر با بیت کدام گزینه قرابت مفهومی دارد؟

«مه روشن میان اختران پنهان نمی ماند»

(۱) تو را آن بیه که روی خود ز مشتاقان بپوشانی

(۲) آن دلبر پنهانی سرمست به صحرا شد

(۳) تو با این حسن نتوانی که روی از خلق درپوشی

(۴) در حقیقت دو جهان آینه ایشان است

میان شاخه‌های گل مشو پنهان که پیدایی»

که شادی جهانگیری غم لشکر نمی‌آرزد

خود را به جهان بنمود عالم همه شیدا شد

که همچون آفتاب از جام و حور از جامه پیدایی

که بدو در رخ زیباش هویدا بینند

۴۷- در کدام گزینه، تصویری از «طلوع خورشید» دیده نمی‌شود؟

(۱) سحرگه که آمد به نیک‌اختری

(۲) چون در تنور شرق، پزد نان گرم، چرخ

(۳) نیم‌شبی کان ملک نیم‌روز

(۴) دوش چو سلطان چرخ تافت به مغرب عنان

گل سرخ بر طاق نیلوفری

آواز روزه بر همه اعضا برآورم

کرد روان مشعل گیتی‌فروز

گشت ز سیر شهاب روی هوا پُرسنان

۴۸- **نهایی** مفهوم کدام بیت با بیت زیر یکسان است؟

«دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند»

(۱) چون چنین است پی کار دگر باشم به

(۲) به پای خویشتن آید عاشقان به کمدت

(۳) مرغ دل ما را روش کاغذ و باد است

(۴) به هوای مهر رویش همه مهرها بریدم

از گوشه بامی که پریدیم پریدیم»

چند روزی پی دلدار دگر باشم به

که هرکه را تو بگیری ز خویشتن برهانی

بی رشته به پا از کف طفلان نپزیده است

به امید عهد سستش همه عهدها شکستم

۴۹- کدام گزینه با بیت زیر قرابت معنایی بیشتری دارد؟

«سر من مست جمالت دل من دام خیالت»

(۱) هر کاو نظری دارد با یار کمان‌ابرو

(۲) بیستون کندن فرهاد نه کاری است شگفت

(۳) دل دادمش به مژده و خجالت همی‌برم

(۴) ابروی دوست کی شود دستکش خیال من

گهر دیده نثار کف دریای تو دارد»

باید که سپر باشد پیش همه پیکان‌ها

شور شیرین به سر هرکه فتد کوهکن است

زین نقد قلب خویش که کردم نثار دوست

کس نزده است از این کمان تیر مراد بر هدف

۵۰- دیدگاه شاعر به مقوله غم و درد عشق در ابیات همه‌گزینه‌ها به‌جز ... کاملاً یکسان است.

(۱) مرا نصیب غم آمد به شادی همه عالم

(۲) به هر غمی که رسد از تو خاطر من شاد است

(۳) عجب مدار که در عین درد خاموشم

(۴) همان که درمان باشد به‌جای درد شود

چرا که از همه عالم محبت تو گزیدم

که بنده تو ز بند کدورت آزاد است

که درد یار پری‌چهره محض درمان است

و باز درد، همان کز نخست درمان بود

۵۱- **نهایی** پاسخ سؤالات زیر به ترتیب کدام است؟

الف) کدام بخش ذخیره دانشی را جهان اجتماعی در اختیار ما قرار می‌دهد؟

ب) تفاوت افرادی که شناخت علمی دارند با افرادی که دانش عمومی دارند، در مواجهه با مسائل چگونه است؟

ج) نتیجه تلاش‌های علمی، در ذخیره دانشی چیست؟

۱) دانش علمی - شناخت دقیق‌تری دارد و می‌تواند راه‌حل‌های صحیح پیدا کند - بر ذخیره دانش علمی می‌افزاید.

۲) دانش عمومی - مانند سایر افراد مشکلات را می‌شناسند و راهکارهایی پیشنهاد می‌کنند - بر ذخیره دانش علمی می‌افزاید.

۳) دانش عمومی - شناخت دقیق‌تری دارد و می‌تواند راه‌حل‌های صحیح پیدا کند - دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند.

۴) دانش علمی - مانند سایر افراد مشکلات را می‌شناسند و راهکارهایی پیشنهاد می‌کنند - دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند.

۵۲- هر دو عبارت کدام گزینه نادرست است؟

۱) در شرایطی که میان دانش علمی و دانش عمومی تعارض ایجاد شود، دانش عمومی به طور همه جانبه از دانش علمی حمایت نمی‌کند. - ایده

علوم انسانی و اجتماعی بومی در کشور در ارتباط با مشکلاتی مانند تعارض میان دانش علمی و دانش عمومی شکل گرفت.

۲) جهان‌های اجتماعی متفاوت بر اساس هنجارها و رفتارهای اعضای جهان اجتماعی، تعاریف متفاوت از دانش علمی دارند. - بر اساس دیدگاه اول

مربوط به رابطه دانش عمومی و دانش علمی، دانش علمی (تجربی) راه کشف واقعیت و تنها دانش معتبر است.

۳) براساس دیدگاه سوم، دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه خلق و بازسازی آن‌ها هستند. - دیدگاه دوم برتری دانش تجربی بر دانش

حاصل از زندگی را بی‌اعتبار می‌داند.

۴) در دیدگاه سوم دانش علمی به دانش تجربی محدود می‌شود و دانش‌های فراطجربی مانند عقلانی و وحیانی را شامل نمی‌شود. - زمانی که میان

دانش علمی و دانش عمومی تعارض ایجاد می‌شود، جهان اجتماعی وظیفه‌ای در حل این تعارض‌ها ندارد.

۵۳- به ترتیب هر یک از موارد زیر با کدام قسمت جدول در ارتباط است؟

- علوم اجتماعی به داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و استفاده از آن‌ها می‌پردازد.

- شکستن سنگ در معادن و تخریب ایمن سازه‌های عظیم با استفاده از دینامیت بدون آسیب رساندن به ساختمان‌های اطراف

- توضیح تأثیر اجتماعات بر زندگی انسان‌ها و برخورداری از فرصت‌ها و آسیب‌های احتمالی آن‌ها

- علوم اجتماعی به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کند.

فراهم آمدن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان	«الف»	علوم اجتماعی زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌کند.	«ب»
«د»	آگاهی دادن علوم اجتماعی درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان و کمک به استفاده از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح	«ج»	تلاش دانشمندان علوم اجتماعی برای کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی

۲) «د» - «الف» - «ج» - «ب»

۱) «ج» - «ب» - «الف» - «د»

۴) «د» - «الف» - «ب» - «ج»

۳) «ج» - «ب» - «د» - «الف»

۵۴- هر یک از عبارات زیر به ترتیب، با کدام مورد در ارتباط است؟

«جامعه‌شناسی خرد»، «تغییر رویکرد آلفرد نوبل» و «رویکردهای اصلی جامعه‌شناسی»

۱) معرفی جامعه‌شناسی به عنوان علم شناخت ساختارهای اجتماعی - توانایی علوم انسانی در فهم معانی کنش انسان‌ها - جامعه‌شناسی پوزیتیویستی، تبیینی و تفسیری

۲) معرفی جامعه‌شناسی به عنوان علم شناخت ساختارهای اجتماعی - تلاش برای ایجاد تصویری بهتر از خود برای آیندگان - جامعه‌شناسی تبیینی، تفسیری و انتقادی

۳) معرفی جامعه‌شناسی به عنوان علم شناخت کنش اجتماعی - تلاش برای ایجاد تصویری بهتر از خود برای آیندگان - جامعه‌شناسی تبیینی، تفسیری و تفهیمی

۴) معرفی جامعه‌شناسی به عنوان علم شناخت کنش اجتماعی - توانایی علوم اجتماعی در داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها - جامعه‌شناسی تبیینی، تفسیری و انتقادی

۵۵- هر کدام از موارد زیر به ترتیب با چه موضوعی در ارتباط است؟

- یکی از شاخه‌های علوم اجتماعی
- انتقاد از کنش‌های ناپسند و ظالمانه انسان
- روابط همسایگی، ریخت‌شناسی شهری، ترافیک و آلودگی و مهاجرت بررسی می‌شوند.
- پیش‌بینی حوادث طبیعی و رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعی
- (۱) زبان‌شناسی - فواید علوم انسانی - بررسی پدیده‌های خرد و کلان در جامعه‌شناسی - فواید علوم طبیعی و علوم انسانی
- (۲) روان‌شناسی - فواید علوم انسانی و اجتماعی - بررسی پدیده‌های کلان در جامعه‌شناسی شهری - فواید علوم انسانی و اجتماعی
- (۳) روان‌شناسی اجتماعی - فواید علوم انسانی و اجتماعی - بررسی پدیده‌های خرد و کلان در جامعه‌شناسی شهری - فواید علوم طبیعی
- (۴) روان‌شناسی اجتماعی - فواید علوم طبیعی - بررسی پدیده‌های خرد و کلان در جامعه‌شناسی شهری - فواید علوم طبیعی

۵۶- به ترتیب، صحیح یا غلط بودن موارد زیر در کدام گزینه به‌درستی مشخص شده است؟

- نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی برقرار می‌شود که در طول زمان ثابت است و نسل به نسل منتقل می‌شود.
- نظم اجتماعی باعث می‌شود بدانیم که چه توقعات و انتظاراتی می‌توانیم از دیگران داشته باشیم.
- ما بی‌نظمی را بیشتر می‌بینیم و نظم را مشاهده نمی‌کنیم؛ زیرا به نظم عادت کرده‌ایم.
- «آشنایی زدایی» یعنی از دید یک فرد آشنا و مأنوس به موضوعات روزمره اطراف خود نگاه کنیم و در کنار بی‌نظمی نظم را بشناسیم.
- (۱) غ - ص - ص - غ (۲) غ - ص - غ - غ (۳) غ - غ - ص - غ (۴) ص - ص - غ - ص

۵۷- به ترتیب در رابطه با «نظام اجتماعی» و «ساختار اجتماعی»، کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) نظام اجتماعی با تغییر در محیط خود، نیازهای خود را تأمین می‌کند. - رشد جمعیت از جمله تغییراتی است که ساختار اجتماعی، در خود ایجاد می‌کند.
- (۲) نظام اجتماعی مفهومی است که با نظم ارتباط دارد. - ساختار اجتماعی، مانند خودرویی است که روشن شده و در حرکت است.
- (۳) نظام اجتماعی یک ساختار اجتماعی پویا تلقی می‌شود. - ساختار اجتماعی را فقط در گروه‌های رسمی مانند سازمان‌ها می‌توان دید.
- (۴) نظام اجتماعی همانند یک موجود زنده تلاش می‌کند خود را در بلندمدت حفظ نماید. - ساختار اجتماعی چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف است.

۵۸- به ترتیب هر عبارت نشانگر کدام مفهوم در ارتباط با رویکرد تبیینی است؟

- بررسی علتِ اعتیاد با مشاهده اختلالات خواب یا افت تحصیلی
- اجباری شدن آزمایش اعتیاد برای استخدام در مراکز دولتی
- مطالعه پدیده اجتماعی بیکاری همانند پدیده طبیعی مثل بیماری
- چرا در برخی جوامع بیکاری ایجاد می‌شود و در برخی دیگر به حداقل رسیده است.
- (۱) هدف جامعه‌شناسی تبیینی - روش جامعه‌شناسی تبیینی - موضوع جامعه‌شناسی تبیینی - تبیین
- (۲) روش جامعه‌شناسی تبیینی - هدف جامعه‌شناسی تبیینی - موضوع جامعه‌شناسی تبیینی - تبیین
- (۳) روش جامعه‌شناسی تبیینی - هدف جامعه‌شناسی تبیینی - تبیین - موضوع جامعه‌شناسی تبیینی
- (۴) روش جامعه‌شناسی تبیینی - تبیین - موضوع جامعه‌شناسی تبیینی - هدف جامعه‌شناسی تبیینی

۵۹- هر کدام از موارد زیر به ترتیب با کدام موضوع ارتباط دارند؟

- پوشش دانشجویان ترکیه علیه قانون منع حجاب در این کشور
- تقلیل انسان‌ها به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی
- اشکال هندسی در دشت نازکا

- (۱) انسان‌ها صرفاً مجریان نظم نیستند - یکسان دانستن طبیعت و جامعه - انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگون ایجاد کنند.
- (۲) ضداورش بودن کینه‌توزی در رویکرد تبیینی قابل مشاهده و فهم نیست - نظم اجتماعی بیرون و مستقل از ما - انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگون ایجاد کنند.
- (۳) انسان‌ها قادرند از مشکلات احتمالی ساختارهای اجتماعی بکاهند - با استفاده از علوم طبیعی تغییراتی در طبیعت ایجاد می‌کنیم - برخی جوامع از برخی دیگر پیشرفته‌ترند.
- (۴) به هر میزان آرمان‌ها و ارزش‌ها والاتر باشد تغییر مهم‌تری در نظم اجتماعی ایجاد خواهد شد - یکسان دانستن طبیعت و جامعه - همه جوامع مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند.

۶۰- از پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی، به ترتیب کدام گزینه به موارد زیر مربوط است؟

الف) نظم اجتماعی و خلاقیت دو بال موفقیت انسان‌ها هستند.

ب) اندازه‌گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم برای تعیین نژاد برتر بودن افراد.

- (۱) انقلاب‌های اجتماعی و اندیشه‌های جدید هنگامی پدید می‌آیند که انسان از نظم موجود گامی فراتر می‌گذارد - کسانی که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند، با انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی و ... دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند.
- (۲) تربیت و نگهداری حیوانات در سیرک‌ها و تبدیل کردن آنها به موجوداتی آرام و دست‌آموز برای اجرای نمایش - بزرگ‌ترین کشتار جهان در جنگ‌های جهانی اول و دوم، میان توسعه یافته‌ترین کشورهای رخ داد.
- (۳) باید همدلانه با جوانان همراه شد تا مسائل زندگی و آرزوهای آنها را فهمید و آنان را یاری داد - برگزاری جشنواره‌های زیبایی در روزگار ما، نشان‌دهنده تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده‌اند.
- (۴) ماکس وبر از سلطه چنین نظامی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آنها دارد، به «قفس آهنین» تعبیر می‌کند. - نقاشی «گردش خانوادگی اثر پاول کله»

۶۱- استاد جامعه‌شناسی در رابطه با معضل اجتماعی «اعتیاد جوانان به بازی‌های رایانه‌ای» پرسشنامه‌ای در اختیار دانشجویانش قرار داد و از آنها خواست

نظراتی در رابطه با این موضوع مطرح کنند. به ترتیب هر یک از نظرات مطرح‌شده با چه نگرشی (رویکرد جامعه‌شناسی) به موضوع پرداخته است؟

- میان عواملی مانند هیجان و خواب با اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای رابطه وجود دارد.
- طی آزمایش‌های صورت‌گرفته، جوانانی که به بازی‌های رایانه‌ای اعتیاد دارند، از فشار خون بالا و دیابت رنج می‌برند و نیز چهره‌های کشیده‌تر و استخوانی‌تری نسبت به سایرین دارند.

- بیشتر جوانان استفاده از این بازی‌ها را آزادی و قدرت معنا می‌کنند.

- (۱) تبیینی - تفسیری - تفسیری
- (۲) تفسیری - تبیینی - تفسیری
- (۳) تفسیری - تفسیری - تبیینی
- (۴) تبیینی - تبیینی - تفسیری

۶۲- کدام عامل مهم‌ترین دلیل برای پروسه تغییر جهت و حرکت از جامعه‌شناسی تبیینی به رویکرد تفسیری محسوب می‌شود؟

- (۱) نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا مطالعه می‌کنند.
- (۲) جامعه‌شناسی تبیینی با تأکید بر حذف اراده و خلاقیت انسان‌ها و در نتیجه، تمرکز بر ساختارهای اجتماعی صرف شور زندگی را از انسان گرفت و همین امر باعث کنار گذاشتن روش تبیینی شد.
- (۳) علی‌رغم اینکه جامعه‌شناسی تبیینی به آگاهی و معناداری که از ویژگی‌های کنش است توجه نسبی داشت، اما این توجه به اندازه کافی نبود؛ به همین دلیل، جامعه‌شناسی تفسیری ظهور پیدا کرد.
- (۴) با کم‌رنگ کردن اهمیت آگاهی، معنا، اراده و ارزش در کنش‌های اجتماعی و تأکید بر این که این موارد برخاسته از آگاهی و تابع آن‌ها هستند، روش تفسیری رفته رفته جای روش تبیینی را گرفت.

۶۳- **نهایی** کدام گزینه صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به ترتیب مشخص می‌کند؟

- پرسش از معنای زندگی، در جهان متجدد و در میان صاحب‌نظران علوم اجتماعی مطرح نبوده و نیست.
  - مسئله معنا درباره کل زندگی انسان و در مورد تمام پدیده‌های اجتماعی از جمله کنش‌ها مطرح است.
  - بحران معنویت و بحران‌های اجتماعی برخی از معانی «فدا کردن جان برای وطن» است.
  - لازمه شناخت پدیده‌های اجتماعی، شناخت صحیح و توأمان «تفاوت‌های فردی - اجتماعی» و «وجه مشترک» انسان‌هاست.
- (۱) ص - غ - ص - غ (۲) ص - ص - غ - غ (۳) غ - غ - ص - ص (۴) غ - غ - ص - ص

۶۴- **نهایی** کدام عبارت درباره اندیشه‌های «ماکس وبر» نادرست است؟

- (۱) معتقد بود کنش اجتماعی معنادار است و پدیده‌های معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی از طریق حواس مطالعه کرد.
- (۲) از نظر او جامعه‌شناس با تفسیر از دایره علم خارج می‌شود یا به نام علم کار غیرعلمی می‌کند.
- (۳) جامعه‌شناسی خود را تفهیمی - تبیینی معرفی می‌کرد.
- (۴) تفهم را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی‌دانست.

۶۵- به ترتیب علت هر یک از موارد زیر کدام است؟

- پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف
  - پی بردن به هدف کنش
  - پدید آمدن خرده فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف درون جهان اجتماعی
- (۱) خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی - مراجعه به زمینه فرهنگی فعالیت کنشگر - تنوع در اهداف کنشگر
  - (۲) معانی ذهنی و فرهنگی متفاوت - مراجعه به زمینه فرهنگی فعالیت کنشگر - پیدایش معانی گوناگون
  - (۳) خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی - راه یافتن به ذهن کنشگر - پیدایش معانی گوناگون
  - (۴) نگاه تک‌خطی به جوامع - راه یافتن به ذهن کنشگر - تنوع در اهداف کنشگر

۶۶- به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر، در رابطه با رویکردهای جامعه‌شناسی، با کدام قسمت جدول در ارتباط است؟

- معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی
- پدیده‌های اجتماعی را همانند پدیده‌های طبیعی دانستن
- نگاه از بیرون
- کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها

تفسیری	تبیینی	نوع معیار
(ه)	(ب)	موضوع
نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها	(ج)	روش
(الف)	پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی	هدف

(۱) «ج» - «ب» - «ه» - «الف»

(۲) «ب» - «ج» - «الف» - «ه»

(۳) «الف» - «ب» - «ج» - «ه»

(۴) «الف» - «ج» - «ه» - «ب»

۶۷- هر کدام از موارد زیر مؤید کدام موضوع در رویکرد تفسیری است؟

- همه دانش‌ها تولیداتی اجتماعی و فرهنگی هستند.
- عبور از ظاهر پدیده‌ها و رسیدن به معنای نهفته در کنش‌ها
- روش مستقل و ویژه در علوم انسانی و اجتماعی
- (۱) تفسیر دانش محلی است - روش شناخت امور - تبیین
- (۲) تفسیر دانش جهان شمول است - روش شناخت امور - تفسیر
- (۳) تفسیر دانش محلی است - راه فهم زندگی اجتماعی - تفسیر
- (۴) تفسیر دانش جهان شمول است - راه فهم زندگی اجتماعی - تفسیر

۶۸- هر کدام از موارد زیر به ترتیب متناسب به کدام اندیشمند است؟

- برای تحقیق درباره بیمارستان روانی و اثر آن بر بیماران ماه‌ها به‌عنوان کارمند در یک بیمارستان روانی مشغول به کار شد.
- به گفته او گردشگران غربی وقتی برای نخستین بار از یک کشور مسلمان دیدن می‌کنند از صدای اذان شگفت‌زده می‌شوند.
- در تحقیقاتی درباره رفتار جنایی، اشیای متعلق به مجرمان را جمع‌آوری کرد.
- بنیان‌گذار جامعه‌شناسی
- (۱) آنتونی گیدنز - گافمن - کنت - ماکس وبر
- (۲) گافمن - گیدنز - لمبروزو - آگوست کنت
- (۳) ماکس وبر - آنتونی گیدنز - فیلیپ زیمباردو - ماکس
- (۴) آگوست کنت - گافمن - لمبروزو - کنت

۶۹- برای هر یک از محققین زیر کدام روش کیفی مناسب‌تر است؟

- پژوهشگری که از طریق مشاهده مشارکتی به تحقیق درباره گروه‌های دانش آموزان در محله‌های فقیرنشین تهران می‌پردازد.
- پژوهشگری که در مطالعه یک روستا، موقعیت جغرافیایی، اوضاع جمعیتی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و به طور کلی جزئیات زندگی مردم روستا را بررسی می‌کند.

- پژوهشگری که قصد دارد مستندی درباره ایل بختیاری با همراهی و همسفری این طایفه بسازد.
- پژوهشگری که قصد دارد عمق پنهان و منحصر به فرد بودن یک فرهنگ را نشان دهد.
- (۱) قوم‌نگاری - مطالعه موردی - قوم‌نگاری - قوم‌نگاری
- (۲) مطالعه موردی - قوم‌نگاری - قوم‌نگاری - مطالعه موردی
- (۳) قوم‌نگاری - مطالعه موردی - قوم‌نگاری - مطالعه موردی
- (۴) مطالعه موردی - مطالعه موردی - قوم‌نگاری - مطالعه موردی

۷۰- هر یک از عبارات زیر به ترتیب علت، تعریف و پیامد کدام گزینه را نشان می‌دهد؟

- تصور جامعه به‌عنوان دستاوردی غیرانسانی
- خشت بنای جامعه
- تضمین پیش‌بینی رفتارها با تطمیع و تهدید و اجبار
- (۱) تقلیل انسان‌ها به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی - ساختار اجتماعی - توضیح دادن نظم اجتماعی براساس مناسبات بیرونی
- (۲) تسلط انسان بر جامعه - کنش اجتماعی - ایجاد قواعد اجتماعی که در جلب مشارکت افراد براساس رضایت موفق عمل نمی‌کند.
- (۳) تقلیل انسان‌ها به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی - کنش اجتماعی - برقراری نظم اجتماعی براساس الگوی تبیینی
- (۴) مغلوب ساختن جامعه توسط انسان - کنش اجتماعی - افزایش قواعد و قوانین نظارتی و ابزارهای کنترل‌کننده

صبح جمعه

۱۴۰۴/۱۰/۲۶

دفترچه شماره (۲)

آزمون ۲۶ دی ماه ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

۶۰ سؤال در ۵۵ دقیقه

ساعت ۹:۱۵ تا ۱۰:۱۰ صبح

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
عربی، زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱	
فلسفه	۶	۵	۳	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۳)	۲۰	۷۱	۹۰	۲۰
۲	اجباری	تاریخ (۳)	۱۰	۹۱	۱۰۰	۸
۳	اجباری	جغرافیا (۳)	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۷
۴	اجباری	فلسفه دوازدهم	۲۰	۱۱۱	۱۳۰	۲۰

عربی زبان قرآن (۳)

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

من الأشعار المنسوبة إلى الإمام
علي (ع)
الوجه النافع والوجه المضر
درس‌های ۱ و ۲
صفحه‌های ۱ تا ۳۶

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۷۱ - ۷۹)

۷۱- ﴿رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ﴾:

(۱) بارالها، بر ما تکلیف نکن آنچه را طاقت نمی‌آوریم.

(۲) پروردگارا، هیچ چیزی را که طاقت نداریم بر ما هموار مکن.

(۳) پروردگارا، آنچه را هیچ طاقتی بر آن نداریم بر ما تحمیل مکن.

(۴) ای خدای ما، بر ما تحمیل مکن چیزی را که نمی‌توانیم طاقت بیاوریم.

۷۲- ﴿بَعْدَ أَنْ اخْتَرَعَ الدِينَامِيْتِ أَقْبَلَ عَلَى شِرَائِهِ كَثِيرًا مِنْ رُؤَسَاءِ الشَّرَكَاتِ وَالْمَنَاجِمِ وَالْقَوَاتِ الْمُسَلَّحَةِ لِكَيْ يَكْسِبَ

مُخْتَرِعِهِ ثَرَوَةً كَبِيرَةً جَدًّا مِنْ إِنتَاجِ الدِينَامِيْتِ وَ يَبِيعُهُ.﴾:

(۱) پس از اینکه دینامیت را اختراع کرد بسیاری از رؤسای شرکت‌ها و معادن و نیروهای مسلح به خریدش روی آوردند تا مخترع آن از تولید دینامیت و فروشش ثروت بزرگی را کسب کند.

(۲) پس از اختراع دینامیت، بیشتر رؤسای شرکت‌ها و معادن و نیروهای نظامی، خرید آن را قبول کردند تا اختراع‌کننده‌اش ثروتی بسیار بزرگ از تولید دینامیت و فروش آن به دست آورد.

(۳) بعد از اینکه دینامیت اختراع شد بسیاری از رؤسای شرکت‌ها و معادن و نیروهای مسلح به سویس روی آوردند تا مخترعش از خرید دینامیت و فروش آن به دارایی بسیار بزرگی دست پیدا کند.

(۴) بعد از اینکه دینامیت اختراع شد بسیاری از رؤسای شرکت‌ها و معادن و نیروهای مسلح به خرید آن روی آوردند تا اختراع‌کننده‌اش از تولید دینامیت و فروشش به ثروت بسیار بزرگی دست یابد.

۷۳- ﴿إِنَّ الَّذِي يَفْتَخِرُ بِنَسَبِهِ جَهْلًا فَعَلَيْهِ أَنْ يَعْلَمَ أَنَّهُ خَلِقَ مِنْ طِينَةٍ وَ لَيْسَ سَوَى عِظَامٍ وَ لَحْمٍ وَ أَعْصَابٍ كَكُلِّ

أَمْرٍ.﴾:

(۱) آن‌که با نادانی خود به نیاکانش مفتخر است باید او بداند که از گل خلق شده و مانند هر انسانی، به غیر از استخوان و گوشت‌ها و عصب‌ها چیزی نیست.

(۲) کسی که بدون فکر به دودمان خویش افتخار می‌کند باید بداند که از تکه گلی آفریده شده و به‌سان هر آدمی، به‌جز استخوان‌ها و گوشت‌ها و عصب‌ها نیست.

(۳) همانا آنکه با جهلش به اصل و نسبش افتخار می‌کند باید بداند که خلقتش از گل بوده است و او مانند همه آدمیان، به‌جز گوشت‌ها و استخوان‌ها و رگ‌ها نیست.

(۴) یقیناً کسی که با جهالت به نسبش فخر می‌ورزد بر اوست که بداند که او را از تکه گلی خلق کرده است و مانند هر انسانی به غیر از استخوان‌ها و گوشت‌ها و عصب‌ها چیزی نیست.

۷۴- « ما مِنْ شَكِّ فِي أَنْ لِكُلِّ امْرِئٍ دُؤُوبٌ عَزْمًا لَنْ تُضْعِفَهُ آيَةٌ حَادِثَةٌ، وَ يَسْتَطِيعُ أَنْ يُسَهِّلَ أَعْمَالَهُ الصَّعْبَةَ وَ هُوَ عَازِمٌ

عَلَى مَوَاصِلَةٍ طَرِيقِهِ.»:

(۱) هیچ شکی وجود ندارد در این که هر انسانی، پشتکار و عزمی دارد که با هیچ حادثه‌ای ضعیف نخواهد شد و می‌تواند کارهای سختش را آسان کند در حالی که به ادامه راهش مصمم است.

(۲) شکی نیست در این که برای هر انسان کوشایی، اراده‌ای است که هیچ حادثه‌ای آن را ضعیف نمی‌کند و قادر است دشوارترین کارهایش را آسان کند در حالی که در رسیدن به هدفش، مصمم است.

(۳) هیچ شکی نیست در این که هر انسان با پشتکاری، اراده‌ای دارد که هیچ حادثه‌ای آن را ضعیف نخواهد کرد و می‌تواند کارهای سخت خود را آسان کند در حالی که به ادامه راهش مصمم است.

(۴) شکی وجود ندارد در این که برای هر انسان کوشا و با اراده‌ای، هیچ حادثه‌ای نخواهد توانست وی را در آسان کردن کارهای سختش ضعیف کند حال آنکه با قاطعیت به راهش ادامه می‌دهد.

۷۵- ﴿لَا يَحْزَنُنِي قَوْلُ الَّذِينَ يَتَكَلَّمُونَ عَنِّي جَاهِلِينَ، وَ أَنَا أَعْلَمُ جَهْلَهُمْ.»:

(۱) قول کسانی که از جهل من سخن می‌گویند و من جهالتشان را می‌دانم، نباید مرا ناراحت کند.

(۲) سخن آنان که در مورد من حرف می‌زنند در حالی که جاهلند و من به جهلشان آگاهم، ابدأ ناراحت نمی‌کند.

(۳) هیچگاه سخن کسانی که درباره جهل من حرف می‌زنند حال آنکه من جهالتشان را می‌دانم، ناراحت نمی‌کند.

(۴) نباید گفتار کسانی که در مورد من جاهلان سخن می‌گویند مرا ناراحت کند، در حالی که من آگاه به جهلشان هستم.

۷۶- عَيْنَ الصَّحِيحِ:

(۱) إِنَّمَا لَا يُفَكِّرُ فِي صَعُوبَاتِ الطَّرِيقِ مَنْ يَعْتَقِدُ أَنَّ الاسْتِمْرَارَ مِفْتَاحُ التَّقَدُّمِ الْحَقِيقِيِّ. : کسی به سختی‌های مسیر فکر نمی‌کند که اعتقاد دارد استمرار، کلید پیشرفت واقعی است.

(۲) هَلْ تُصَدِّقِينَ أَنَّ انْهَادَ الْمُخْتَبِرِ لَمْ يُضْعِفْ عَزْمَهُ بَلْ سَبَبٌ أَنْ يُوَاصِلَ عَمَلَهُ مُشْتَقًا. : آیا باور می‌کنی که ویران شدن آزمایشگاه اراده‌اش را ضعیف نکرد بلکه باعث شد کار خود را با اشتیاق ادامه دهد.

(۳) مَا أَصْعَبَ الزَّرَاعَةَ فِي الْأَرْضِ الْجَبَلِيَّةِ، تُرِيدُ أَنْ نَسْتَعْمِدَ الْأَلَاتِ الْحَدِيثَةَ أَكْثَرَ. : کشاورزی در زمین‌های کوهستان سخت است، می‌خواهیم از ابزارهای جدید بیشتر استفاده کنیم.

(۴) لَيْتَ هَؤُلَاءِ التَّجَارِ يَقْبَلُونَ عَلَى اسْتِخْدَامِ التَّقْنِيَّاتِ الْحَدِيثَةِ لِأَنَّهُ لَا فَائِدَةَ لِلطَّرْقِ الْقَدِيمَةِ. : کاش این بازرگانان استفاده از فناوری‌های جدید را بپذیرند زیرا روش‌های قدیمی فایده‌ای ندارد.

۷۷- عَيْنِ الْخَطَا:

- (۱) لم تقولين بيمك ما ليس في قلبك الأسود عن صداقتنا؟! : چرا با دهانت درباره دوستیمان چیزی را می گویی که در قلب سیاهت نیست؟!
- (۲) لن يبقى شيء من جسم الإنسان بعد موته غير عظامه. : بعد از مرگ انسان، چیزی از بدنش جز استخوان هایش باقی نخواهد ماند.
- (۳) مُنحت جائزة نوبل هذه السنة إلى من نفع المجتمعات البشرية. : جایزه نوبل را امسال به کسی دادند که به جوامع بشری سود رساند.
- (۴) يا ليتنا نستطيع أن نصنع مستقبلنا بأيدينا و بجهودنا. : ای کاش ما بتوانیم آینده خود را به دستمان خودمان و با تلاشمان بسازیم.
- ۷۸- « اگر معلم به من فرصتی می داد که خطاهایم را اصلاح کنم، قطعاً چنین می کردم و بدون شک کارم را با شادمانی ادامه می دادم. » عَيْنِ الصَّحِيح:

- (۱) لو أعطاني المعلمُ فرصةً لأصححَ أخطائي لَفَعَلْتُ ذلكَ و لوأصلتُ عملي فرحاً دونَ شكّ.
- (۲) إنَّ المعلمَ أعطى الفرصةَ لي لأصححَ أخطائي لَفَعَلْتُ و لوأصلتُ عملي فرحاً دونَ شكّ.
- (۳) لو أعطاني المعلمُ فرصةً لرفعَ أخطائي لَفَعَلْتُ ذلكَ و لَأَسْتَمَرْتُ في عملي فرحاً بلا شكّ.
- (۴) إنَّ أعطاني المعلمُ فرصةً لإصلاحَ خطئي أفعلُ ذلكَ و أَسْتَمِرُّ في أمري بفرحٍ بلا شكّ.

۷۹- عَيْنِ الْأَقْرَبِ مِنْ مَفْهُومِ الْعِبَارَةِ: « لا شيءَ أجملُ مِنَ الْعَفْوِ عِنْدَ الْغَضَبِ! »

- (۱) چو خشم آیدت دست در حلم زن که با خاک یکسان کند مرد تن
- (۲) در خشم تو بیم است و به عفو تو امیدست از مهر تو سودست وز کین تو زیان است
- (۳) چو وقت خشم دستت بر سری باشد ببخش آن وقت کار دیگری باشد
- (۴) چو خشم آیدت عقل را پست بین چو آتش که در خرمن افتد چنین

■ ■ اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (۸۰ - ۸۴) بما يناسب النص:

« الكذب، هو عدم قول الحقيقة و من أفتيح الصفات على الإطلاق، و من الأشياء التي حرّمها الله سبحانه وتعالى. وردت الكثير من نصوص القرآن الكريم والأحاديث النبوية الشريفة التي حرّمته ونهت عنه، فهو من صفات المنافقين، الذين أعدّ الله سبحانه وتعالى لهم أشدّ نوع العقاب يوم القيامة. للكذب عواقب كثيرة منها: يؤدي إلى الإفساد بين الناس، والإضرار بالمجتمع، وإشاعة الفساد الأخلاقي فيه و يضعف إيمان الشخص.

على الإنسان أن يتخلّص من الكذب بالطرق المختلفة منها: التّعزّف على عقوبة الكذب و حرّمته عند الله تعالى، التّربية الصّالحة للأبناء، وتعليمهم على قول الصدق ونشر فضائل الصدق وأهميته!»

۸۰- أي مفهوم ما جاء في النص:

- ۱) يُسبب الكذب أن ينتشر الفساد الأخلاقي في المجتمع!
- ۲) إنَّ النصوص الإسلامية لا تنهى عن الكذب إلا المنافقين!
- ۳) ليعلم الإنسان أنَّ الكذب لا يضر نفسه فقط بل يضر الجميع!
- ۴) إنَّ الكذب خصلة من خصائل المنافقين و لا شكَّ أنَّهم سيُعاقبون بسببه!

۸۱- عين ما ليس من طرق التخلّص من الكذب:

- ۱) التحذير من عقوبة الكذب!
- ۲) أن يفهم الإنسان أنَّ الكاذبين هم المنافقون!
- ۳) أن نعلم أولادنا الإبتعاد الدائم عن الكذب!
- ۴) الحديث عن فوائد الصدق و مصير الصادقين!

۸۲- عين ما لا يُستنتج من النص:

- ۱) إذا حدث المنافق كذب و إذا وعد أخلف!
- ۲) إياكم و الكذب! فإنّه بابٌ من أبواب النار!
- ۳) لا يجد عبدٌ طعم الإيمان حتّى يترك الكذب!
- ۴) إحذر! في بعض الأكاذيب ما يُخبر بالحقيقة!

■ عين الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۸۳ و ۸۴)

۸۳- « أفبَح - حرّم - المنافقين - يضعف »:

- ۱) أفبَح: مفرد مذكّر - اسم تفضيل (مادّته: ق ب ح)؛ من مصدر مزيد ثلاثي - معرب / مجرور بحرف الجرّ؛ من أفبَح: جارّ و مجرور
- ۲) حرّم: فعل ماضٍ - للمفرد المذكّر الغائب - مزيد ثلاثي - معلوم - متعدّ / فعل و فاعله: الله؛ مفعوله: ضمير «ها»
- ۳) المنافقين: جمع سالم للمذكّر (مفرده: المنافق) - اسم فاعل من مصدر مزيد ثلاثي - معرب / مضاف إليه و مجرور بعلامة «الياء»
- ۴) يضعف: فعل مضارع - للمفرد المذكّر الغائب - مزيد ثلاثي من باب تفعيل - معلوم / مفعوله «إيمان»؛ الجملة فعلية

۸۴- « أَشَدَّ - يَتَخَلَّصُ - الْمُخْتَلَفَةُ - الصَّالِحَةُ »:

- (۱) أَشَدَّ: مفرد - اسم تفضيل - معرب / مفعول (مفعول به) و منصوب بعلامة الفتحة الظاهرة
- (۲) يَتَخَلَّصُ: مضارع - مزيد من باب تَفَعَّلَ، له حرفان زائدان - معلوم (مبني للمعلوم) - لازم / فعل و فاعل
- (۳) الْمُخْتَلَفَةُ: مفرد مؤنث - اسم مفعول - معرب / صفة أو نعت، و مجرور بالتبعية من موصوفها أو منعوتها
- (۴) الصَّالِحَةُ: مفرد مؤنث - اسم فاعل، مأخوذ من مصدر مجرّد ثلاثي (صَلَحَ) - معرب / صفة، موصوفها: التربية

■ ■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (۸۵ - ۹۰)

۸۵- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (۱) وَاصَلَ عَمَلَهُ دُؤُوبًا حَتَّى اسْتَطَاعَ أَنْ يَخْتَرِعَ مَادَّةَ «الدِّيَنَامِيْتِ»!
- (۲) أَقْبَلَ عَلَيْهِ الشُّرَكَاءُ وَ رُؤَسَاءُ شَرِكَاتِ الْبِنَاءِ وَ الْقُوَاتِ الْمُسَلَّحَةِ!
- (۳) لِيُجَرِّيَ تَجَارِبَهُ فِي الْمُخْتَبَرِ بَنَى أَلْفَرْدُ مُخْتَبَرًا صَغِيرًا!
- (۴) لَمْ تُضْعِفْ هَذِهِ الْحَادِثَةُ عَزْمَهُ فَاسْتَمَرَ فِي أَبْحَاثِهِ!

۸۶- عَيْنُ مُضَارَعًا لَيْسَ مُعَادِلًا لِلإِتِّزَامِي الْفَارِسِي:

- (۱) عَاهَدْتُ نَفْسِي أَلَّا أُصَادِقَ الَّذِينَ ضَيَعُوا أَوْقَاتَهُمْ فِي الْأُمُورِ الْبَاطِلَةِ!
- (۲) لَيْتِنَا نَنْجَحُ فِي الْمُبَارَاةِ الْقَادِمَةِ وَلَكِنِّي أَعْلَمُ أَنَّنَا بِحَاجَةٍ إِلَى الصَّبْرِ!
- (۳) لَعَلَّ الْمَعْلَمَ يُسَاعِدُنَا فِي الدَّرُوسِ وَ يُسَبِّبُ نَجَاحَنَا فِي الْإِخْتِبَارَاتِ!
- (۴) إِنَّ اللَّهَ مُعِينُ الَّذِينَ سَاعَدُوا الْمَسَاكِينَ حَتَّى لَا يَشْعُرُوا بِالْوَحْدَةِ!

۸۷- عین المناسب لتکمیل الفراغ:

- (۱) ﴿إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ . . . مِنَ الْمُحْسِنِينَ﴾: قريباً
- (۲) ﴿وَ أَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ . . . كَانَ مَسْئُولًا﴾: العهد
- (۳) ﴿لَا تَدْرِي لَعَلَّ . . . يُحَدِّثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا﴾: الله
- (۴) ﴿فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ . . . وَاسْتَغْفِرْ لِدُنْبِكَ﴾: حق

۸۸- عین «لا» النافية للجنس:

- (۱) إِنَّ الْمُؤْمِنِينَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ! (۲) مَا يُوصلُكَ إِلَى النِّجَاحِ هُوَ السَّعْيُ لَا الْحِظَّةُ!
- (۳) لَا تَتَدَخَّلْ أَبَدًا فِي مَوْضِعٍ لَا عِلْمَ لَكَ بِهِ! (۴) لَا تُعَلِّمْ هَذِهِ الْأَفْلامَ طُلَّابِنَا شَيْئًا مَفِيدًا!

۸۹- في أيّ عبارة ما جاء أسلوب الحال؟

- (۱) كَانَ عَدَدٌ مِنَ النَّاسِ يَعِيشُونَ غَافِلِينَ عَنِ الْآخِرِينَ مَعَ الْأَسْفِ الشَّدِيدِ!
- (۲) إِنَّا لَمْ نَكُنْ فِي حَيَاتِنَا غَافِلِينَ عَنِ خُطَّةِ أَعْدَائِنَا الَّذِينَ يُرِيدُونَ قَتْلَنَا!
- (۳) لَنْ تَنسُوا أَتَّكُمُ خَرَجْتُمْ غَافِلِينَ عَنِ أَحْوَالِ الْأَطْفَالِ الَّذِينَ كَانُوا هُنَاكَ!
- (۴) إِنَّ هَوْلَاءَ الْآبَاءِ لَمْ يَتْرَكُوا أَوْلَادَهُمْ غَافِلِينَ بِسَبَبِ أُمُورِهِمُ الْكَثِيرَةِ!

۹۰- عین «خاسراً» يكون حالاً:

- (۱) إِنْ تَعِشَ فِي حَيَاتِكَ بِوَجْهِينَ فَأَنْتَ تَمُوتُ خَاسِرًا!
- (۲) مَنْ عَاشَ بِوَجْهِينَ بَيْنَ النَّاسِ فَإِنَّهُ يُصْبِحُ خَاسِرًا!
- (۳) أَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ لَا يَجْعَلَني خَاسِرًا فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ!
- (۴) بَعْدَ الْإِمْتِحَانِ وَجَدْتُ نَفْسِي طَالِبًا خَاسِرًا وَ أَنَا كُنْتُ نَادِمًا بِشِدَّةِ!

درس‌های ۱ تا ۶
صفحه‌های ۱ تا ۹۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۸ دقیقه

تاریخ (۳)

۹۱- کدام گزینه پیرامون تفاوت‌های تاریخ شفاهی با خاطره‌نویسی، نادرست است؟

- (۱) در خاطره‌نویسی یا خاطره‌نگاری، فقط گوینده یا نویسنده نقش‌آفرین است؛ در حالی که در تاریخ شفاهی، به دلیل حضور مصاحبه‌گر و طرح پرسش‌های آگاهانه، نقش‌آفرینی دوسویه صورت می‌گیرد.
- (۲) در خاطرات، تنها موضوعات مورد علاقه نگارنده و افرادی که در اطراف وی بودند، مورد توجه قرار می‌گیرد؛ اما مسائل مربوط به زندگی، کار، فرهنگ و ... به طور کلی از مسائل مورد توجه محققان تاریخ شفاهی است.
- (۳) خاطرات بیشتر مربوط به دوره باستان و شخصیت‌های سیاسی، نظامی، اقتصادی و فرهنگی یا مردم عادی دوره معاصر است؛ اما تاریخ شفاهی می‌تواند دوره‌های قبل‌تر را نیز روایت کند.
- (۴) معمولاً خاطرات را کسانی نوشته و منتشر کرده‌اند که صاحب مقام بوده‌اند؛ اما تاریخ شفاهی می‌تواند دربردارنده اطلاعات مردم عادی از هر طبقه اجتماعی نیز باشد.

۹۲- **نهایی** کدام کشورهای اروپایی، با ضعف امپراتوری عثمانی در قرن ۱۸ میلادی، برای کسب منافع و به بهانه دفاع از حقوق اقلیت‌های قومی و مذهبی در امور داخلی این کشور دخالت می‌کردند؟

- (۱) اتریش، روسیه، آلمان، انگلیس
(۲) فرانسه، روسیه، انگلیس، هلند
(۳) انگلیس، فرانسه، اتریش، روسیه
(۴) انگلیس، فرانسه، هلند، اتریش

۹۳- در مطالعه تاریخ جهان در آستانه دوره معاصر، هر یک از موارد زیر به ترتیب مرتبط با کدام یک از وقایع ذکر شده است؟

(الف) گسترش انتقادات و اعتراضات گروهی از روشنفکران موسوم به اصحاب دایرة المعارف

(ب) رشد سریع جمعیت و افزایش فاصله طبقاتی در میان گروه‌های مختلف جامعه

(ج) نبرد و کشمکش میان پادشاه و مجلس برای تعیین حدود قدرت

(د) حمله گروهی از مردم معترض به زندان باستیل

- (۱) انقلاب باشکوه - انقلاب صنعتی - انقلاب باشکوه - انقلاب فرانسه
(۲) انقلاب فرانسه - انقلاب صنعتی - انقلاب باشکوه - انقلاب فرانسه
(۳) انقلاب فرانسه - انقلاب صنعتی - انقلاب فرانسه - انقلاب انگلستان
(۴) انقلاب باشکوه - انقلاب فرانسه - انقلاب انگلستان - انقلاب فرانسه

۹۴- **نهایی** کدام گزینه هدف آقامحمدخان قاجار را از لشکرکشی به منطقه قفقاز بیان می‌کند؟

- (۱) ایجاد یکپارچگی سیاسی
(۲) بازگرداندن حاکمیت دولت مرکزی
(۳) برقرارکردن نظم و امنیت
(۴) برچیدن بساط حکومت جانشینان نادرشاه

۹۵- کدامیک از گزاره‌های زیر پیرامون روابط خارجی ایران با قدرت‌های جهانی در دوره قاجار درست است؟

- (الف) مشخص‌نبودن خطوط مرزی میان ایران و روسیه، از عوامل آغاز دور اول جنگ‌های ایران و روس بود.
(ب) از اهداف امضای معاهدات مُجمل و مُفصل، ممانعت از نفوذ کشورهای رقیب انگلستان در هندوستان بود.
(ج) با وجود برخی از اختلافات مرزی میان ایران و عثمانی، روابط دو کشور در این دوران عموماً کم‌تنش بود.
(د) هدف فرانسه از برقراری ارتباط با ایران و ایجاد اتحاد سیاسی و نظامی، نفوذ به مستعمرات و مقابله با روس‌ها بود.
- (۱) «الف» و «ج»   (۲) «ب» و «د»   (۳) «ج» و «د»   (۴) «ب» و «ج»

۹۶- **نهایی** کدام ساختمان‌های ساخته‌شده در عصر قاجار، به بناهای «کارت‌پستالی» معروف شدند؟

- (۱) بناهایی که به تقلید از کشورهای اروپایی ساخته می‌شدند.
(۲) بناهایی کوچک و تزئینی که با کاربرد تفریحی بنا می‌شدند.
(۳) بناهایی که به وسیله معماران سنتی با طرح جدیدی ساخته می‌شدند.
(۴) سفارت‌خانه کشورهای اروپایی که براساس معماری جدید ساخته می‌شد.

۹۷- به‌ترتیب، هریک از موارد زیر، با کدام گزینه در ارتباط است؟

- مهاجرت روحانیون و مردم به شهر ری و تحصن در صحن حرم حضرت عبدالعظیم (ع)
- بارزترین نتیجه ضعف حکومت قاجار و سلطه بیگانگان بر مملکت
- در این کتاب، اوضاع نابسامان کشور به زبان ساده بیان گردیده است.
- اولین جرعه نهضت مشروطه

(۱) مهاجرت صغری - دادن امتیازهای متعدد به خارجیان - سیاحت‌نامه ابراهیم بیگ - اعتراض مردم به نوز بلژیکی با رهبری آیت‌الله سیدعبدالله بهبهانی

(۲) مهاجرت کبری - به وجود آمدن تشکلهای مردمی در گوشه و کنار کشور - سیاحت‌نامه ابراهیم بیگ - اعتراض مردم به نوز بلژیکی با رهبری آیت‌الله سیدعبدالله بهبهانی

(۳) مهاجرت کبری - به وجود آمدن تشکلهای مردمی در گوشه و کنار کشور - سفرنامه میرزا صالح شیرازی - اعتراض به افزایش نرخ قند در اثر جنگ روسیه و ژاپن

(۴) مهاجرت صغری - دادن امتیازهای متعدد به خارجیان - سفرنامه میرزا صالح شیرازی - اعتراض به افزایش نرخ قند در اثر جنگ روسیه و ژاپن

۹۸- کدام یک از عبارتهای زیر صحیح است؟

الف) روسیه و انگلیس در مواجهه با نهضت مشروطه با توجه به منافع استعماری خود، با همدیگر همسو بودند.

ب) پس از اینکه قرارداد ۱۹۰۷ امضا شد، سفیران روسیه و انگلیس، رسماً دولت ایران را از آن قرارداد باخبر کردند و به محض اطلاع مردم، هیجان عمومی علیه این دولت‌ها شکل گرفت.

ج) قبل از اعدام شیخ فضل‌الله نوری و تشکیل دومین دوره مجلس شورای ملی، اختلاف میان مشروطه‌خواهان شدت گرفت.

د) قانونی که در زمان مظفردالدین شاه به نام «قانون اساسی» تنظیم شد و دارای ضعف‌های زیادی بود، در ۵۱ اصل تنظیم گردیده بود.

۱) «الف» و «د»   ۲) «ب» و «ج»   ۳) «الف» و «ج»   ۴) «د» و «ب»

۹۹- براساس زمینه‌های شکل‌گیری و آغاز جنگ جهانی اول، با در نظر گرفتن آمریکا (۱)، آلمان (۲)، روسیه (۳) و ایتالیا (۴) کدام گزینه درست است؟

۱) در کشور (۳) بلشویک‌ها با رهبری استالین حاکم شدند و پس از برانداختن تزار، شیوه اداره حکومت را کمونیستی اعلام کردند.

۲) کشور (۱) پس از گذشت سه سال از شروع جنگ جهانی اول، به کشور (۴) اعلان جنگ داد.

۳) کشور (۲) با هدف توسعه مناطق تحت نفوذ در اروپا و گسترش مستعمرات، همه دوستان اروپایی خود از جمله کشور (۳) را دشمن خود کرده بود و فقط با اتریش، دشمنی نداشت.

۴) در کشور (۴) ویلهلم یکم با کمک صدراعظم خود بیسمارک، سرزمین‌هایش را متحد و امپراتوری بزرگی را تأسیس کرد.

۱۰۰- محققى به پژوهش پیرامون «آثار و نتایج جنگ جهانی اول برای ایران» پرداخته است. کدام مورد از نتایج تحقیق او، درست است؟

۱) جنگ جهانی اول و اشغال ایران، علاوه بر ویرانی اقتصادی و تلفات گسترده انسانی، موجب تزلزل و بی‌ثباتی دولت مرکزی، تعطیلی مجلس شورای ملی و نابودی نظام مشروطه نیز شد.

۲) این جنگ موجب قحطی بزرگی شد که در نتیجه آن، عده بسیار زیادی از ایرانیان به سبب گرسنگی، سوء تغذیه و بیماری‌های ناشی از آن به طرز دلخراشی جان دادند.

۳) گزارش نویسندگان، حکایت از آن دارد که جمعیت ایران پس از خاتمه جنگ نسبت به ابتدای آن، به شکل فجیع و دردناکی کاهش یافته بود.

۴) خرید، جمع‌آوری و دیپوی گسترده غله ایران برای تأمین نیروهای دولت‌های متحد در جریان جنگ، از عوامل اصلی کمبود غله در ایران بوده است.

جغرافیا (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۷ دقیقه

درس‌های ۱ تا ۳
صفحه‌های ۱ تا ۵۸

۱۰۱- اینکه می‌گوییم بیشتر جمعیت فعال روستاها در بخش کشاورزی فعالیت می‌کنند، اشاره به کدام تفاوت شهر و روستا دارد و کدام عبارت، درباره استفاده از ماشین‌آلات در روستاها نادرست است؟

(۱) متداول‌ترین ملاک - استفاده از ماشین‌آلات در روستاها، نشان‌دهنده پیشرفت فناوری است و در نتیجه روستاییان ترغیب به حضور در روستاها خواهند شد.

(۲) مهم‌ترین ملاک - به هر میزان که استفاده از ماشین‌آلات بیشتر شود، روستاییان بیش از پیش مایل به مهاجرت به شهرها می‌شوند.

(۳) متداول‌ترین ملاک - به هر میزان که استفاده از ماشین‌آلات بیشتر شود، روستاییان بیش از پیش مایل به مهاجرت به شهرها می‌شوند.

(۴) مهم‌ترین ملاک - استفاده از ماشین‌آلات در روستاها، نشان‌دهنده پیشرفت فناوری است و در نتیجه روستاییان ترغیب به حضور در روستاها خواهند شد.

۱۰۲- درباره پدیده «حومه‌نشینی»، کدام‌یک از گزینه‌های زیر به درستی تدوین شده است؟

(۱) افزایش شهرنشینی و گسترش وسایل ارتباطی در دنیا، با گسترش حومه‌نشینی رابطه معکوس (غیرمستقیم) دارد.

(۲) نواحی حومه شهرها از نظر وضعیت اقتصادی، در سطح پایین‌تری نسبت به نواحی شهری مجاور خود قرار دارند.

(۳) گسترش هرچه بیشتر حومه‌نشینی در اطراف یک متروپل، می‌تواند آن را تبدیل به یک منطقه مادرشهری کند.

(۴) در مگالاپلیس، حومه‌های یک مادرشهر کاملاً مستقل از مناطق حومه‌نشینی مادرشهر مجاور قرار دارند.

۱۰۳- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) از سال ۱۳۴۱ در ایران، اصلاحات ارضی در سه مرحله با سلب مالکیت مالکان بزرگ (ارباب‌ها) و واگذاری زمین به دهقانان خرده‌پا انجام گرفت.

(۲) به دنبال تبدیل تهران به مادرشهر ملی، جمعیت تهران همواره بیش از سه برابر دومین شهر پرجمعیت ایران، یعنی مشهد بوده است.

(۳) تا سال ۱۳۳۵ مهاجرت از روستاها به شهرها به کندی صورت می‌گرفت و محصولات کشاورزی بخش عمده تولیدات داخلی را تشکیل می‌داد.

(۴) روستاهایی که جمعیت آنها به حدی معین مثلاً ۱۰ هزار نفر رسیده، با موافقت وزارت کشور، شهر اعلام شده‌اند و در آنجا شهرداری تأسیس شده است.

۱۰۴- سعید با مطالعه در منابع مختلف و بازدیدهای میدانی، گزاره «حاشیه‌نشینی یکی از معضلات جدی در کلان‌شهرهای ایران است که موجب گسترش سکونتگاه‌های غیررسمی و کاهش کیفیت زندگی می‌شود» را تحلیل و بررسی کرده است. براساس تحلیل وی به ترتیب، چرا حاشیه‌نشینی غالباً با کمبود خدمات شهری، اشتغال و آموزش همراه است و چه سیاست‌هایی می‌تواند به بهبود شرایط این مناطق کمک کند؟

(۱) حاشیه‌نشینان به دلیل هزینه‌های بالایی که در مراکز شهری وجود دارند، قادر به خرید مسکن و سایر هزینه‌ها در آنجا نیستند. - مشکل اصلی، کمبود زمین است و با مرتفع کردن آن، تمامی مشکلات حل خواهند شد.

(۲) حاشیه‌نشینان عمدتاً تمایل به زندگی در حاشیه دارند و به آن شرایط و امکانات نیز عادت کرده‌اند. - تمرکز باید روی مرکز شهر باشد.

(۳) حاشیه‌نشینی به دلیل بالا بودن هزینه خدمات شهری ایجاد شده است. - کاهش خدمات شهری و افزایش رسیدگی به روستاها باعث حل مشکل می‌شود.

(۴) حاشیه‌نشینان به دلیل نبود زیرساخت‌های رسمی، دسترسی کمی به خدمات دارند. - اجرای طرح‌های مسکن ارزان‌قیمت و توسعه خدمات پایه مثل آموزش و بهداشت، راه‌حل‌های موثری هستند.

۱۰۵- جمعیت شهر «ج» با جمعیت شهر «الف» برابر است. همچنین مجموع فضاهای سبز آن با مجموع فضاهای سبز شهر «ب» مساوی است. با توجه به

موارد زیر کدام مورد اطلاعات درستی راجع به سرانه کاربری فضای سبز شهر «ج» ارائه می‌دهد؟

الف) مجموع فضاهای سبز آن ۲۱۹۰۰۰ متر مربع و سرانه کاربری فضای سبز آن $7/3$ متر مربع به‌ازای هر نفر است.

ب) سرانه کاربری فضای سبز آن $7/5$ متر مربع و جمعیتی معادل ۳۲۰۰۰ نفر دارد.

۱) بیشتر از «الف» و کمتر از «ب»

۲) بیشتر از «الف» و «ب»

۳) کمتر از «الف» و «ب»

۴) برابر با «ب»

۱۰۶- وظیفه اجرای طرح هادی روستایی برعهده کدام نهاد است و چرا کشاورزان مجبورند محصولات خود را به قیمت پایین بفروشند؟

۱) بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - دسترسی نداشتن به بازار مناسب و گرفتار واسطه شدن

۲) جهاد سازندگی - نداشتن سرمایه لازم برای کشت تجاری

۳) بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - نداشتن سرمایه لازم برای کشت تجاری

۴) جهاد سازندگی - دسترسی نداشتن به بازار مناسب و گرفتار واسطه شدن

۱۰۷- کدام یک از عبارتهای زیر، اطلاعات صحیحی در خصوص سامانه اطلاعات جغرافیایی (GIS)، ارائه نمی‌دهد؟

الف) GIS، سامانه‌ای راداری برای مدیریت و تجزیه و تحلیل اطلاعات مکانی و جغرافیایی است.

ب) داده‌ها و اطلاعات، دارای دو مؤلفه جغرافیایی (مکانی) و ویژگی‌ها (توصیفی) هستند.

ج) پردازش و تحلیل اطلاعات با GIS، به یافتن موقعیت مکانی می‌انجامد.

د) سامانه اطلاعات جغرافیایی، از مجموعه‌ای از سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای رایانه‌ای تشکیل شده است.

و) این سامانه در مدیریت منابع طبیعی و انسانی، امور نظامی و هسته‌ای و... کاربرد فراوانی دارد.

ه) مراحل کار در سامانه اطلاعات جغرافیایی به ورودی، پردازش و خروجی تقسیم می‌شود.

۴) «د» - «ج» - «و»

۳) «ب» - «د» - «ه»

۲) «الف» - «ج» - «و»

۱) «الف» - «ب» - «ج»

۱۰۸- **نهایی** کدام گزینه عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«می‌توان گفت ... شاخه‌ای از ... محسوب می‌شود، زیرا ...»

(۱) جغرافیای اقتصادی - جغرافیای حمل و نقل - شبکه‌های حمل و نقل هم از محیط جغرافیایی تأثیر می‌پذیرند و هم بر فضای جغرافیایی تأثیر می‌گذارند.

(۲) جغرافیای حمل و نقل - جغرافیای اقتصادی - حمل و نقل در مکان‌گزینی واحدهای تولیدی، خدماتی و اجتماعی تأثیرگذار است.

(۳) جغرافیای اقتصادی - جغرافیای حمل و نقل - حمل و نقل در مکان‌گزینی واحدهای تولیدی، خدماتی و اجتماعی تأثیرگذار است.

(۴) جغرافیای حمل و نقل - جغرافیای اقتصادی - شبکه‌های حمل و نقل هم از محیط جغرافیایی تأثیر می‌پذیرند و هم بر فضای جغرافیایی تأثیر می‌گذارند.

۱۰۹- چه تعداد از عبارت‌های زیر، در رابطه با شیوه‌های حمل و نقل و ویژگی آن‌ها صحیح است؟

(الف) از شیوه‌های متداول حمل و نقل در همه قاره‌های جهان حمل و نقل ریلی است.

(ب) به‌طور کلی جابه‌جایی با قطار امنیت بسیار زیادی دارد.

(ج) احداث خطوط ریلی برخلاف خطوط جاده‌ای نیاز به زمین پست و هموار دارد.

(د) تعداد بزرگراه‌های کشور نسبت به یک دهه قبل دو برابر شده است.

(ه) هزینه احداث ترمینال در حمل و نقل ریلی زیاد است.

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۱۱۰- **نهایی** با توجه به جدول زیر، کدام گزینه اطلاعات صحیحی در خصوص انواع حمل و نقل ارائه می‌دهد؟

نوع حمل و نقل	توضیحات
«الف»	برای مسافت‌های طولانی مناسب است.
حمل و نقل هوایی	«ب»
«ج»	انتقال حجم عظیمی از مایعات به طور شبانه‌روزی است که بسیار مقرون به صرفه است.

(۱) «الف» مربوط به حمل و نقل ریلی است و «ج»، حمل و نقل لوله‌ای را بیان می‌کند.

(۲) «ج» مربوط به حمل و نقل آبی از طریق کشتی است و «ب» امنیت بسیار زیادی دارد.

(۳) «الف» می‌تواند برای دو نوع حمل و نقل هوایی و آبی صدق کند و در «ب» صرفه‌جویی در زمان رخ می‌دهد.

(۴) «ب» از سریع‌ترین شیوه‌های حمل و نقل به حساب می‌آید و «الف» از نظر حوادث غیرمترقبه مانند زلزله یا جنگ، به مراقبت زیاد نیاز دارد.

فلسفه دوازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

درس‌های اول تا ششم

صفحه‌های ۱ تا ۵۱

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

۱۱۱- با توجه به قدم‌های شناخت هستی و چیستی و نسبت میان آن دو، کدام عبارت پذیرفتنی است؟

- (۱) سیال بودن شیر و سفیدبودن آن دو ویژگی مربوط به ماهیت شیر هستند که فقط حمل یکی از آن‌ها بر شیر، مانند حمل وجود، نیاز به دلیل دارد.
- (۲) از تمایز وجه اشتراک واقعیات و وجه اختصاصی آن‌ها برای اثبات امکان داشتن علم به یکی از آن‌ها در عین جهل نسبت به دیگری استفاده می‌شود.
- (۳) وقتی یک ماهیت موجود از دو حقیقت «الف» و «ب» تشکیل شده است، این دو حقیقت را نمی‌توان اجزای واقعی یا ذهنی آن ماهیت به شمار آورد.

(۴) از نگاه فلسفی، کتاب یک موجود واحد است و هستی‌اش همان داده‌ای را از واقعیت در اختیار ما می‌گذارد که چیستی‌اش نیز به آن دلالت می‌کند.

۱۱۲- **نهایی** کدام مورد عبارت را به نحو مناسب تکمیل می‌کند؟

«... بی‌تردید یکی از اساسی‌ترین آرا و عقاید فلسفی در تفکر اسلامی است و این نظر پایه برهان ... ابن‌سینا است.»

- (۱) فرق بین ماهیت و وجود - مغایرت وجود و ماهیت
(۲) برتری علت بر معلول - مغایرت وجود و ماهیت
- (۳) فرق بین ماهیت و وجود - وجوب و امکان
(۴) برتری علت بر معلول - وجوب و امکان

۱۱۳- کدام مورد به‌درستی بیان نشده است؟

- (۱) هرگاه نسبت میان محمول و موضوع، وجوبی و ضروری باشد، حمل محمول برای موضوع ذاتی خواهد بود.
- (۲) هرگاه رابطه موضوع با محمول امکانی باشد با تغییر نسبت، امکانی بودن قضیه تغییر نخواهد کرد.
- (۳) اگر محمول قضیه ذاتی موضوعش باشد، نسبت میان محمول و موضوع وجوبی خواهد بود.
- (۴) اگر رابطه محمول با موضوع امتناعی باشد، برقراری ارتباط بین آنها غیرممکن خواهد بود.

۱۱۴- **نهایی** رابطه میان موضوع و محمول در قضایای «معلم‌اند دیپلم ندارند» و «مثلث جسم نیست» به‌ترتیب کدام است؟

- (۱) امکانی - امکانی
(۲) وجوبی - وجوبی
(۳) امکانی - وجوبی
(۴) امتناعی - وجوبی

۱۱۵- بر اساس «حالت امکان و تساوی» که در آن ترازوی وجود و عدم دو کفه برابر دارد، اگر یکی از کفه‌ها ناگهانی پایین بیاید، چه نتیجه‌ای می‌توان

گرفت؟

- (۱) با توجه به اینکه دو کفه حالت امکان و تساوی دارند پس می‌توانند با وجود علت یا بدون هیچ علتی از حالت تساوی خارج شوند.
- (۲) علت یا عاملی بیرونی باعث برتری یک کفه شده است؛ زیرا تغییر بدون علت محال است.
- (۳) علت یا عامل خارجی سبب پایین آمدن کفه عدم شده و باعث امتناع آن می‌شود.
- (۴) ممکن‌الوجود بودن موضوع باعث شده است که تغییر کفه‌ها غیرقابل پیش‌بینی باشد.

۱۱۶- **نهایی** علیت رابطه‌ای است که ... و از نظر ... درک این رابطه در زمان تولد وجود ندارد.

- (۱) بعد از فراهم‌شدن علت و معلول به وجود می‌آید - دکارت
(۲) وجودی است - ابن‌سینا
- (۳) بعد از فراهم‌شدن علت و معلول به وجود می‌آید - ابن‌سینا
(۴) وجودی است - دکارت

۱۱۷- کدام مورد درست است؟

- ۱) اصل علیت یک اصل کاملاً عقلی است، ولی اینکه هر علتی معلول خاصی دارد و هر معلولی از علت خاصی پدید می‌آید می‌تواند با حس و تجربه درک شود.
- ۲) کسی که اصل سنخیت را تجربی بداند نمی‌تواند از یک علت خاص توقع معلول خاصی داشته باشد، زیرا همواره ممکن است تجربیات جدید داشته باشیم.
- ۳) رفتار کسی که برای موفقیت در آزمون فلسفه به مطالعه جغرافی می‌پردازد نشانه عدم باور به اصل سنخیت است، ولی رفتار طبیعی انسان چنین نیست.
- ۴) اصل سنخیت بعد از قبول علیت و وجوب علی کارایی دارد، زیرا اگر علتی بی‌معلول یا معلولی بی‌علت باشد، تناسب هر علت با معلول خود (و برعکس) اهمیتی نخواهد داشت.

۱۱۸- عبارتی عبارت درست درباره اصل علیت و فروع آن کدام است؟

- ۱) تعاقب و توالی دو پدیده، دال بر وجود رابطه علیت میان آنها است.
- ۲) لازمه اصل ضرورت این است که بود و نبود علت نشانه بود و نبود معلول است.
- ۳) تلاش برای شناخت ویژگی‌های هر شیء و فهم تفاوت میان اشیا، نتیجه پذیرش اصل وجوب است.
- ۴) عبارت «از هلیله قبض شد اطلاق رفت / آب آتش را مدد شد همچو نفت» تأییدی است بر اصل سنخیت.

۱۱۹- کدام مورد می‌تواند مستقیماً سبب اعتقاد به معنای سوم اتفاق شود؟

- ۱) ناتوانی از پیش‌بینی روند تحولات کلی کیهان با توجه به داده‌های کنونی
- ۲) نیازمند و محتاج دانستن خداوند به خلقت جهان و متحول کردن آن
- ۳) ناآگاهی از فواید حوادث به‌ظاهر ویرانگر در مقیاس کلی جهان
- ۴) غفلت از وابستگی تحقق یک هدف به علل و عوامل متعدد

۱۲۰- کدام عبارت نادرست است؟

- ۱) در تصویر دموکریتوس از جهان معنای اول اتفاق نفی می‌شود و معنای سوم اتفاق پذیرفته می‌شود.
- ۲) در تصویر برگرفته از نظریه برخی زیست‌شناسان معنای سوم اتفاق تبیین می‌شود.
- ۳) با فرض بی‌ماده بودن انفجار اولیه جهان در نظریه «مه‌بانگ» می‌توان پذیرش معنای دوم و سوم اتفاق را تبیین کرد.
- ۴) کسی که به مضمون مصرع «گندم از گندم برود جو ز جو» معتقد نیست، معتقد به معنای دوم اتفاق شده است.

۱۲۱- کدام گزینه درست است؟

- ۱) در فلسفه افلاطون صفت «دمیورژ» از این حیث به خداوند اطلاق می‌شود که نشان داده شود نظم جهان از عقل او سرچشمه می‌گیرد.
- ۲) ارسطو خدا را به‌عنوان تنها موجودی که هیچ حرکت و تحریکی در جهان ندارد، معرفی می‌کند.
- ۳) ارسطو از وجود موجودات خوب در جهان، به کامل‌ترین و بهترین وجود که همان واقعیت الهی باشد رسید.
- ۴) در تمثیل خورشید افلاطون، مثال خیر فقط شرط امکان معرفت است و هیچ نسبتی با حقیقت دیگر موجودات ندارد.

۱۲۲- کدام نام یا توصیف برای خداوند با بقیه متفاوت است؟

- ۱) تغییرناپذیر   ۲) ضرورتاً موجود   ۳) محرک نامتحرک   ۴) عالی‌ترین اندیشه

۱۲۳- ویژگی اصلی و مشترک فیلسوفان قرن بیستم و بیست‌ویکم که برای اعتقاد به خدا به رابطه میان خدا باوری و معناداری زندگی توجه کردند چه بود؟

- ۱) استفاده از عشق و عرفان برای اثبات وجود خدا
- ۲) همراه کردن عشق و عقل برای اثبات وجود خدا
- ۳) رد و نقد استدلال‌ها بر اثبات وجود خدا
- ۴) کنار گذاشتن استدلال عقلی بر اثبات وجود خدا

۱۲۴- وجه اشتراک رویکرد کرگور و ویلیام جیمز در ارتباط با اعتقاد به خدا چه بود؟

- ۱) انسان را موجودی صرفاً مادی می‌دیدند و برای آن هیچ نوع معبود و معنویتی قائل نبودند.
- ۲) معتقد بودند ممکن است انسان در برهه‌هایی از زندگی از احساس امر متعالی تهی باشد.
- ۳) معتقد بودند برای باور قلبی به وجود خدا، ابتدا باید خدا را اثبات کرد.
- ۴) می‌گفتند رابطه‌ای بین اعتقاد به خدا و معناداری زندگی وجود ندارد.

۱۲۵- کدام عبارت در مورد برهان فارابی در اثبات وجود خداوند درست نیست؟

- ۱) در نهایت خداوند را به‌عنوان علت‌العلل اثبات می‌کند.
- ۲) ابطال تسلسل علل نامتناهی جزو مقدمات آن است.
- ۳) مقدمه اولش اصل علیت است؛ یعنی نیازمندی موجودات به علت.
- ۴) مقدمات آن شباهت‌هایی با برهان حرکت ارسطو دارند.

۱۲۶- با توجه به برهان «وجوب و امکان»، کدام عبارت را دربارهٔ ابن‌سینا باید پذیرفت؟

- ۱) تفاوت نگاه ابن‌سینا با فارابی در مورد مغایرت وجود و ماهیت بود که برهان علیت فارابی را دگرگون کرد و به برهانی جدید منجر شد.
- ۲) نوآوری ابن‌سینا در برهان وجوب و امکان در دو زمینهٔ تبیین چرایی نیازمندی معلول به علت و کل‌نگری نسبت به جهان ممکنات بود.
- ۳) ابن‌سینا هستی‌اشیای پیرامون ما را از حیث ذات در حالت تساوی بین وجود و عدم و از حیث تحقق علت واجب‌الوجود می‌داند.
- ۴) ابن‌سینا ممکنات را موجوداتی ذاتاً نیازمند به غیر می‌داند که با قطع نظر از علت، چیزی جز امکان وجود داشتن برایشان باقی نخواهد ماند.

۱۲۷- مضمون کدام بیت یا عبارت با نظریهٔ امکان فقری ملاصدرا هماهنگ نیست؟

- ۱) ذات نایافته از هستی بخشش چون تواند که بود هستی‌بخش
- ۲) هر که تو را داشته باشد بی‌نیاز نیست، ولی هر که تو را نداشته باشد در هیچ چیز آرام نیست.
- ۳) خشک ابری که بود ز آب تهی نایب از وی صفت آبدهی
- ۴) ای کسی که راز هستی در دست توست، جهان و جان‌ها همه محتاج مهربانی توست.

۱۲۸- طبق نظر ملاصدرا دربارهٔ «امکان فقری» کدام گزینه درست‌ترین بیان از رابطهٔ موجودات جهان با وجود الهی است؟

- ۱) موجودات جهان دارای وجودی مستقل و بی‌نیاز از وجودی دیگر هستند.
- ۲) کل موجودات جهان وابستگی و نیاز نسبی به ذات الهی دارند و اوست که نیاز موجودات را برآورده می‌کند.
- ۳) همهٔ موجودات جهان ذاتاً وابسته و نیازمند وجودی بی‌نیاز و غیروابسته هستند که همان ذات الهی است.
- ۴) امکان فقری به معنای جدایی کامل موجودات از ذات الهی و استقلال آن‌هاست.

۱۲۹- کدام گزینه نمی‌تواند تکمیل‌کنندهٔ عبارت زیر باشد؟

«نظر به برهان «وسط و طرف»، مجموعهٔ نامحدود اشیای جهان...»

- ۱) نمی‌تواند با واجب‌الوجود بالذات نسبت تباین داشته باشند.
- ۲) نیاز به علتی بیرون از مجموعه و درعین‌حال متصل به آن مجموعه دارند.
- ۳) از ناحیهٔ خودشان ضرورت وجود ندارند.
- ۴) تک‌تک افراد این مجموعه ممکن‌الوجود بالذات هستند.

۱۳۰- کدام گزینه دربارهٔ مبحث معناداری زندگی در میان فلاسفهٔ مسلمان به‌درستی بیان نشده است؟

- ۱) اعتقاد به وجود خدا را متأثر از معناداری زندگی انسان می‌دانند.
- ۲) معتقدند ایمان موجب ورود انسان به مرتبهٔ بالاتر در حیات زیستهٔ او می‌شود.
- ۳) معتقدند با پذیرش وجود خدا می‌توان معیارهای زندگی معنادر را مشخص کرد.
- ۴) میان «اثبات وجود خدا» و «معیارهای معناداری حیات انسانی» تفکیک قائل می‌شوند و هر دو را ممکن و لازم می‌دانند.

دانش آموز عزیز، سوالات عمومی از شماره ۲۰۱ شروع می‌شود، دقت نمایید تا گزینه‌ها را به درستی وارد پاسخ‌گر کنید.

دفترچه سؤال ؟

عمومی دوازدهم

رشته انسانی

۲۶ دی ماه ۱۴۰۴

تعداد سوالات و زمان پاسخ‌گویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
فارسی ۳	۱۰	۲۰۱-۲۱۰	۱۰
دین و زندگی ۳	۲۰	۲۱۱-۲۲۰	۲۰
زبان انگلیسی ۳	۱۰	۲۳۱-۲۴۰	۱۰
جمع دروس عمومی	۴۰	—	۴۰

طراحان

فارسی	حسین پرهیزگار، سعید جعفری، نازنین فاطمه حاجیلو، ابوالفضل عباس‌زاده، محسن فدایی
دین و زندگی	محسن بیاتی، فردین سماقی، مرتضی محسنی‌کبیر، میثم هاشمی
زبان انگلیسی	محمد مهدی دغلاوی، آرمین رحمانی، محسن رحیمی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس و گزینشگر	گروه ویراستاری	رتبه برتر	مسئول درس‌های مستندسازی
فارسی	نازنین فاطمه حاجیلو	محسن اصغری، مرتضی منشاری	—	فریبا رتوفی، مهدی یعقوبیان، مائده ملکی، امیر محمد کماسی
دین و زندگی	محمد مهدی مانده‌علی	امیر مهدی افشار، یاسین ساعدی	فاطمه محمدی	سجاد حقیقی‌پور، مجتبی رضازاده، علی ابراهیمی آرانی
اقلیت‌های مذهبی	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری	—	—
زبان انگلیسی	رحمت‌اله استیری	مائده سالاری، فاطمه نقدی	—	سپهر اشتیاقی، علیرضا رمضان‌زاده

کلاس‌های آنلاین عمومی

نام درس	نام دبیر	روز	ساعت
زبان انگلیسی ۳	محدثه مرآتی	سه شنبه	۱۷-۱۸
عربی، زبان قرآن ۳	ابوطالب درانی	سه شنبه	۱۹-۲۰
دین و زندگی ۳	سجاد حقیقی‌پور	چهارشنبه	۱۹-۲۰
فارسی ۳	نازنین حاجیلو	پنج‌شنبه	۱۹-۲۰

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستندسازی و مطابقت یا مصوبات	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رتوفی
حروف‌نگار و صفحه‌آرا	زهرا تاجیک
ناظر چاپ	حمید عباسی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

۱۰ دقیقه

فارسی ۳

کل مباحث نیم سال اول
درس ۱ تا پایان درس ۹
صفحه ۱۰ تا ۸۳

۲۰۱- در کدام گزینه، دو واژه نادرست معنا شده است؟

- (۱) قسیم: صاحب جمال - جسیم: خوش اندام - وسیم: خوشبو
- (۲) نبی: پیام آوری - شفیع: پایمردی - تزویر: دورویی
- (۳) ارغند: خشمگین و قهرآلود - آوند: آویخته - تریاق: پادزهر
- (۴) چریغ آفتاب: غروب آفتاب - مغان: موبدان مسیحی - تموز: ماه سرما

۲۰۲- در کدام گزینه، نادرستی املائی یافت نمی‌شود؟

- (۱) پس از عزیمت رضاشاه - که قبلاً رضاخان بود و بعداً هم رضاخان شد - همه تبعیدی‌ها رها شدند و به ایل و عشیره بازگشتند و به ثروت ازدست‌رفته و شوکت گذشته خود دست یافتند.
- (۲) من آن شب، پس از گشت‌وگزار در گردشگاه آسمان، تماشاخانه زیبا و شگفت مردم کویر، فرود آمدم و بر روی بام خانه، خسته از نشئه خوب و پاک آن «سرا» در بستر خویش به خواب رفتم.
- (۳) اما چه استبعادی دارد که عمری باشد و روزی خاطراتی از سفر ماه هم بنویسم! آرزوها پایان ندارد. آدمی به هر جا می‌رود، گمان می‌کند به قایت‌القصوای مقصود خود رسیده است؛ در صورتی که دنیا بی‌پایان است.
- (۴) کار طالب آن است که در خود جز عشق نطلبد. وجود عاشق از عشق است؛ بی‌عشق چگونه زندگانی کند؟! حیاط از عشق می‌شناس و مَمات بی‌عشق می‌یاب.

۲۰۳- الگوی «تهاد + مفعول + مسند + فعل» در همه ابیات یافت می‌شود؛ به جز:

- (۱) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحنز است
- (۲) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش و نی‌اش نام نهادند
- (۳) پیش از من و تو بسیار بودند و نقش بستند دیوار زندگی را زین‌گونه یادگاران
- (۴) عشق بر یک فرش بنشانند گدا و شاه را سیل، یکسان می‌کند پست و بلند راه را

۲۰۴- در کدام عبارت وابسته وابسته از نوع «صفت مضاف‌الیه» یافت می‌شود؟

- (۱) این همان سفری است که هنگام مراجعه به بانک اعتبارات ایران برای من تداعی شد.
- (۲) هر صخره سنگش و سنگ‌ریزه‌اش آیات وحی را بر لب دارد و زبان گویای خدا می‌شود.
- (۳) پیرمرد از داخل کازیه روی میز یک پاکت کهنه را که از جایی برایش رسیده بود، برداشت.
- (۴) در آن هنگام که بهار حیات علمی و اجتماعی‌اش فرا رسیده بود، منقلب شد.

۲۰۵- در کدام گزینه دلیل به کار رفتن «حسن تعلیل» در بیت آن، به درستی نیامده است؟

- (۱) تا چشم بشیر نبیندت روی بنهفته به ابر، چهر دلبند (شاعر دلیل نهفته شدن قله کوه دماوند پشت ابر را این‌گونه تصور کرده است که آدم‌ها نتوانند روی دماوند را ببینند.)
- (۲) تا درد و ورم فرونشیند کافور بر آن ضماد کردند (شاعر دلیل ایجاد برآمدگی کوه دماوند را برف تصور کرده است.)
- (۳) گل از شوق تو خندان در بهار است از آنش رنگ‌های بی‌شمار است (شاعر شکوفایی گل را بر اثر شوق و اشتیاق گل به خدا تصور کرده است.)
- (۴) تو قلب فسرده زمینی از درد ورم نموده یـک چنـد (شاعر دلیل برآمدگی کوه دماوند را درد تصور کرده است.)

۲۰۶- در بیت کدام گزینه شاعر بر پایه تشبیه، بین دو مصراع ارتباط معنایی برقرار کرده است؟

(۱) محرم این هوش، جز بی‌هوش نیست	مرزبان را مشتری جز گوش نیست
(۲) کاووس کیانی که کی‌اش نام نهادند	کی بود، کجا بود، کی‌اش نام نهادند؟
(۳) وین نغمه محبت بعد از من و تو ماند	تا در زمانه باقی‌ست آواز باد و باران
(۴) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد	ز اشک ویران گنش آن خانه که بیت‌ال‌حزن است

۲۰۷- کدام گزینه از منظر تاریخ ادبیات کاملاً درست است؟

- (۱) «گلستان» نثر آمیخته به نظم، «کلیله و دمنه» اثر تألیفی نصرالله منشی و پروین اعتصامی شعری در قالب قطعه دارد.
- (۲) «عارف قزوینی» و «فرخی یزدی» شاعران ادب پایداری، «دماوندیه» در قالب قصیده و «قصه شیرین فرهاد» اثر نظامی است.
- (۳) «فیه ما فیه» اثر منشور مولوی، «فی حقیقه‌العشق» اثر عین‌القضات همدانی و «از پاریز تا پاریس» سفرنامه‌ای از باستانی پاریزی است.
- (۴) «تذکره‌الاولیا» اثر منشور عطار، «کویر» حس حالی از دکتر شریعتی و «روایت سنگ‌سازان ۲» اثر عیسی سلمانی لطف‌آبادی است.

۲۰۸- واژه‌های کدام گزینه، به ترتیب تکمیل‌کننده قافیه ابیات زیر است؟

ای بی‌خبر بکوش که صاحب‌خبر شوی	تا راه‌رو نباشی کی ... شوی
گر در سرت هوای وصال است حافظا	باید که خاک در گه اهل ... شوی
در مکتب حقایق پیش ادیب عشق	هان ای پسر بکوش که روزی ... شوی
وجه خدا اگر شودت منظر نظر	زین پس شکی نماند که ... شوی
- (۱) صاحب‌نظر، پدر، هنر، راهبر
  - (۲) صاحب‌نظر، هنر، بی‌خواب و خور، زیر و زبر
  - (۳) راهبر، هنر، پدر، صاحب‌نظر
  - (۴) راهبر، پدر، خوب‌تر، بی‌خواب و خور

۲۰۹- در بیت کدام گزینه، مضمون مشترک با یکی از جملات متن زیر یافت می‌شود؟

«بارانِ رحمتِ بی‌حسابش همه را رسیده و خوانِ نعمتِ بی‌دریغش همه جا کشیده. پرده ناموسِ بندگان به گناهِ فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای منکر، نبرد.»

(۱) ملکا، ذکر تو گویم که تو پاکی و خدایی	نروم جز به همان ره که توام راه نمایی
(۲) نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم نگنجی	نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی
(۳) همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو بیوشی	همه بیشی تو بکاهی، همه کمی تو فزایی
(۴) لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید	مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی

۲۱۰- مفهوم «جان‌فشانی در راه وطن» در کدام گزینه یافت می‌شود؟

(۱) نشاط غربت از دل کی برد حب وطن بیرون	به تخت مصرم اما جای در بیت‌ال‌حزن دارم
(۲) فکری ای هم‌وطنان در ره آزادی خویش	بنمایید که هرکس نکند مثل من است
(۳) جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن	بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است
(۴) ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است	مسلک مرغ گرفتار قفس هم‌چو من است

۲۰ دقیقه

کل مباحث نیم سال اول
درس ۱ تا پایان درس ۷
صفحه ۲ تا ۹۰

دانش آموزان اقلیت‌های مذهبی، شما می‌توانید سؤال‌های معارف مربوط به خود را از مسئول حوزه دریافت نمایید.

دین و زندگی ۳

۲۱۱- کدام گزینه به ترتیب، صحیح یا غلط بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان داده است؟

- جهان همواره و در هر آن به خداوند نیازمند است و این نیاز گاهی کم می‌شود.
- معرفت عمیق نسبت به خداوند این است که هر کدام از ما بر اساس فطرت خویش خدا را می‌یابیم و حضورش را درک می‌کنیم.
- پدیده‌ها برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد.

- (۱) ص، غ، ص
- (۲) غ، غ، ص
- (۳) غ، ص، ص
- (۴) ص، ص، غ

۲۱۲- هر یک از آیات شریفه زیر، مربوط به کدام یک از مراتب توحید یا شرک است؟

- «قل أغیر الله أبغی رباً و هو ربُّ کلّ شیء»

- «الله خالق کلّ شیء»

- «ما لهم من دونه من ولیّ و لا یُشرك فی حکمه أحداً»

- (۱) توحید در ربوبیت - توحید در خالقیت - شرک در ولایت
- (۲) توحید در ربوبیت - توحید در مالکیت - توحید در ولایت
- (۳) توحید در ربوبیت - توحید در خالقیت - توحید در ولایت
- (۴) توحید در خالقیت - توحید در خالقیت - شرک در ولایت

۲۱۳- انسان چه زمانی می‌تواند از گناه بیزاری بجوید و از آن دوری کند و از پرتگاه‌های خطرناک سقوط در وادی ضلالت چیست؟

- (۱) زمانی که در گناه غوطه‌ور شده باشد. - عادت به گناه
- (۲) زمانی که اولین گناه را مرتکب می‌شود و شخصیت آلوده فردای خود را ببیند. - عادت به گناه
- (۳) زمانی که در گناه غوطه‌ور شده باشد. - شکستن توبه
- (۴) زمانی که اولین گناه را مرتکب می‌شود و شخصیت آلوده فردای خود را ببیند. - شکستن توبه

۲۱۴- امیدواری دائمی انسان موحد، معلول چه امری است؟

- (۱) تنظیم زندگی بر اساس رضایت خداوند
- (۲) پیروی از فرمان‌های خداوند
- (۳) بی‌حکمت ندانستن حوادث عالم
- (۴) تقوای الهی

۲۱۵- جمله «انسان مؤمن، می‌کوشد نیت خود را خالص کند و عمل را آن‌گونه که خدا فرموده انجام دهد.» به ترتیب، اشاره به کدام یک از انواع حسن عمل دارد؟

- (۱) حُسن فاعلی - حُسن فاعلی
- (۲) حُسن فاعلی - حُسن فاعلی
- (۳) حُسن فعلی - حُسن فعلی
- (۴) حُسن فعلی - حُسن فاعلی

۲۱۶- کدام مورد در بیان مفهوم علل طولی به درستی تبیین شده است؟

- (۱) چند عامل به صورت مجموعه و با همکاری یکدیگر مشارکت می کنند.
- (۲) هر یک از علت‌ها مستقل از دیگری عمل می کنند.
- (۳) هر عامل به طور مستقیم نقش خاصی را بر عهده دارد.
- (۴) علت مرتبه پایین، وابسته به علت مرتبه بالایی است.

۲۱۷- مبنای تصمیم‌گیری‌های ما چیست و کدام اصطلاح در مورد آن بیان می‌شود؟

- (۱) افکار و اعتقادات - حقیقتی اکتسابی
- (۲) افکار و اعتقادات - حقیقتی وجدانی
- (۳) اختیار محدود - حقیقتی وجدانی
- (۴) اختیار محدود - حقیقتی اکتسابی

۲۱۸- روایت منقول از امام صادق (ع) که می‌فرماید: «أما المؤمن بمنزلة كفة الميزان كلما زيد في إيمانه زيد في بلائه» دقیقاً هم‌نوا با کدام آیه شریفه

می‌باشد و کدام توضیح درباره این سنت الهی صحیح است؟

- (۱) «كل نفس ذائقة الموت و نبلوكم بالشرّ و الخیر فتنة و الینا تُرجعون» - مشمول این سنت شدن، نتیجه عمل هر فرد است.
- (۲) «كل نفس ذائقة الموت و نبلوكم بالشرّ و الخیر فتنة و الینا تُرجعون» - اگر کسی بندگی خدا را اعلام کند، وارد ابتلای خاص می‌گردد.
- (۳) «أَحْسَبَ الناس ان يُتركوا ان يقولوا آمنا و هم لا یفتنون» - اگر کسی بندگی خدا را اعلام کند، وارد ابتلای خاص می‌گردد.
- (۴) «أَحْسَبَ الناس ان يُتركوا ان يقولوا آمنا و هم لا یفتنون» - مشمول این سنت شدن، نتیجه عمل هر فرد است.

۲۱۹- کدام آیه شریفه گویای سنت نهفته در عبارت زیر است؟

«خداوند برای انسانی که به دام گناه می‌افتد شرایطی را فراهم می‌کند که بتواند توبه کند و از گناه دوری نماید، حتی اگر بارها گناه و توبه نموده باز

هم خداوند از گناه او می‌گذرد.»

- (۱) «و لو أنّ اهل القرى آمنوا و اتقوا لفتحنا علیهم برکات ...»
- (۲) «كلاً نمدة هؤلاء و هؤلاء من عطاء ربك ...»
- (۳) «مَن جاء بالحسنة فله عشر امثالها ...»
- (۴) «و الذین کذبوا بآیاتنا سنستدرجهم ...»

۲۲۰- کدام گزینه مصداق عبارت «از جمله پاداش‌های وصف‌نشده‌ی اخلاص است.» می‌باشد؟

- (۱) دستیابی به درجاتی از حکمت
- (۲) نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان
- (۳) دیدار محبوب حقیقی
- (۴) افزایش معرفت و شناخت نسبت به خداوند

تبدیل به تست نمونه سؤال های امتحانی

۲۲۱- آیه شریفه «... لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ» به کدام سنت الهی اشاره دارد و یکی از جلوه های آن با توجه به آیه مذکور چیست؟

- (۱) سنت تأثیر اعمال انسان در زندگی او - ایجاد زمینه مناسب برای رشد و تعالی شخص مؤمن
- (۲) سنت تأثیر اعمال انسان در زندگی او - نصرت و هدایت الهی به دنبال تلاش و مجاهدت
- (۳) سنت توفیق الهی - نصرت و هدایت الهی به دنبال تلاش و مجاهدت
- (۴) سنت توفیق الهی - ایجاد زمینه مناسب برای رشد و تعالی شخص مؤمن

۲۲۲- بیت «این که فردا این کنم یا آن کنم / خود دلیل اختیار است ای صنم» به کدام یک از شواهد وجود اختیار در انسان اشاره دارد و با کدام عبارت

قرآنی دارای ارتباط مفهومی می باشد؟

- (۱) تفکر و تصمیم - «فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَ مَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا»
- (۲) تفکر و تصمیم - «ذَلِكْ بِمَا قَدَّمْتَ آيَدِيكُمْ»
- (۳) مسئولیت پذیری - «ذَلِكْ بِمَا قَدَّمْتَ آيَدِيكُمْ»
- (۴) مسئولیت پذیری - «فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَ مَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا»

۲۲۳- امام صادق (ع) در روایت «مَنْ يَمُوتُ بِالذَّنْبِ أَكْثَرَ مِمَّنْ يَمُوتُ بِالْأَجَالِ وَ مَنْ يَعِيشُ بِالْإِحْسَانِ أَكْثَرَ مِمَّنْ يَعِيشُ بِالْأَعْمَارِ» به کدام یک از سنت های

الهی حاکم بر زندگی انسان ها اشاره می کند؟

- (۱) املاء و استدراج
- (۲) امداد عام الهی
- (۳) سبقت رحمت بر غضب الهی
- (۴) تأثیر اعمال انسان در زندگی او

۲۲۴- کدام یک از آثار گناه از ترجمه آیه «سپس دل های تان پس از آن سخت شد همانند سنگ یا سخت تر از سنگ» برگرفته می شود؟

- (۱) سلب توفیق
- (۲) قساوت قلب
- (۳) از بین بردن آرامش خاطر
- (۴) ضعف شدید در ایمان

۲۲۵- نیاز انسان به خداوند شامل چه چیزهایی می شود؟

- (۱) صرفاً شامل مرحله پیدایش می شود.
- (۲) صرفاً شامل مرحله بقا می شود.
- (۳) انسان در همه چیز و در هر حال، به خداوند نیازمند است.
- (۴) انسان چون اشرف مخلوقات است، در بقای خود کمتر به خداوند نیازمند است.

۲۲۶- مسخره کردن و صدا زدن دیگران با الفاظ ناپسند، «کار هر روزش شده بود». وقتی هم بابت این کار زشتش به او اعتراض می‌شد، می‌گفت: «کجای

این کار زشت است؟» بعد هم با «خوشحالی» همان حرف‌های ناپسند را بر زبان می‌آورد.

عبارت‌هایی که داخل گیومه قرار گرفته‌اند، به ترتیب، مربوط به کدام یک از رفتارهای بدتر از گناه می‌باشند؟

(۱) کوچک شمردن گناه - اصرار بر گناه - اصرار بر گناه

(۲) اصرار بر گناه - کوچک شمردن گناه - اصرار بر گناه

(۳) کوچک شمردن گناه - کوچک شمردن گناه - شادمانی بر گناه

(۴) اصرار بر گناه - کوچک شمردن گناه - شادمانی بر گناه

۲۲۷- در آیه «وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ...» منظور از عبادت و بندگی خداوند بر یک جانب چیست؟

(۱) پرستش زبانی خداوند در هنگام وسعت و آسودگی و رویگردانی از وی در هنگام سختی و بلا

(۲) تسلیم بودن در برابر امیال نفسانی و فرمان‌پذیری از طاغوت

(۳) دنبال کردن خواسته‌ها و تمایلات دنیوی

(۴) منافع فردی را محور فعالیت‌های اجتماعی قرار دادن

۲۲۸- بیت «برو این دام بر مرغی دگر نه / که عنقا را بلند است آشیانه» بیانگر کدام میوه درخت اخلاص است؟

(۱) دستیابی به درجاتی از حکمت

(۲) نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان

(۳) دریافت پاداش‌های وصف‌نشدنی

(۴) دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات

۲۲۹- با توجه به آیه شریفه «أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ...» در چه صورت جا داشت که مردم در اعتقاد به توحید شک کنند؟

- در صورتی که آن شریکانی که برای خداوند قرار می‌دهند، ...

(۱) مانند خداوند برای هدایت انسان‌ها برنامه داشته باشند و راه سعادت و شقاوت را مشخص نمایند.

(۲) مانند خداوند انسان را اشرف مخلوقات قرار دهند.

(۳) مانند خداوند آفرینشی داشته باشند و در نتیجه، آفرینش بر مردم مشتبه شود.

(۴) مانند خداوند به دعا‌های بنده‌هایش گوش دهند و استجابت کنند.

۲۳۰- کدام یک از گزینه‌های زیر، اعتقادات «جریان تکفیری‌ها» در بحث توحید و شرک را به درستی بیان می‌کند؟

(۱) پیروان این جریان فکری، تفکری صحیح درباره توحید و شرک دارند.

(۲) هر مسلمانی را که مانند آن‌ها نمی‌اندیشد، مشرک و کافر می‌دانند ولی کشتن او را واجب نمی‌شمارند.

(۳) پیروان این جریان فقط توسل به امامان (ع) را شرک می‌دانند.

(۴) شفیع قرار دادن دیگران را برای اینکه خدا انسان را ببخشد شرک می‌دانند.

زبان انگلیسی ۳

۱۰ دقیقه

کل مباحث نیمسال اول
درس ۱ و ۲
صفحة ۱۵ تا صفحه ۵۹**PART A: Vocabulary and Grammar****Directions:** Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

- 231- Recently, many trees ... by volunteers to make the park greener and more beautiful for everyone.
1) will plant   2) have been planted   3) were planted   4) plant
- 232- The teacher ... we respect the most always helps us understand difficult lessons with patience and kindness.
1) whom   2) for that   3) which   4) who he
- 233- If we lived near the sea, we ... swimming every morning before starting our daily work.
1) will go   2) went   3) could go   4) go
- 234- Drinking a glass of orange juice in the morning can ... your energy and help you feel more awake and ready for the day ahead.
1) lower   2) regard   3) distinguish   4) boost
- 235- Success is often the result of a ... of hard work, clear goals, patience, and the support of people who believe in your abilities.
1) introduction   2) combination   3) abbreviation   4) definition
- 236- His handwriting was so unclear that it was completely ... to anyone who was trying to read the notes he wrote during the meeting.
1) unexpected   2) communicative   3) incomprehensible   4) interesting

PART B: Reading Comprehension**Directions:** Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

Last weekend, I went to the zoo with my family, and it turned out to be a wonderful experience. The weather was ideal for a day out, not too hot or too cold, which made our visit even more enjoyable. We spent several hours walking through the zoo, visiting the various animal exhibits. We saw a wide variety of animals, including lions, giraffes, monkeys, and many species of birds. The highlight of our day was when we got the chance to feed the elephants. It was an exciting experience for everyone, and we even learned how to safely interact with these magnificent creatures. Throughout our visit, we also attended a talk on wildlife conservation and we learned about the zoo's efforts to protect endangered species and preserve their natural habitats. It was eye-opening to hear about the different programs aimed at educating people about the importance of conservation. Beyond being a fun and interactive place, the zoo is a great educational resource for all ages. We left with new knowledge about animals and a deeper appreciation for wildlife conservation. The day was not only fun but also very informative, making it a memorable experience for the whole family.

- 237- What is the main idea of the passage?
1) A memorable day at the zoo   2) An amazing zoo in the world
3) A terrible trip to the zoo   4) A zoo with rare birds
- 238- Which statement is TRUE about the weather?
1) It was very hot and wet.   2) It was very cold and dry.
3) It was very beautiful.   4) It was windy and rainy.
- 239- The word "It" in the passage refers to ... .
1) seeing a wide variety of animals   2) feeding the elephants
3) visiting the various animal exhibits   4) attending a talk on wildlife
- 240- We can infer from the passage that ... .
1) visitors learned nothing about wildlife conservation
2) children could see few animals and birds at the zoo
3) educational programs at the zoo were all the same
4) spending a day at the zoo was educational

دفترچه سؤال

آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۲۶ دی

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
حامد کریمی	مسئول دفترچه
آرین غلامی	ویراستار
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
ستایش یآوری	ویراستار مستندسازی

برای مشاهده پاسخ‌ها، به صفحه شخصی خود در سایت کانون مراجعه کنید.

استعداد تحلیلی

۳۰ دقیقه

* بر اساس متن زیر به سه پرسش بعدی پاسخ دهید.

حماسه، صرفاً روایت ماجرای یک فرد نیست، بلکه بازتاب‌دهنده روح جمعی، اساطیر نیاکانی و آرمان‌های بنیادین یک قوم یا ملت در یک برهه سرنوشت‌ساز است. قهرمان حماسی، خود تجسم فضایل مورد تأکید آن جامعه است و سرنوشت جمعی، در پیچ‌وخم نبرد او گره خورده است. این خاصیت، کارکرد حفظ میراث هویتی و انتقال ارزش‌های مشترک را به متن می‌بخشد.

کانون ثقل روایت، همواره بر محور شخصیت و الامقامی می‌چرخد که از لحاظ منش، قدرت بدنی، هوش و پایبندی به اصول اخلاقی، بر اقران خویش برتری مطلق دارد. این قهرمان، نمادِ اعلای اراده در مصاف با نیروهای مفسد یا ستیزه‌جو است. اعمال او، معیار سنجش نهایت شجاعت و وفاداری به سوگندهای مقدس انسانی یا الهی تلقی می‌شود.

۲۵۱- کدام واژه متن بالا نادرست معنا شده است؟

- (۱) اقران: همگنان، هم‌نوعان
(۲) برهه: پاره‌ای از وقت
(۳) ستیزه‌جو: جنگ‌طلب
(۴) ثقل: فراگیری، آموزش

۲۵۲- متن به کدام پرسش(های) زیر پاسخ می‌دهد؟

- الف) آیا فضایل مورد تأکید یک جامعه، همواره در طول زمان ثابت می‌مانند؟
ب) متن‌های حماسی با چه روشی می‌توانند میراث هویتی و ارزش‌های مشترک را حفظ و منتقل کنند؟
ج) قهرمانان در داستان‌های حماسی، چه طور از ضدقهرمانان متمایز می‌شوند؟

- (۱) الف، ب
(۲) فقط ب
(۳) الف، ج
(۴) فقط ج

۲۵۳- شخصی در ردّ ادعای بند دوم در متن بالا، «رستم» را مثال زده است که در داستان‌های شاهنامه شخصیتی محوری دارد ولی هنگام خشم و

گرسنگی، از مهار خود ناتوان است. این شخص، کدام مورد را پیش‌فرض خود دانسته است؟

- (۱) در داستان‌های شاهنامه، مهار نفس هنگام خشم و گرسنگی بخشی از اخلاق است.
(۲) رستم در داستان‌های شاهنامه لزوماً به ستیز با همه نیروهای مفسد نمی‌پردازد.
(۳) در داستان‌های شاهنامه، پیروی از اصول سه‌گانه مشهور دین زرتشت، به تبعیت از او، امری رایج است.
(۴) رستم در شاهنامه، تجلی نیازهای انسان است، به‌ویژه این‌که مدت عمر او خارق‌العاده است.

۲۵۴- رابطه بین واژگان در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) تفضیل - شرح
(۲) افلاس - فقر
(۳) تهوّر - بی‌باکی
(۴) نستوه - خستگی‌ناپذیر

۲۵۵- کلمات به هم ریخته زیر که با تعداد و جایگاه نادرست نقاط نوشته شده است، با نقاط و ترتیب درست، عبارت مشهوری می‌سازد. تعداد نقاط آن

عبارت کدام است؟

اشپ و غنّادپ نغلم پغلثم

۹ (۱)

۱۱ (۳)

۱۰ (۲)

۱۲ (۴)

۲۵۶- کدام گزینه متن زیر را بهتر ادامه می‌دهد؟

نیما یوشیج، با ادراکی ژرف از تنگناهای فرم سنتی شعر فارسی، دست به ابداعی جسورانه زد که شاکله آن شکستن اوزان عروضی متعارف و گشودن

باب وزن‌های نوسانی بود. این انقلاب، که در شعر «افسانه» به اوج خود رسید، نه تنها به آزادی ساختاری انجامید، بلکه . . .

(۱) شعرای دیگر زبان‌ها را نیز به فکر تغییر در ساختار شعرهای سنتی خود انداخت.

(۲) بستر را برای ورود زبان و اندیشه‌های نوین به گستره شعر معاصر ایران مهیا ساخت.

(۳) عده‌ای را در صحت انتساب عنوان «پدر شعر نو فارسی» به او، به تردید انداخت.

(۴) راه را برای تقلید از گذشتگان در شعر معاصر فارسی بازتر کرد.

۲۵۷- بر اساس متن زیر، درستی و یا نادرستی گزاره‌های زیر به ترتیب کدام است؟

یادگیری ماشینی، زیرشاخه‌ای از هوش مصنوعی است که به سیستم‌ها توانایی یادگیری از داده‌ها را بدون برنامه‌نویسی صریح می‌دهد. الگوریتم‌های یادگیری ماشینی، الگوها را در مجموعه‌های داده‌های بزرگ شناسایی می‌کند و بر اساس آن‌ها پیش‌بینی‌ها یا تصمیم‌گیری‌هایی دارد. این فرایند شامل آموزش مدل‌ها با داده‌های نمونه و سپس استفاده از این مدل‌های آموزش‌دیده برای انجام وظایف جدید است. از تشخیص چهره و گفتار گرفته تا توسعه و تحلیل‌های مالی. یادگیری ماشینی انقلابی در نحوه تعامل ما با فناوری و حل مسائل پیچیده ایجاد کرده است.

الف) یادگیری ماشینی در واقع همان یادگیری داده‌ها با برنامه‌نویسی انسانی است.

ب) انجام وظایف جدید در هوش مصنوعی، مبتنی است بر آموزش الگویی و الگوسازی از داده‌های پیشین.

(۲) درست - نادرست

(۱) درست - درست

(۴) نادرست - نادرست

(۳) نادرست - درست

نیما، احمد، پروین، فروغ و سهراب، هر کدام در یکی از دهه‌های دوم، سوم، چهارم، پنجم و ششم زندگی، دور یک میز نشسته‌اند و هر کدام از هر یک از دسته‌های زیر، یک کارت دارند:

عددها: سه، چهار، شش، هشت، ده

قالب‌های شعری: غزل، قصیده، قطعه، مثنوی، رباعی

جهت: شمال، شرق، جنوب، غرب، بدون جهت

در این باره می‌دانیم:

آن که قالب غزل را در دست دارد، کوچکترین نیست و کارت جنوب دارد. احمد از همه مردها بزرگتر است.
 عددی زوج به آن که در دهه ششم زندگی خود است، نرسیده‌است. نیما نیز در دهه سوم زندگی خود نیست.
 آن که صاحب کارت رباعی است، در دهه ششم زندگی خود است و کنار کسی است که جهت شمال را در دست دارد.
 عدد شخصی که جهت او شمال است، مضرب سه است. فروغ نیز از پروین بزرگتر است.
 آن که در دهه سوم زندگی خود است، از سهراب که عدد دورقمی دارد بزرگتر است و قالب قطعه در دست دارد.
 جهت غرب در دست احمد است که قالب او مثنوی است. آن که جهت شرق دارد، بزرگترین فرد نیست.
 بر این اساس به چهار پرسش بعدی پاسخ دهید.

۲۵۸- کارت چه کسی جهت ندارد؟

(۱) سهراب	(۲) پروین
(۳) فروغ	(۴) نیما

۲۵۹- آن که غزل به‌دست دارد کیست؟

(۱) سهراب	(۲) پروین
(۳) فروغ	(۴) نیما

۲۶۰- عدد سهراب کدام است؟

(۱) ده	(۲) شش
(۳) هشت	(۴) چهار

۲۶۱- کدام مورد با داده‌های بالا به‌طور قطع معلوم نیست؟

(۱) دهه سنی احمد	(۲) کارت عدد احمد
(۳) کارت قالب شعری احمد	(۴) کارت جهت احمد

۲۶۲- در ساعت ۷:۱۰ دو زاویه بین عقربه‌های دقیقه‌شمار و ساعت‌شمار تشکیل می‌شود که مجموع آن‌ها ۳۶۰ درجه است. تفریق اندازه این دو

زاویه کدام است؟

(۲) ۴۰°

(۱) ۳۰°

(۴) ۵۰°

(۳) ۴۵°

۲۶۳- اگر هشت کارگر با چهار روز کار ده‌ساعته، نه ساختمان را تخریب کنند، سه کارگر با تقریباً چند روز کار پنج‌ساعته، شش ساختمان را تخریب

می‌کنند؟

(۲) ۱۲

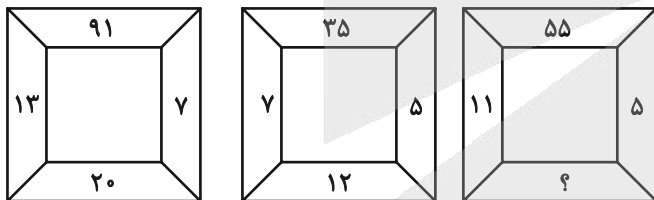
(۱) ۱۰

(۴) ۱۶

(۳) ۱۴

* در دو پرسش بعدی، عدد جایگزین علامت سؤال الگو را از بین گزینه‌ها تعیین کنید.

۲۶۴-

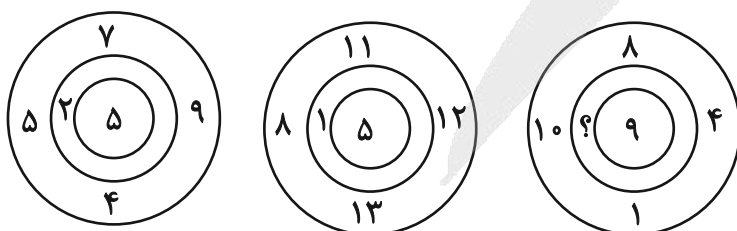
(۲) ۱۲

(۱) ۶

(۴) ۱۸

(۳) ۱۶

۲۶۵-

(۲) ۳

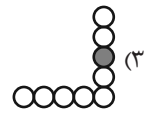
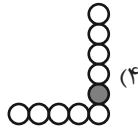
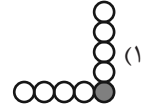
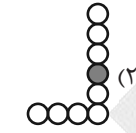
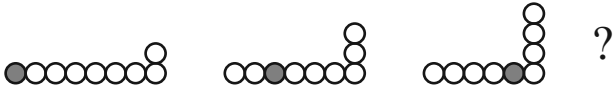
(۱) ۲

(۴) ۵

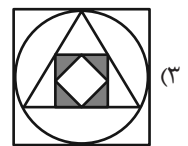
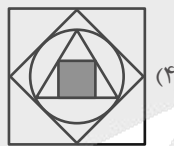
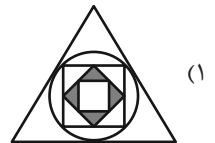
(۳) ۴

* در سه پرسش بعدی تعیین کنید کدام شکل جای خالی یا علامت سؤال را بهتر کامل می‌کند.

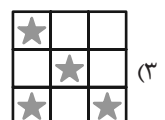
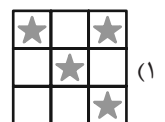
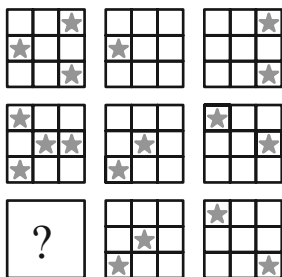
-۲۶۶

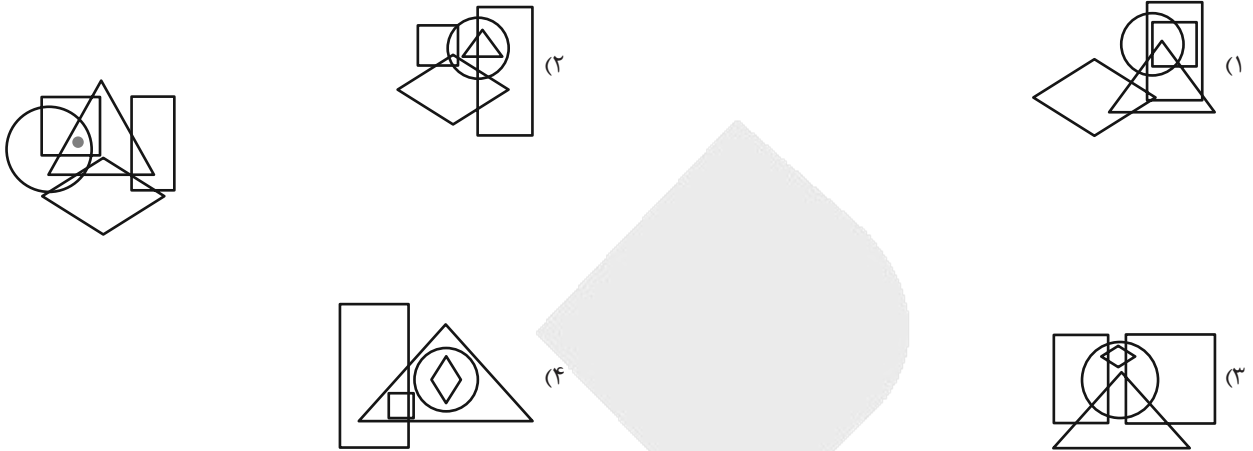
-۲۶۷

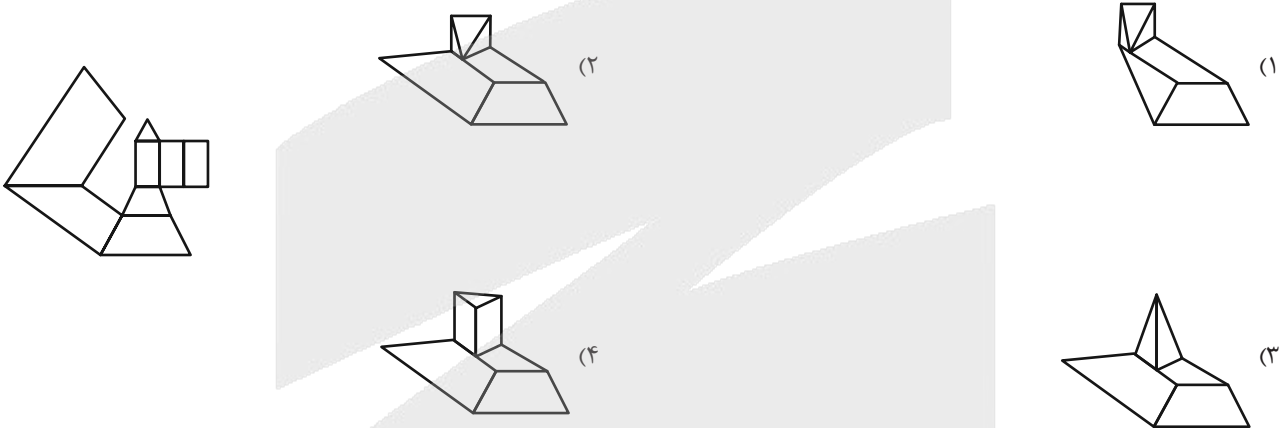
-۲۶۸

۲۶۹- در کدام گزینه می‌توان نقطه را در جایگاهی مشابه با جایگاه آن در شکل زیر قرار داد؟

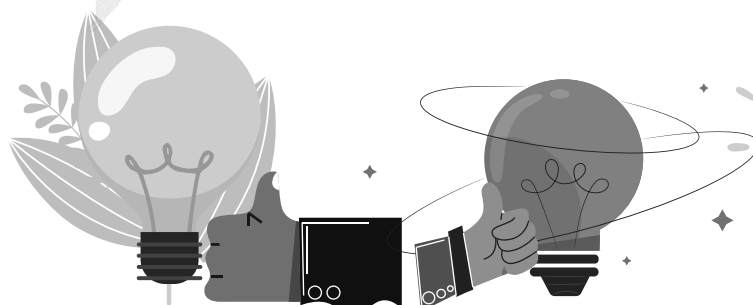
۲۷۰- از شکل گسترده داده شده، حجم هندسی بازی می‌سازیم. کدام نما در این حجم‌های هندسی دیده می‌شود؟

منابع مناسب هوش و استعداد

دوره دوم

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲۶ دی ماه ۱۴۰۴

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرایی، محمد پردل نظامی، احمد حسن زاده فرد، رضا خانباثانی، شکیب رجبی، پیمان طیار، هادی فولادی، علی قهرمان زاده، محمد نظامی	ریاضی و آمار
سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، حسن اصحابی، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، امیرحسین سعیدی پور، مهدی فروتن، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، الهام محمدی، هومن نمازی	علوم و فنون ادبی
رانیا امیری، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، امیرحسین خزایی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، سینا غلامی، فاطمه قریبیان، مهرداد کرمی، سید آرش مرتضائی فر، محمدمهدی یعقوبی	جامعه‌شناسی
ولی برجی، عمار تاجبخش، ابوطالب درانی، آرمین ساعدپناه، محمدرضا سوری، امیرعلی فردین، مصطفی قدیمی فرد، محمدهادی کاظمی نصرآبادی، محمد کرمی نیا، روح‌الله گلشن، سید محمدهادی مرتضوی	عربی زبان قرآن
علیرضا پدرام، جواد جلیلیان، یاسین ساعدی، فاطمه عزیزی، آیدا فتاح‌زاده، فرزانه ناظمی، محمدمهدی یعقوبی	تاریخ و جغرافیا
حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، محمد قربانی، امیرمحمد قلعه‌کاهی، محمد کرمی نیا، علی معزی، فیروز نژادنجف	فلسفه

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی عباس مالکی	مسئول درس: الهه شهبازی ویراستار: مهسا محمدنیا، معصومه صنعت‌کار، یارسا باتقوا
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	زهره توکلی	مسئول درس: فریبا رنوفی ویراستار: محسن جمشیدی، زهرا شمسایی، مهدی یعقوبیان
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	محمدرضا شریفی	مسئول درس: سجاد حقیقی پور ویراستار: سیدمجتبی رضازاده، علی ابراهیمی آرنای، زهرا شمسایی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدهادی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: نیما مروج، زهرا شمسایی، مسلم احمدنژاد
تاریخ و جغرافیا	محمدمهدی یعقوبی	محمدمهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی، تابان صیقلی	مسئول درس: محمدمهدی پور ویراستار: محمدحسن سعیدی
فلسفه	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌کاهی ایمان کلاته‌عربی	مسئول درس: سوگند بیگلری ویراستار: علی بدری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدهادی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۴»

(علی قهرمان زاده)

دقت کنید که شرط غیر تکراری بودن ارقام در سؤال ذکر نشده پس از ارقام تکراری نیز می توان استفاده کرد:

$$\frac{5}{2} \times \frac{5}{2} \times \frac{2}{4} = 50$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۲ تا ۵)

۲- گزینه «۳»

(مهم نظامی)

برای این که عدد فرد باشد، یکی از ارقام {۵,۳,۱} باید در یکان قرار گیرد، همچنین برای این که عدد از ۴۳۰۰ بزرگتر باشد هزارگان یکی از ارقام {۴,۵} باید باشد، اگر در هزارگان رقم ۴ قرار بگیرد باید رقم صدگان ۳ یا ۵ باشد، پس داریم:

$$\left\{ \begin{array}{l} \frac{1}{4} \times \frac{1}{3} \times \frac{3}{1} \times \frac{2}{5} = 6 \\ \frac{1}{4} \times \frac{1}{5} \times \frac{3}{3} \times \frac{2}{1} = 6 \end{array} \right. \text{حالت } 4 = 6 + 6 = 12$$

هزارگان ۴ باشد

$$\frac{1}{4} \times \frac{1}{3} \times \frac{3}{5} \times \frac{2}{1} = 24 \text{ حالت } 5$$

هزارگان ۵ باشد

$$4300 = 12 + 24 = 36$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۲ تا ۵)

۳- گزینه «۴»

(علی قهرمان زاده)

ابتدا مقدار n را به دست می آوریم:

$$\frac{(n+2)}{1} = \frac{5040}{n!(n+1)} \Rightarrow (n+2)(n+1)n! = 5040$$

$$(n+2)! = 5040 = 7! \Rightarrow n+2 = 7 \Rightarrow n = 5$$

حاصل عبارت مورد نظر برابر است با:

$$(5-1)! + 5 = 4! + 5 = 24 + 5 = 29$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۵)

۴- گزینه «۲»

(پیمان طیار)

با توجه به آن که بازی ها به صورت رفت و برگشت انجام می شود، داریم:

$$P(8,2) = \frac{8!}{(8-2)!} = \frac{8!}{6!} = \frac{8 \times 7 \times 6!}{6!} = 56$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۱۱)

۵- گزینه «۱»

(هاری فولادی)

دقت کنید فقط در تیم ۶ نفره می توان ۳ دانش آموز دوازدهم و ۳ دانش آموز یازدهم انتخاب کرد که تعداد افراد انتخابی با هم برابر باشند، پس:

$$\binom{5}{3} \times \binom{6}{3} = \frac{5!}{3! \times 2!} \times \frac{6!}{3! \times 3!}$$

$$= \frac{5 \times 4 \times 3!}{3! \times 2!} \times \frac{6 \times 5 \times 4 \times 3!}{3! \times 3!} = 10 \times 20 = 200$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱ تا ۱۱)

۶- گزینه «۲»

(مهم نظامی)

روش اول: باید یکی از همکلاسی ها در تیم باشند یا اصلاً هیچ کدام از آن ها در تیم نباشند، پس:

$$\binom{2}{1} \times \binom{7}{5} + \binom{2}{0} \times \binom{7}{6} = 2 \times \frac{7 \times 6}{2 \times 1} + 1 \times 7 = 49$$

روش دوم: تعداد حالتی که دو همکلاسی در تیم هستند را از کل حالات کم می کنیم:

$$\binom{9}{6} - \binom{2}{2} \times \binom{7}{4} = \frac{9 \times 8 \times 7}{3 \times 2 \times 1} - 1 \times \frac{7 \times 6 \times 5}{3 \times 2 \times 1} = 84 - 35 = 49$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱ تا ۱۱)

۷- گزینه «۳»

(مهم بفرایی)

با توجه به آن که می خواهیم AE قطر آن باشد، پس باید ۳ رأس دیگر را به طوری انتخاب کنیم که ۲ نقطه از بین B، C و D و یک نقطه از بین F و G باشد یا یک نقطه از B و C و D و دو نقطه از F و G، بنابراین:

$$\binom{2}{1} \times \binom{3}{2} + \binom{2}{2} \times \binom{3}{1} = 2 \times 3 + 3 = 9$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱ تا ۱۱)

۸- گزینه «۱»

(رضا قانباتبانی)

با توجه به سؤال، داریم:

$$\text{رو} \xrightarrow{4 \text{ سکه}} = 2^4 = 16$$

$$\text{پشت} \xrightarrow{2 \text{ تاس}} = 6^2 = 36$$

$$\Rightarrow n(S) = 16 + 36 = 52$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱۲ تا ۱۵)

مجموع حالات ۲۷ تا می شود، پس:

$$n(S) = 6^3 = 216$$

$$p(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{27}{216} = \frac{1}{8}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۷)

(شکلیب ریبی)

۱۲- گزینه «۲»

روش اول:

حداکثر ۲ مهره آبی یعنی، ۲ آبی یا ۱ مهره آبی یا هیچ مهره آبی:

$$P = \frac{\binom{5}{2}\binom{5}{1} + \binom{5}{1}\binom{5}{2} + \binom{5}{0}\binom{5}{3}}{\binom{10}{3}} = \frac{10 \times 5 + 5 \times 10 + 1 \times 10}{\frac{10 \times 9 \times 8}{3 \times 2 \times 1}} = \frac{110}{120} = \frac{11}{12}$$

روش دوم:

$$P = 1 - \left(\frac{\binom{5}{3}}{\binom{10}{3}} \right) = 1 - \frac{10}{120} = \frac{110}{120} = \frac{11}{12}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۷)

(مفرد پردل نظامی)

۱۳- گزینه «۳»

حالت ۴ ⇒ صفحه عقربهای ۴ قطاع
حالت ۸ ⇒ صفحه عقربهای ۸ قطاع

حالت ۴ ⇒ (۱,۱), (۲,۲), (۳,۳), (۴,۴)

حالت غیریکسان ۳۲ - ۴ = ۲۸

$$\text{احتمال} = \frac{28}{32} = \frac{7}{8}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۷)

(هاری فولاری)

۱۴- گزینه «۲»

زیرا میانه گرایش به مرکز و دامنه میان چارکی معیار پراکندگی است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۷)

۹- گزینه «۱»

(شکلیب ریبی)

پیشامدی حتمی است که نتیجه آن قطعاً قابل پیش‌بینی باشد.

درست است که در دقیقه ۸۹ یک دقیقه به پایان بازی، احتمال تغییر

نتیجه کم است اما همچنان احتمال آن وجود دارد، پس حتمی نیست.

مجموع ۲ عدد در پرتاب ۲ تاس از ۲ تا ۱۲ است. پس خود ۱۲ هم

هست. در مورد گزینه سوم هم احتمال بیرون آمدن توپ سیاه وجود دارد.

اما گزینه «۴» حتمی است. زیرا هر عددی نباید حتماً یک رقمی است.

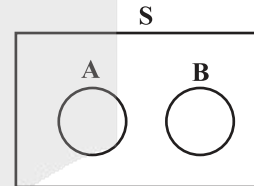
(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۹)

(رضا فانیاپانی)

۱۰- گزینه «۴»

اگر A و B دو پیشامد ناسازگار باشند.

نمودار ون به صورت زیر خواهد بود.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: $A \subseteq B'$ ✓

گزینه «۲»: $B \subseteq A'$ ✓

گزینه «۳»: $A \cap B' = A$ ✓

گزینه «۴»: $B - A = B \neq \emptyset$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۹)

(پیمان طیار)

۱۱- گزینه «۲»

تاس اول ۱ و مجموع دو تاس بعدی ۱۰ = $\{(1,5,5), (1,4,6), (1,6,4)\}$

تاس اول ۲ و مجموع دو تاس بعدی ۹ =

$\{(2,4,5), (2,5,4), (2,3,6), (2,6,3)\}$

تاس اول ۳ و مجموع دو تاس بعدی ۸ =

$\{(3,4,4), (3,5,3), (3,3,5), (3,6,2), (3,2,6)\}$

تاس اول ۴ و مجموع دو تاس بعدی ۷ =

$\{(4,3,4), (4,4,3), (4,5,2), (4,2,5), (4,6,1), (4,1,6)\}$

تاس اول ۵ و مجموع دو تاس بعدی ۶ =

$\{(5,1,5), (5,5,1), (5,4,2), (5,2,4), (5,3,3)\}$

تاس اول ۶ و مجموع دو تاس بعدی ۵ =

$\{(6,1,4), (6,4,1), (6,2,3), (6,3,2)\}$

عددی صحیح شود. فرض می‌کنیم $n=15$ باشد، پس

$$a_{15} = \frac{2}{15} \times 15 = 2$$

بالایی دنباله حساب می‌کنیم تا ببینیم برابر با ۲ می‌شود یا نه:

$$a_n = 100 - \frac{1}{2}n^2 \xrightarrow{n=14} a_{14} = 100 - \frac{1}{2} \times 14^2$$

$$= 100 - \frac{14 \times 14}{2} = 100 - 98 = 2$$

پس دو جمله متوالی مورد نظر، جملات پانزدهم و چهاردهم هستند که مقدار این جملات برابر با ۲ است، پس $k=2$. بنابراین باید $2 - a_{16}$ را

بیابیم:

$$2 - a_{16} = 2 - (100 - \frac{1}{2} \times 16^2) = 2 - 100 + \frac{16 \times 16}{2}$$

$$= -98 + 128 = 30$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه ۵۹)

۱۹- گزینه «۴» (کتاب آبی پیمانه‌ای)

مقدار جملات دنباله $a_n = 3n - 11$ را به دست می‌آوریم. توجه کنید که در زیر محور طول‌ها، مقدار جمله منفی خواهد بود:

n	۱	۲	۳	۴	۵	...
a_n	-۸	-۵	-۲	۱	۴	...

بنابراین سه جمله اول دنباله، منفی هستند و در زیر محور طول‌ها قرار دارند.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

۲۰- گزینه «۴» (معمد بگیری)

با نوشتن چند جمله دنباله می‌توان یک جمله عمومی برای دنباله مشخص کرد.

$$a_1 = 1 = \frac{1 \times 2}{2}$$

$$\xrightarrow{n=1} a_2 = a_1 + 2 = 1 + 2 = 3 = \frac{2 \times 3}{2}$$

$$\xrightarrow{n=2} a_3 = a_2 + 3 = 6 = \frac{3 \times 4}{2}$$

$$\xrightarrow{n=3} a_4 = a_3 + 4 = 10 = \frac{4 \times 5}{2}$$

$$\Rightarrow a_n = \frac{n(n+1)}{2}$$

$$\Rightarrow a_{20} = \frac{20 \times 21}{2} = 210$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه ۶۰)

۱۵- گزینه «۳» (اگر مسن زاره فر)

گزینه «۱»: دما در هر لحظه، پس دامنه هر لحظه از شبانه‌روز است و عضوی از دامنه اعداد حقیقی (R) است.

گزینه «۲»: مصرف برق ماهیانه ← پس دامنه هر ماه است و عضوی از اعداد طبیعی است.

گزینه «۳»: مساحت دایره به شعاع r، ورودی یا دامنه است که عضوی از اعداد حقیقی است.

گزینه «۴»: تعداد گل‌ها در هر روز خواسته شده، روز اول، روز دوم، روز سوم ... که عضوی از اعداد طبیعی است.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوی قطعی، صفحه ۴۸)

۱۶- گزینه «۲» (کتاب آبی پیمانه‌ای)

$$a_{n+2} = 2a_{n+1} - a_n, \quad a_2 = 2, \quad 2a_1 = 2 \Rightarrow a_1 = 1$$

$$\xrightarrow{n=1} a_3 = 2a_2 - a_1 = 2 \times 2 - 1 = 4 - 1 = 3$$

$$\xrightarrow{n=2} a_4 = 2a_3 - a_2 = 2 \times 3 - 2 = 6 - 2 = 4$$

$$\xrightarrow{n=3} a_5 = 2a_4 - a_3 = 2 \times 4 - 3 = 8 - 3 = 5$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۵۸)

۱۷- گزینه «۲» (کتاب آبی پیمانه‌ای)

ابتدا مقادیر d_{28} ، t_2 و I_4 را یافته و سپس در عبارت جایگزین می‌کنیم:

$$d_n = \frac{1 + (-1)^n}{2} \xrightarrow{n=28} d_{28} = \frac{1 + (-1)^{28}}{2} = \frac{1+1}{2} = 1$$

$$t_n = 3^{1-n} \xrightarrow{n=2} t_2 = 3^{1-2} = 3^{-1} = \frac{1}{3}$$

$$I_n = (-\frac{1}{2})^{n+1} \xrightarrow{n=4} I_4 = (-\frac{1}{2})^{4+1} = (-\frac{1}{2})^5 = -\frac{1}{32}$$

$$\Rightarrow (d_{28} + t_2) \times I_4 = (1 + \frac{1}{3}) \times (-\frac{1}{32}) = (\frac{4}{3}) \times (-\frac{1}{32}) = -\frac{1}{24}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه ۵۸)

۱۸- گزینه «۳» (کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور خارج از کشور تیرماه ۱۴۰۱)

طبق فرض، مقدار دو جمله متوالی (که شماره‌های آن‌ها زوج و فرد می‌شود)، عددی صحیح است. با توجه به ضابطه پایینی دنباله که به صورت

(n فرد) $a_n = \frac{2}{15}n$ است، n باید مضربی از ۱۵ باشد تا مقدار جمله،

علوم و فنون ادبی (۳)

۲۱- گزینه «۲»

(امیرحسین اشتری)

الف) صباى كاشانى، قآنى شيرازى و سروش اصفهانى در دوره بازگشت از شاعرانى بودند كه پيرو شاعران خراسانى و عهد سلجوقى به قصيده سرايى پرداختند. (رد گزينه هاى ۳ و ۴)

ب) مشتاق اصفهانى در زمان نادرشاه و كريم خان زند به همراه چند تن ديگر از اديبان انجمن ادبى اصفهان را اداره مى كردند. (رد گزينه ۱)

ج) ميرزا حسن خان بديع از رمان نويسان دوره بيدارى است كه كتاب هاى «شمس الدين و قمر» و «داستان باستان» را نگاشته است.

(علوم و فنون ادبى (۳)، تاريخ ادبيات و سبک شناسى، صفحه هاى ۱۲، ۱۳ و ۱۹)

۲۲- گزینه «۳»

(سعید جعفری)

تشریح دیگر گزینه ها:

گزینه «۱»: قآنى شيرازى از شاعران دوره بازگشت بود كه به قصيده سرايى به سبک شاعران خراسانى و عهد سلجوقى پرداخت.

گزینه «۲»: ديوان ميرزا محمداصداق اميرى فراهانى شامل قصايد، ترجيع بندها و مسمطه هاى است.

گزینه «۴»: فرخى يزدى در دوره هفتم مجلس نماينده مردم يزد شد.

(علوم و فنون ادبى (۳)، تاريخ ادبيات و سبک شناسى، صفحه هاى ۱۳، ۱۶ و ۱۷)

۲۳- گزینه «۱»

(عزيز الياسى پور)

تشریح مورد نادرست:

انجمن خاقان در تهران تشكيل شد.

(علوم و فنون ادبى (۳)، تاريخ ادبيات و سبک شناسى، صفحه هاى ۱۲ تا ۱۴)

۲۴- گزینه «۳»

(كتاب آبي پيمانه اى - كنكور سراسرى ۹۴ با تغيير)

فروغى از جمله شاعرانى بود كه در دوره بازگشت ادبى، به سرودن غزل به سبک حافظ، سعدى و ديگر شاعران سبک عراقى پرداختند.

(علوم و فنون ادبى (۳)، تاريخ ادبيات و سبک شناسى، صفحه ۱۳)

۲۵- گزینه «۱»

(كتاب آبي پيمانه اى)

تأثير جنگ هاى نافرجام ايران و روس و توجه مردم به واقعيت ها و امكانات فنى دوران جديد و رواج صنعت چاپ و روزنامه نويسى و ترجمه و نشر كتاب هاى غربى، از ديگر عواملى بود كه غير از موارد گزينه هاى «۲ تا ۴» در بيدارى جامعه اين دوره تأثير داشتند.

(علوم و فنون ادبى (۳)، سبک شناسى، صفحه ۱۴)

۲۶- گزینه «۴»

(مجتبى فراهانى)

تنها يك مورد نادرست است:

الف) در شعر و نثر دوره بيدارى دشمنى با استبداد و استعمار هم زمان مدنظر بود، نه حمايت از استعمار در مقابل استبداد.

نکته مهم: درست است كه «دشمنى با استبداد و استعمار» ذيل ويژگى هاى شاخص شعر بيدارى به صراحت ذكر نشده است، اما بايد دقت داشته باشيد كه شعر و نثر هر دوره اى به لحاظ فكرى (و حتى تا حدى به لحاظ زبانى و ادبى) هم پوشانى و اشتراك دارند. در درس اول هم خواننده بوديد كه ادبيات بيدارى به طور كللى با ظهور مفاهيمى نو از جمله «مبارزه با استبداد و استعمار» شكل گرفت. ضمناً در عبارت «ج» عبارت «حقوق مدنى زنان و تعليم و تربيت نوين و همگانى» ذيل ويژگى هاى فكرى «نثر» دوره بيدارى آمده است، اما اين عبارت دقيقاً هم مفهوم با «توجه به جايگاه زنان در اجتماع» و «تعليم و تربيت عمومى با نگاه جديد» است كه ذيل ويژگى هاى فكرى «شعر» دوره بيدارى بيان شده بود.

(علوم و فنون ادبى (۳)، سبک شناسى، صفحه هاى ۱۵ و ۳۴ تا ۳۶)

۲۷- گزینه «۱»

(كتاب آبي پيمانه اى)

«شمس الدين و قمر» اثر «ميرزا حسن خان بديع» است.

(علوم و فنون ادبى (۳)، تاريخ ادبيات، صفحه هاى ۱۶ تا ۲۰)

۲۸- گزینه «۳»

(اميرحسین اشتری)

در بيت اين گزينه استفاده از واژگان فرنگى مشهود است (تلگراف، تلفن) و ضمناً زبان شعر ساده تر و سست تر از اشعار شاعران سنت گراست.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: از نام ماه هاى كهن استفاده شده است. شاعر به جاي ارديبهشت از نام سريانى آن، نيسان، استفاده کرده است.

گزینه «۲»: استفاده از واژه «بادافره»، كه واژه اى كهن است، از نشانه هاى زبانى شعر شاعران سنت گراست.

گزینه «۴»: «شدن»، در معنای رفتن، کاربرد تاريخى و كهن دارد.

(علوم و فنون ادبى (۳)، سبک شناسى، صفحه هاى ۳۲ و ۳۳)

۲۹- گزینه «۱»

(سعید جعفری)

بيت هاى «الف - پ - ث» هر سه پس از مشروطه سروده شده اند و واژه «آزادى» در آنها مترادف با مفهوم دموكراسى غربى است و بار سياسى و اجتماعى دارد.

تشریح ابیات دیگر:

ب) آزاد بودن در این بیت به معشوق نسبت داده شده است و به معنای بی‌تعلقی و سرافراز بودن معشوق است.

ت) شاعر می‌گوید اگر غلام حلقه‌به‌گوش چشم مست کسی شدی (یعنی اگر عاشق کسی شدی)، دیگر اسیر او هستی و فکر آزادی را باید از سرت بیرون کنی. مفهوم آزادی در این بیت بار عاشقانه و شخصی دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی و مفهومی، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۳۰- گزینه «ا»

(سید علی‌رضا احمدری)

«الف» تشبیه: زلف چلیپا / تضاد: گمشده و پیدا

«ب»: جناس ناهمسان اختلافی: ختا و خطا / تشبیه: یار به آهو مانند شده است.

«ج»: تشبیه: گندم خال و زلف شیطان‌صفت / تلمیح: اشاره به ماجرای وسوسه شدن انسان توسط شیطان

«د»: استعاره: لعل: لب

«ه»: تلمیح: اشاره به ماجرای دیدار حضرت موسی (ع) و خدا در کوه طور و آیه ۱۴۲ سوره مبارکه اعراف (...قَالَ رَبِّ ارْنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ قَالَ لَنْ نَرَايَا...) / مجاز: رخ: کل وجود یار

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع)

۳۱- گزینه «ب»

(کتاب آبی پیمانهای)

پارادوکس (بیت د): دولت فقر / تشبیه (بیت ج): «کعبه مقصود» و «مغیلان» به «گل و نسرین» تشبیه شده است. / لف و نشر (بیت ب): لف‌ها:

زیب فلک و زینت دهر، نشرها: مه روی تو و اشک چو پروین من / جناس (بیت الف): «دین» و «این»

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع)

۳۲- گزینه «ب»

(یاسین مهریان)

تناقض: اینکه سیر و حرکت، در زنجیر و اسارت (بسته‌بودن) صورت بگیرد، مفهومی متناقض است. / تشبیه: چون صدا... / تضاد: «گیسو» و «کاکل»، با یکدیگر تضادی ندارند، اما در مفهوم شعر و باتوجه‌به شکل ظاهری آن‌ها، گیسو نماد رهایی و آزادی و کاکل، نماد اسارت است که موجب می‌شود این دو، با هم تضاد نمادین داشته باشند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تناقض: اینکه پاکی دامن، گناه باشد، تناقض است. / تشبیه: چون مه مصر / فاقد تضاد

گزینه «۲»: تناقض: سایه بر آفتاب افتادن در مصراع دوم، متناقض است. / تشبیه: تشبیه مضمّر «خط مشکین» به «سایه» مشهود است. / فاقد تضاد

گزینه «۳»: فاقد تناقض / تشبیه: چون نفس / تضاد: «وجود» و «عدم»

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع)

۳۳- گزینه «ب»

(یاسین مهریان)

پارادوکس: بیت «ب»: گمراهی پیشوایان

تناسب: بیت «الف»: محراب، طاعت و مذهب

تضمین: بیت «ج»: «کل یوم هو فی شأن»

تلمیح: بیت «د»: به حضرت مسیح و به همراه داشتن سوزن اشاره دارد.

(علوم و فنون ادبی، بریع)

۳۴- گزینه «ب»

(الهام مومنی)

تضمین: بیت گزینه «ب» از شهریار است و مصراع دوم، مصراع اول از سعدی است که شهریار در غزل خود از آن استفاده کرده است.

بیت سعدی چنین است: «سعدی آن نیست که هرگز ز کمندت بگریزد / که بدانست که در بند تو خوش‌تر ز رهایی»

تضاد: بستیزد و بگریزد

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تلمیح: به داستان حضرت آدم و خوردن گندم و بیرون‌شدن او از بهشت اشاره می‌کند. / ابهام ندارد.

گزینه «۳»: مصراع اول تناقض دارد: ز سایه تو زمین آفتاب‌پوش شود (جایی که سایه باشد دیگر آفتاب نیست، اما شاعر می‌گوید که سایه معشوق همه‌جا را آفتابی (روشن) می‌کند). / حسن تعلیل ندارد.

گزینه «۴»: استعاره مکنیه ندارد. / لف و نشر: چین (لف ۱)، شام (لف ۲) -

خم گیسو (نشر ۱)، ترکان (نشر ۲)

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع)

۳۵- گزینه «۳»

(رضا رنپیری)

بررسی ابیات:

بیت «الف»: دقت کنید «علیک السلام ای نبی الوری» عبارت عربی است و تضمین ندارد.

بیت «ب»: در این بیت هم به مانند «الف» عبارت «نعوذ بالله» عربی است و تضمین ندارد.

بیت «ج»: تلمیح دارد به آیه: «لَم یلد و لم یولد» / «قل هو الله» تضمین دارد.

بیت «د»: صرفاً وجود واژگان «کشتی و دریا» سازنده تلمیح نیست و باید به ماجرای حضرت نوح اشاره کند! (بیت دارای آرایه مراعات نظیر است)

تکنی: در تعریف تلمیح می‌گوییم: «هرگاه شاعر یا نویسنده در شعر یا نثر خود به آیه، حدیث، داستان، مثل، باور کهن و... اشاره کند، از تلمیح استفاده کرده است». دقت کنید اگر مسئله تعریف کل ماجرا بود، دیگر خبری از تلمیح نیست.

تفاوت تلمیح و تضمین: در تلمیح فقط اشاره صورت می‌گیرد اما در تضمین، شاعر، شعر دیگر شاعر یا آیه و حدیثی را در شعر خود می‌آورد. همچنین توجه داشته باشید که هر عبارت عربی لزوماً سازنده تضمین نیست.

(علوم و فنون ادبی، بدیع)

۳۶- گزینه «۱»

(سیدعلیرشا امیری)

جناس ناقص: «بر» و «سر» / تشخیص: بحر بر سر شور بیاید / مجاز: «سر»: اندیشه، قصد. بیت فاقد «تشبیه»، «استعاره مصرحه» و «پارادوکس» است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۷- گزینه «۴»

(سیدعلیرشا امیری)

الف) در ترکیب «عنصر تو» مصوت کوتاه «ب» بلند تلفظ می‌شود. این مصراع فاقد حذف همزه است!

ب) در ترکیب «دل من» مصوت کوتاه «ل» بلند تلفظ می‌شود و در عبارت «رحم آر» حذف همزه وجود دارد.

ج) در واژه «چالاکي» مصوت بلند «ی» کوتاه تلفظ می‌شود و در عبارت «چالاکي است» حذف همزه مشهود و ملموس است.

د) در «بیماری» مصوت بلند «ی» کوتاه تلفظ می‌شود و در عبارت‌های «بیماری‌اندر» و «اندر این» دوباره همزه آغازین حذف می‌شود.

ه) در ترکیب «کار جهان» مصوت کوتاه «ب» بلند تلفظ می‌شود و در عبارت «سرآید» حذف همزه وجود دارد.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۳۸- گزینه «۴»

(رضا رنپیری)

وزن بیت صورت سؤال و گزینه «۴»: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن

گزینه «۲»: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

گزینه «۳»: مفتعلن مفتعلن مفتعلن فع

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۳۹- گزینه «۳»

(رضا رنپیری)

گزینه «۳»: وزن بیت: مفعول مفاعیل مفاعیل فاعلن (ناهمسان) یا مستفعل مستفعل مستفعل مستف (همسان)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن (ناهمسان) یا مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل (ناهمسان)

گزینه «۲»: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن (همسان)

گزینه «۴»: مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن (همسان) یا مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن (همسان)

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۰- گزینه «۴»

(هومن نمازی)

سه بیت نخست بر وزن فاعلاتن مفاعیلن فاعلن است و وزن بیت چهارم فاعلاتن فاعلاتن فاعلن است.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۱- گزینه «۳»

(هومن نمازی)

وزن بیت گزینه «۳» مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلن است. بیت اول به صورت مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن است که همسان دولختی محسوب می‌شود. وزن بیت دوم مستفعل مستفعل مستفعل مستف است، وزن بیت چهارم نیز مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن است که وزن همسان دولختی است.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۲- گزینه «۲»

(امیرمسین سعیری پور)

این بیت فاقد اختیار زبانی «حذف همزه» است.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: دو اختیار «حذف همزه» دارد. هجای پنجم از مصراع اول (گفتم به دل ای: گُف / تَم / ب / د / ا / ل ی) و هجای نهم از مصراع دوم (عاقبت اندر: عا / ق / ب / تَن / دَر).

گزینه «۳»: یک اختیار «حذف همزه» دارد. هجای سوم از مصراع اول (نه من انگشت: ن / م / نَن / گُش ت).

گزینه «۴»: یک اختیار «حذف همزه» دارد. هجای هشتم از مصراع دوم (به عشق از غیب: ب / عِش / قَز / غِی ب)

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۳- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

دارای پنج اختیار زبانی است. (بیت در وزن «فاعلاتن فاعلاتن فعلاتن فع لن» سروده شده است که اختیار «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» در هجای سوم و هفتم مصراع دوم و دارای سه «حذف همزه» در هجای سوم و سیزدهم مصراع اول و هجای سیزدهم مصراع دوم است.)

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: دارای چهار اختیار زبانی است. (بیت در وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» سروده شده است که در هجای هفتم مصراع اول (کارش الهام: کا رَ شِیل ها م) و هجای هفتم مصراع دوم (دراستاده: دَ رس تا دِ) از اختیار شاعری حذف همزه استفاده شده و همچنین در هجای نهم مصراع اول (م) و هجای نهم مصراع دوم (د)، هجای کوتاه باید بلند تلفظ شود.

گزینه «۲»: دارای سه اختیار زبانی است. (در وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» سروده شده است که در هجای پنجم مصراع دوم از اختیار شاعری حذف همزه استفاده شده (رفت است: رَ ف تَس ت) و همچنین در هجای پنجم مصراع اول (ت) و هجای نهم مصراع دوم (د)، هجای کوتاه باید بلند تلفظ شود.)

گزینه «۴»: دارای دو اختیار زبانی است. (بیت دارای دو «حذف همزه» در هجای هفتم مصراع اول و هجای سیزدهم مصراع دوم است.)

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۴- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

وزن این بیت «مفاعله فاعلاتن فاعله فاعله» است که فاقد اختیار شاعری زبانی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بیت در وزن «مفاعله فاعلاتن فاعله فاعله» سروده شده است که در هجای هفتم هر دو مصراع (و، ی) اختیار «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» به کار رفته است.

گزینه «۲»: وزن بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعله» است که در هجای هشتم مصراع اول (د) اختیار «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» به کار رفته است.

گزینه «۴»: وزن این بیت «مفاعله فاعلاتن فاعله فاعله» است که در هجای پنجم مصراع اول از اختیار شاعری «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» استفاده شده است و «زی» باید کوتاه تلفظ شود.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۵- گزینه «۴»

(یاسین مهریان)

مفهوم بیت اول، «خلوت‌گزینی عاشقانه» نیست و اتفاقاً شاعر بیان می‌کند که بین خلوت‌گزینی و درگیر هیاهوی عاشقی بودن، باید یکی را انتخاب کرد و این‌ها با یکدیگر در تضاد هستند؛ پس «خلوت‌گزینی» ذکر شده در بیت، از نوع عاشقانه نیست.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مجاز: «شب و روز» مجاز از همه اوقات / جناس: «بسوز» و «بدوز» / کنایه: «دیده دوختن» در مصراع چهارم / تضاد: «شب» و «روز»

گزینه «۲»: اختیارات زبانی: ۱- حذف همزه: «خلوت آور»، ۲- بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه: «ن» در مصراع دوم، ۳- کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند: «ری» در مصراع سوم

گزینه «۳»: وزن رباعی، «مفعول مفاعیل مفاعیل فعل» می‌باشد که می‌توان آن را به شکل «مستفعل مستفعل مستفعل فع» نیز دسته‌بندی هجایی کرد و چون وزن دوم، از نوع «همسان» است، بر وزن اول ارجحیت دارد.

(علوم و فنون ادبی، ترکیبی)

۴۶- گزینه «۳»

(الهام مغمزی)

معنای بیت صورت سؤال: ماه روشن میان ستارگان پنهان نمی ماند و آشکار است. ای معشوق! میان شاخه های گل پنهان مشو، تو آن قدر زیبایی که کاملاً هویدا هستی.

معنای بیت گزینه «۳» چنین است: تو با این زیبایی نمی توانی خود را از خلق پنهان کنی، زیرا همانند آفتاب در جام شراب می درخشی و مانند حور از فرط زیبایی در جامه های هویدا و آشکار هستی.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۳۴)

۴۷- گزینه «۴»

(امیرهمین اشتری)

در این گزینه، آسمان در حال تاریک شدن است و پر از شهاب سنگ می شود. برای این که درک ادبی تان از این بیت بالا برود، قصیده شماره ۱۶۹ از دیوان شعر خاقانی را بخوانید که در آن، ابیاتی وجود دارد که درباره تاریک شدن آسمان است.

نکته: منظور از «سلطان چرخ» خورشید است و «سنان» به معنای «نیزه و سرنیزه» به شهاب سنگها اشاره دارد.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: گل سرخ، همان خورشید است که بر طاق آسمان می آید.

گزینه «۲»: چرخ، در حال پختن نان گرم است. نان گرم، استعاره از خورشید است که از شرق طلوع می کند.

گزینه «۳»: مقصود از مشعل گیتی فروز، خورشید است که روانه آسمان می شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، ترکیبی)

۴۸- گزینه «۱»

(مجتبی قهراری)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه «۱» دست کشیدن عاشق از معشوق و روی برگرداندن از کوی دوست است.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۲»: گرفتار عشق نمی خواهد از بند عشق رهایی یابد و عاشقان با اختیار خود گرفتار دام عشق می شوند.

گزینه «۳»: بیت این گزینه با بیت صورت سؤال تقابلی مفهومی دارد و می گوید: مرغ دل ما مانند بادبادک کاغذی است که هرچقدر هم به آسمان پرواز کند، باز ریسمان پایش به دست طفلی است و سرانجام به سمت او باز خواهد گشت.

گزینه «۴»: مفهوم این بیت از همه گسستن به امید پیوستن به یار است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۲۷)

۴۹- گزینه «۳»

(حسن اصحابی)

در بیت صورت سؤال شاعر اشتیاق بی حد و حصر خود به زیبایی معشوق و شوق وصال را به تصویر کشیده است و در این راستا به معشوق می گوید من گوهر و جواهر چشمان خود (اشکم) را نثار کف روی آب دریای تو می کنم. (کف روی آب دریا ارزشی ندارد و گوهر و جواهراتی که در دل دریا یافت می شوند ارزشمندند؛ شاعر در ستایش خود از معشوق این ارزشمندی و بی ارزشی را برعکس کرده است.)

در بیت گزینه «۲» هم شاعر می گوید من قلب خویش را همچون سکه ای نثار دوست کردم، اما قلب من در برابر او ارزشی نداشت و خجالت می کشم، چون ارزش دوست بیش از اینهاست. «نقد» به معنای سکه و «قلب» به معنای قلبی و ناسره است. عبارت «نقد قلب» ایهام دارد؛ هم می تواند به معنای «سکه دل» باشد و هم به معنای «سکه قلبی و ناسره». در هر حال شاعر ارزش دوست را بیشتر از پیشکش خود می داند که از این نظر دقیقاً هم مفهوم با مصراع دوم بیت صورت سؤال است.

بررسی مفاهیم سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: لزوم تحمل سختی های راه عشق

گزینه «۲»: هرکس عاشق شود، عشق باعث می شود کارهای خارق العاده در این راه انجام دهد.

گزینه «۴»: شاعر وصال یار را ممکن نمی داند و به فراق همیشگی قائل است. شاعر در مصراع اول می گوید حتی ابروی دوست موضوع خیال پردازی من هم نیست. این مصراع با مصراع اول بیت صورت سؤال تقابلی معنایی دارد، چراکه در آن مصراع شاعر می گفت فکر و خیال من دائماً مشغول دوست است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۳۰)

۵۰- گزینه «۱»

(حسن اصحابی)

در ابیات گزینه های «۲»، «۳» و «۴» درد و غم عشق برای عاشق عین شادی و عین درمان توصیف شده اند. اما شاعر بیت گزینه «۱» می گوید در شادی همه عالمیان من محبت دوست را برگزیدم و از این عشق و محبت نصیبم غم بود. در بیت این گزینه شاعر رضایتش را از غم عشق به صراحتی که در ابیات دیگر گزینه ها هست بیان نمی کند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۶۵)

جامعه‌شناسی (۳)

۵۱- گزینه «۳»

(سینا غلامی)

الف) جهان اجتماعی که در آن زندگی می‌کنیم، دانش لازم برای زندگی یا همان دانش عمومی را در اختیار ما قرار می‌دهد.

ب) در مواجهه با مسائل و مشکلات همه افرادی که دانش عمومی دارند، مشکلات را می‌شناسند و برای حل برخی از آنها راهکارهایی پیشنهاد می‌دهند. در مقابل افرادی که دانش علمی کسب کرده‌اند، از شناختی دقیق برخوردارند و می‌توانند برای آن‌ها راه‌حل‌های صحیح پیدا کنند.

ج) تلاش‌های علمی به تدریج بر ذخیره دانش علمی جهان اجتماعی می‌افزاید و دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۴ تا ۶)

۵۲- گزینه «۴»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد نادرست:

- جهان‌های اجتماعی متفاوت بر اساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوت از دانش علمی دارند.

- براساس دیدگاه دوم، دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه خلق و بازسازی آن‌ها هستند.

- در دیدگاه سوم دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود و دانش‌های فراتجربی مانند عقلانی و وحیانی را نیز شامل می‌شود.

- زمانی که میان دانش علمی و دانش عمومی تعارض ایجاد می‌شود، اعضای جهان اجتماعی باید این تعارض‌ها را برطرف کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۶ تا ۸)

۵۳- گزینه «۴»

(مریم فسروی رهنوی)

- علوم اجتماعی با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

- مثال شکستن سنگ معادل با این قسمت از درس ارتباط مفهومی دارد که علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را

نیز دارند. علوم اجتماعی درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند.

- دانشمندان علوم اجتماعی تلاش می‌کنند نظم و قواعد جهان اجتماعی را کشف کنند. آن‌ها با کشف این قواعد می‌توانند تأثیر اجتماعات بر زندگی ما را توضیح دهند و ما با شناخت قواعد زندگی در خانواده، کلاس، شهر، محله، کشور و دیگر اجتماعات هم از فرصت‌های آن‌ها برخوردار می‌شویم و هم از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف در امان می‌مانیم.

- علوم اجتماعی زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌سازند و به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۵۴- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

- برخی جامعه‌شناسان، جامعه‌شناسی را علم شناخت کنش اجتماعی دانسته‌اند. جامعه‌شناسی خرد، کنش اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی خرد را بررسی و مطالعه می‌کند.

- انتشار خبر دروغین فوت آلفرد نوبل، شیمی‌دان سوئدی، مخترع دینامیت و صاحب کارخانه اسلحه‌سازی بوفورس در یک روزنامه، او را به فکر انداخت که تصویر بهتری از خود برای آیندگان به جا گذارد. نوبل بیشتر دارایی خود را به جایزه‌ای به نام خود اختصاص داد تا همه ساله به افراد شایسته اهدا گردد. این ماجرا، توانایی علوم اجتماعی در نقد و داوری و موضع‌گیری دانشمندان را نشان می‌دهد و هدف از بیان آن، فهم فواید علوم اجتماعی است.

- در جامعه‌شناسی بر اساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی، رویکردهای مختلفی شکل گرفته است. جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه‌شناسی تفسیری و جامعه‌شناسی انتقادی سه رویکرد اصلی جامعه‌شناسی‌اند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۳، ۱۴ و ۱۶)

۵۵- گزینه «۳»

(امیرمسین قرایی)

«زبان‌شناسی» و «روان‌شناسی اجتماعی» از جمله شاخه‌های علوم اجتماعی هستند.

از فواید علوم انسانی و اجتماعی انتقاد از کنش‌های ناپسند و ظالمانه انسان است.

روابط همسایگی و ریخت‌شناسی شهری و ترافیک و مهاجرت و آلودگی از نمونه بررسی پدیده‌های خرد و کلان در جامعه‌شناسی شهری است.

از فواید علوم طبیعی پیش‌بینی حوادث طبیعی و رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۳، ۱۵ و ۱۶)

۵۶- گزینه «۱»

(یاسین ساعدی)

تشریح موارد نادرست:

- نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم و این مورد در طول زمان ثابت نیست و هر نسل به اقتضای شرایط خود می‌تواند قواعد جدیدی وضع کند که با نسل قبل خود متفاوت باشد.

- «آشنایی زدایی» یعنی از دید یک فرد غریبه و ناآشنا به موضوعات روزمره اطراف خود نگاه کنیم و در کنار بی‌نظمی نظم را بشناسیم.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۵۷- گزینه «۴»

(مفهوم‌موری یعقوبی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: رشد جمعیت از جمله تغییراتی است که یک نظام اجتماعی در خود ایجاد می‌کند.

گزینه «۲»: اگر ساختار اجتماعی را به خودرویی تشبیه کنیم که در یک جا پارک شده، نظام اجتماعی همان خودرو است که روشن شده و در حرکت است.

گزینه «۳»: ساختار اجتماعی را در گروه‌های رسمی مانند سازمان‌ها بهتر می‌توان دید.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۵۸- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

- بررسی علت اعتیاد با مشاهده اختلالات خواب یا افت تحصیلی ← روش جامعه‌شناسی تبیینی

- اجباری شدن آزمایش اعتیاد ← هدف جامعه‌شناسی تبیینی

- مطالعه پدیده اجتماعی بیکاری همانند پدیده طبیعی مثل بیماری ← موضوع جامعه‌شناسی تبیینی

- چرا در برخی جوامع بیکاری ایجاد می‌شود ← تبیین

توجه: منظور از تبیین بیان چرایی یک پدیده یا نشان دادن علت ایجاد یا زوال آن است.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

۵۹- گزینه «۱»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

- در دهه ۱۹۸۰ حجاب در مدارس، دانشگاه‌ها و ادارات دولتی ترکیه ممنوع اعلام شد. دانشجویان ترکیه پوشی علیه این قانون به راه انداختند و شکایت خود را به دادگاه‌های ترکیه بردند. این مطلب گویای این نکته است که انسان‌ها صرفاً مجریان نظم نیستند بلکه قادرند در آن تغییراتی به وجود بیاورند.

- یکسان دانستن طبیعت و جامعه انسان‌ها را به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی تقلیل می‌دهد.

- اشکال هندسی در دشت نازکا بیانگر این است که انسان‌ها قادرند جوامع و تاریخ‌های گوناگون ایجاد کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۹، ۳۰ و ۳۵)

۶۰- گزینه «۱»

(رانیا امیری)

موارد «الف» و «ب» و نیز موارد گزینه «۱» به ترتیب به رکود اراده‌ها و سقوط ارزش‌ها اشاره دارد.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۶۱- گزینه «۴»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

ایجاد ارتباط میان معیارهای قابل مشاهده و پدیده اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای مربوط به رویکرد تبیینی اما توجه به تفسیر و معنای کنش مربوط به رویکرد تفسیری است.

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۶، ۳۸ و ۳۹)

۶۲- گزینه «۱»

(فاطمه رضائیان)

نظریه پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا، مطالعه می‌کنند. همین نگاه مسیر را برای عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری هموار ساخت.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۴۰)

۶۳- گزینه «۴»

(فاطمه قریبیان)

تشریح عبارات نادرست:

- پرسش از معنای زندگی در جهان متجدد و در میان صاحب‌نظران علوم اجتماعی نیز مطرح بوده است.

- بحران معنویت و بحران‌های اجتماعی برخی از معانی «خودکشی» هستند.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۳، ۴۶ و ۴۷)

۶۴- گزینه «۲»

(سید آرش مرتضائی فر)

از نظر وبر، جامعه‌شناس فقط می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند؛ اما نمی‌تواند درباره آرمان‌ها و ارزش‌ها که پدیده‌های نامحسوس و غیرتجربی‌اند، دآوری علمی کند. مثلاً جامعه‌شناس می‌تواند برای مدتی با اعضای یک گروه سیاسی زندگی کند و از این راه عقاید و ارزش‌های آنها را بفهمد و توصیف کند اما نمی‌تواند درباره درست یا غلط بودن این عقاید و ارزش‌ها دآوری کند و به نقد یا اصلاح آنها بپردازد؛ زیرا از نظر وبر با این کار جامعه‌شناس از دایره علم خارج می‌شود یا با نام علم، کار غیرعلمی می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۴۸)

۶۵- گزینه «۳»

(مهرداد کرمی - هکلان)

- خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی، موجب پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.

- برای پی‌بردن به هدف کنش، باید به ذهن کنشگر راه یابیم و برای فهمیدن دلالت‌های کنش، باید به زمینه فرهنگی که کنشگر در آن عمل می‌کند، مراجعه کنیم.

- فعالیت و خلاقیت کنشگران، موجب پیدایش معانی گوناگون و در نتیجه آن، پدید آمدن خرده فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف، درون هر جهان اجتماعی می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۹ و ۵۰)

۶۶- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنکور سراسری ۱۴۰۴ - نوبت دوم تیرماه)

شکل کامل جدول:

نوع معیار	تبیینی	تفسیری
موضوع	پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند	کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها
روش	نگاه از بیرون	نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها
هدف	پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی	معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۷ و ۵۱)

۶۷- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد:

- اگر تبیین را دانش جهان شمول بدانیم، تفسیر دانش محلی است؛ به این معنا که همه دانش‌ها تولیداتی اجتماعی و فرهنگی هستند.

- برای فهم زندگی اجتماعی باید از ظاهر پدیده‌های اجتماعی عبور کرد و به معانی نهفته در کنش‌ها راه یافت.

- با غلبه رویکرد تفسیری، تبیین در حاشیه تفسیر قرار می‌گیرد، علوم انسانی و اجتماعی دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی را ندارند و تفسیر به عنوان روش مستقل و ویژه علوم انسانی و اجتماعی به رسمیت شناخته می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۴۹)

۶۸- گزینه «۲»

(سید آرش مرتضائی فر)

عبارات مطرح‌شده به ترتیب مربوط به «گافمن»، «آنتونی گیدنز»، «لمبروزو» و «اگوست کنت» است.

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۱، ۲۶، ۲۸ و ۵۱)

۶۹- گزینه «۳»

(مریم فسروی دهنوی)

روش‌های کیفی مناسب هر عبارت:

قوم‌نگاری

مطالعه موردی

قوم‌نگاری

مطالعه موردی

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۲)

۷۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

عبارت اول: علت تقلیل انسان‌ها به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی

عبارت دوم: تعریف کنش اجتماعی

عبارت سوم: پیامد برقراری نظم اجتماعی براساس الگوی تبیینی

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۸، ۲۹ و ۳۳)

عربی زبان قرآن (۳)

۷۴- گزینه «۳»

(مصطفی قریمی فرد)

«ما مِن» هیچ ... نیست، هیچ ... وجود ندارد (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «شک»: شکی / «امرئِ دُؤوبٍ» (موصوف و صفت): انسانِ باپشتکاری، انسانِ کوشایی (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «لَن تَضَعَف» (فعل مستقبل منفی و معلوم): ضعیف نخواهد کرد (رد سایر گزینه‌ها) / «آیة حادثة»: هیچ حادثه‌ای / «أعماله الصعبة» (ترکیب وصفی - اضافی): کارهای سختش (رد گزینه ۲) / «و هو عازم» (جمله حالیه): در حالی که مصمم است (رد گزینه ۴) / «مُواصلة»: ادامه دادن (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

(ترجمه)

۷۵- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنکور انسانی ۱۴۰۰)

«لا یَحْزَنُی»: نباید مرا ناراحت کند / «قول»: گفتار، سخن / «الذین»: کسانی که / «یتکلمون»: سخن می‌گویند، حرف می‌زنند / «عنی»: در مورد من (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «جاهلین»: جاهلانه (حال است ← رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «و أنا أعلَمُ جهلهم»: (جمله حالیه) در حالی که من به جهلشان آگاه هستم (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

همچنین «ابدأ» در گزینه «۲» زائد و اضافی است.

(ترجمه)

۷۶- گزینه «۲»

(روح‌الله گلشن)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «إنما: فقط، تنها» ترجمه نشده است، همچنین «مفتاح التقدّم الحقیقی» یک ترکیب وصفی - اضافی است که در آن، «مفتاح» و «الحقیقی» هر دو ضمّه (ـُ) دارند؛ پس موصوف و صفت هستند و در ترجمه، «الحقیقی» واقعی «باید برای «مفتاح» کلید» بیاید نه «التقدّم» پیشرفت». ترجمه صحیح: «کلید واقعی پیشرفت»

گزینه «۳»: «ما أصعب» طبق وزن «ما أفعل»، بیانگر مفهوم تعجب است و به صورت «چه (چقدر) سخت است» ترجمه می‌شود، همچنین «الجبلیّة» کوهستانی «باید با «ی» نسبت ترجمه شود.

گزینه «۴»: «یُقبِلون علی: روی بیاورند»، همچنین «لا فائدة» بیانگر ساختار «لا»ی نفی جنس است و باید به شکل «هیچ فایده‌ای» ترجمه شود.

نکات مهم درسی:

۱- «إنما»، برخلاف «إن»، حتماً باید در جملات مختلف ترجمه شود.

۲- «قَبِلَ (يُقْبِلُ): پذیرفت» را با «أَقْبَلَ (يُقْبِلُ): روی آورد» اشتباه نگیرد.

(ترجمه)

۷۲- گزینه «۴»

(ولی بربری - ابهر)

«اخْتَرِعَ» (فعل ماضی مجهول): اختراع شد (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «أقبل علی»: روی آوردند به (رد گزینه ۲) / «شرائه»: خرید آن (رد گزینه ۳) / «کثیر من»: بسیاری از (رد گزینه ۲) / «رؤساء الشركات و المناجم و القوّات المسلّحة»: رؤسای شرکت‌ها و معادن و نیروهای مسلّح / «لکی یکسب»: تا دست یابد / «مُخترعه»: اختراع‌کننده‌اش، مخترعش / «ثروة کبيرة»: ثروت بزرگی / «جداً»: بسیار (رد گزینه ۱) / «انتاج»: تولید (رد گزینه ۳) / «بیعه»: فروش

(ترجمه)

۷۳- گزینه «۲»

(مهمدضا سوری - نواور، مشابه کتاب سوالات پرکنار امتحانی)

«إن»: همانا، یقیناً (ترجمه «إن» الزامی نیست.) / «الذی»: کسی که / «یفتخر»: افتخار می‌کند (رد گزینه ۱) / «جهلاً»: بدون فکر، با نادانی (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «فعلیه أن یعلم»: باید بدانند / «خلیق» (فعل ماضی مجهول): آفریده (خلق) شده است (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «من طینة»: از تکه گلی (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «لیس سوی»: به جز ... نیست / «عظام»: استخوان‌ها (رد گزینه ۱) / «لحوم»: گوشت‌ها / «ککلّ امرئ»: به‌سان هر آدمی (رد گزینه ۳)

«چیزی» در گزینه‌های «۱ و ۴» اضافی است.

نکات مهم درسی:

به ساختارهای ترجمه زیر دقت کنید:

۱- علی + اسم یا ضمیر (در ابتدای جمله) ← باید، بر ... (واجب) است

۲- کلّ + اسم مفرد ← هر

(ترجمه)

۷۷- گزینه «۳»

(آزمین ساعده)

«مُنَحَتْ» فعل ماضی مجهول است و باید به صورت «داده شد» ترجمه شود.

(ترجمه)

۷۸- گزینه «۱»

(ابوطالب درانی)

«اگر»: لو، اِنْ (رد گزینه ۲) / «به من ... می داد»: اَعْطَانِي (رد گزینه ۲) / «فرستی»: فُرِصَةً (اسم نکره) (رد گزینه ۲) / «که خطاهایم را اصلاح کنم»: لَأَصْحَحْ اَخْطَايِي (رد گزینه های ۳ و ۴) / «قطعاً چنین می کردم»: لَفَعَلْتُ ذَلِكْ (رد گزینه های ۲ و ۴) / «بدون شک»: دُونَ شَكٍّ، بِلَا شَكٍّ / «با شادمانی»: فَرِحًا، بِفَرَحٍ / «کارم را ادامه می دادم»: لَوَاصَلْتُ عَمَلِي، لَأَسْتَمِرُّرْتُ فِي عَمَلِي (رد گزینه ۴)

(تعریب)

۷۹- گزینه «۳»

(عمار تاهبشن)

گزینه «۳»، تنها گزینه ای است که مانند صورت سؤال، به عفو و بخشش در هنگام خشم اشاره دارد.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: در این بیت، به صبر و بردباری در هنگام خشم اشاره شده است.
گزینه «۲»: بیت داده شده در وصف سلطان و خطاب به او است.
گزینه «۴»: بیت داده شده می گوید که در هنگام خشم، عقل پست می شود.
(مفهوم)

ترجمه متن درک مطلب:

«دروغ همان نگفتن حقیقت و از زشت ترین صفات به طور کلی است و از چیزهایی است که خداوند منزّه و بلندمرتبه آن را حرام کرده است. بسیاری از متون قرآن کریم و احادیث نبوی شریف وارد شده که آن را حرام کرده و از آن نهی کرده است. آن از ویژگی های منافقان است، آنان که خداوند منزّه و متعال سخت ترین نوع مجازات را در روز قیامت برایشان آماده کرده است. دروغ پیامدهای زیادی دارد، از جمله: منجر به ایجاد فساد در بین مردم و آسیب رساندن به جامعه و گسترش فساد اخلاقی در آن می شود و ایمان فرد را ضعیف می کند. انسان باید با روش های مختلف از دروغگویی رهایی یابد، از جمله: آشنایی با مجازات دروغ و حرام بودن آن نزد خداوند بلندمرتبه، تربیت نیکوی فرزندان و یاد دادن راستگویی به آنان و نشر دادن فضیلت های راستی و اهمیت آن.»

۸۰- گزینه «۲»

(ممصر علی کاتمی نصرآبادی)

«متون اسلامی فقط منافقان را از دروغ نهی می کنند!» نادرست است.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «دروغ باعث می شود که فساد اخلاقی در جامعه منتشر شود!» (صحیح)

گزینه «۳»: «انسان باید بداند که دروغ تنها به خودش ضرر نمی رساند بلکه به همه ضرر می زند!» (صحیح)

گزینه «۴»: «دروغ یک ویژگی از ویژگی های منافقان است و هیچ شکی نیست که به خاطر آن مجازات خواهند شد!» (صحیح)

(درک مطلب)

۸۱- گزینه «۲»

(ممصر علی کاتمی نصرآبادی)

کدام مورد از راه های رهایی از دروغ نیست؟

این که انسان بفهمد دروغگویان همان منافقان هستند! (نادرست)

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «هشدار دادن درباره مجازات دروغ!» (صحیح)

گزینه «۳»: «این که به فرزندان خود، دوری همیشگی از دروغ را بیاموزیم!» (صحیح)

گزینه «۴»: «سخن گفتن از فواید راستی و سرنوشت راستگویان!» (صحیح)

(درک مطلب)

۸۲- گزینه «۴»

(سیر ممصر علی مرتضوی)

عبارت داده شده در گزینه «۴»: (بر حذر باش، در برخی دروغ ها چیزی است که خبر از حقیقت می دهد!) از مفاهیم موجود در متن، دور است.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: هرگاه منافق حرف بزند، دروغ می گوید و هرگاه وعده دهد، خلاف می کند!

گزینه «۲»: از دروغ اجتناب کنید! چرا که آن دری از درهای آتش است!

گزینه «۳»: بنده ای طعم ایمان را نمی یابد تا این که دروغ را ترک کند!

(درک مطلب)

۸۳- گزینه «۱»

(سیر ممصر علی مرتضوی)

«من مصدر مزید ثلاثی» نادرست است؛ دقت کنید که اسم تفضیل بر وزن «أفعل / فُعلی» از مصدرهای مجرد ثلاثی ساخته شده است.

(تلیل صرفی و اعراب)

۸۴- گزینه ۳»

(سیر مفعولی مرتضوی)

«اسم مفعول» نادرست است؛ «المُخْتَلِفَةُ» اسم فاعل است.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۸۵- گزینه ۲»

(امیرعلی فردین - کنبدکاووس)

فعل «أقبل»، ماضی از باب افعال است، بنابراین باید بر وزن «أفعلَ» و به شکل «أقبلَ» بیاید.

(ضبط حرکات)

۸۶- گزینه ۲»

(روح الله گلشن)

صورت سؤال، فعل مضارعی را می‌خواهد که معادل مضارع التزامی نیست. در این گزینه، هر چند فعل مضارع «تنجح» به دلیل وجود «لیت»، به شکل مضارع التزامی (موقف شویم) ترجمه می‌شود، اما «أعلمُ» فعل مضارعی است که به شکل مضارع اخباری (می‌دانم) ترجمه می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «فعل مضارع «أصدق» همراه با «ألا» (أن + لا) به شکل مضارع التزامی (دوستی نکنم) ترجمه می‌شود.

گزینه ۳: «فعل مضارع «یساعد» به دلیل وجود «لعل»، به شکل مضارع التزامی (کمک کند) ترجمه می‌شود، ضمناً فعل مضارع «یستب» معطوف به فعل «یساعد» است و مانند آن، به شکل مضارع التزامی (باعث شود) ترجمه می‌شود.

گزینه ۴: «فعل مضارع «لا یشعروا» همراه با «حتی»، به شکل مضارع التزامی (احساس نکنند) ترجمه می‌شود.

(حروف مشبّه بالفعل)

۸۷- گزینه ۴»

(سیر مفعولی مرتضوی، مشابه تمرین صفحه ۱۷ کتاب درسی)

در گزینه ۴، «حق» خبر حروف مشبّهة بالفعل و مرفوع است (حقّ).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «قریب» خبر حروف مشبّهة بالفعل و مرفوع است (قریب).

گزینه ۲: «العهد» اسم حروف مشبّهة بالفعل و منصوب است (العهد).

گزینه ۳: «الله» اسم حروف مشبّهة بالفعل و منصوب است (الله).

(حروف مشبّه بالفعل)

۸۸- گزینه ۳»

(مصدر کرمی نیا - رفسنجان)

بعد از «لا»ی نفی جنس، حتماً اسمی می‌آید که نکره و مفتوح (دارای فتحه) است، بنابراین «لا» در «لا علم» از نوع نفی جنس است.

در سایر گزینه‌ها، «لا»ی نفی جنس نداریم:

گزینه ۱: «خوف» ضمّه دارد و «هم» نکره نیست.

گزینه ۲: «الحظّ» دارای «ال» و معرفه است.

گزینه ۴: «تعلّم» فعل مضارع است.

(لای نفی ینس)

۸۹- گزینه ۲»

(مصدر رضا سوری - نهاوند)

در این گزینه، «غافلین» جزء زائد یا اضافی جمله نیست، بلکه کامل‌کننده معنی «کان» (از افعال ناقصه) است و نقش خبر را برای آن دارد؛ ترجمه گزینه ۲: «ما در زندگی خود، از نقشه دشمنانمان که شکست ما را می‌خواستند، غافل نبودیم.

در سایر گزینه‌ها، «غافلین» قید حالت (حال) است.

(حال)

۹۰- گزینه ۱»

(ولی بربری - ابرهر)

در گزینه ۱، «خاسراً» حال است و همه شرایط حال را دارد، همچنین جزء زائد جمله است و نقش دیگری نیز نپذیرفته است.

ترجمه عبارت: اگر در زندگی خود با دورویی زندگی کنی، پس تو زیان‌دیده می‌میری.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «خاسراً» حالت قیدی ندارد و جزء ارکان اصلی جمله (خبر افعال ناقصه) است.

گزینه ۳: «خاسراً» جزء زائد جمله نیست و مفعول برای فعل «لا یجعل» واقع شده است.

گزینه ۴: «خاسراً» صفت برای «طالباً» است. (دقت کنید دو اسم نکره در کنار هم، معمولاً موصوف و صفت هستند).

(حال)

تاریخ (۳)

۹۱- گزینه «۳»

(آیرا فتاح زاده)

گزینه «۳» حاوی مطلب نادرستی است و در کتاب درسی نیز چنین سخنی ذکر نشده است.

(تاریخ (۳)، تاریخ نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۱۵)

۹۲- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانهای - کنگور قارج از کشور ۹۸)

کشورهای اروپایی به ویژه انگلستان، روسیه، فرانسه و اتریش، هر کدام برای کسب منافع و به بهانه دفاع از حقوق اقلیتها در امور داخلی عثمانی مداخله می کردند.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه معاصر، صفحه ۲۵)

۹۳- گزینه «۲»

(علیرضا پدرازی)

الف) گسترش انتقادات و اعتراضات گروهی از روشنفکران موسوم به اصحاب دایرة المعارف (انقلاب فرانسه)

ب) رشد سریع جمعیت و افزایش فاصله طبقاتی در میان گروههای مختلف جامعه (انقلاب صنعتی)

ج) نبرد میان پادشاه و مجلس برای تعیین حدود قدرت (انقلاب باشکوه در انگلستان)

د) حمله گروهی از مردم معترض به زندان باستیل (انقلاب فرانسه)

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه معاصر، صفحه های ۲۶، ۲۸ تا ۳۰)

۹۴- گزینه «۳»

(مهمرمهری یعقوبی)

آقامحمدخان قاجار به منظور برقرار کردن نظم و امنیت به منطقه قفقاز لشکرکشی کرد و در همین زمان به دست چند تن از همراهانش به قتل رسید.

تکته مهم درسی:

آقامحمدخان پس از تاج گذاری به عزم برچیدن بساط حکومت جانشینان نادرشاه و دستیابی به غنایم و گنجینه جواهرات وی، راه خراسان را درپیش گرفت.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۳۳)

۹۵- گزینه «۴»

(علیرضا پدرازی)

تشریح موارد نادرست:

الف) مشخص نبودن خطوط مرزی میان ایران و روسیه، از عوامل آغاز دور دوم جنگهای ایران و روس بود.

د) هدف فرانسه از برقراری ارتباط با ایران و ایجاد اتحاد سیاسی و نظامی، نفوذ به مستعمرات و مقابله با انگلستان بود.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه های ۴۲ و ۴۴ تا ۴۶)

۹۶- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانهای - کنگور سراسری ۹۹)

بسیاری از معماران عصر قاجار به سفارش دربار و ثروتمندان با استفاده از برخی از عناصر معماری فرنگی و تلفیق آن با معماری ایرانی، سبکی از معماری را به وجود آوردند که در آن عناصر و ویژگیهای معماری ایرانی و اروپایی ترکیب شده بود. این بناها که به بناهای «کارت پستالی» معروف شد، بیشتر به تقلید از بناهای اروپایی ساخته می شدند.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه ۵۹)

۹۷- گزینه «۱»

(یاسین ساعدی)

- مهاجرت روحانیون و مردم به شهر ری و تحسن در صحن حرم حضرت عبدالعظیم (ع)، به مهاجرت صغری مشهور است.

- ضعف حکومت قاجار در زمان گسترش استعمارگرهای اروپاییان و همچنین طمع ورزی و فساد مالی درباریان، زمینه سلطه بیگانگان بر مملکت را فراهم کرده بود. بارزترین نتیجه این وضعیت، امتیازهای متعددی بود که به خارجیان داده می شد.

- سیاحتنامه ابراهیم بیگ اثر حاج زین العابدین مراغه ای یکی دیگر از سفرنامه های عهد قاجار است. در این سفرنامه اوضاع نابسامان کشور به زبان ساده بیان گردیده و در مقابل از ویژگیهای تمدن غرب ستایش شده است.

- اعتراض مردم به نوز بلژیکی به دلیل عکس گرفتن با لباس روحانیان درحالی که قلیان به دست گرفته بود، اولین جرقه نهضت مشروطه بود که با رهبری آیت الله سیدعبدالله بهبهانی آغاز شد.

(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه های ۶۱، ۶۳، ۶۵ تا ۶۷)

۹۸- گزینه «۴»

(آیرا فتاح زاده)

تشریح عبارتهای نادرست:

الف) روسیه و انگلیس در مواجهه با نهضت مشروطه با توجه به منافع استعماری خود، با همدیگر در تضاد بودند.

ج) بعد از از اعدام شیخ فضل الله نوری و تشکیل دومین دوره مجلس شورای ملی، اختلاف میان مشروطه خواهان شدت گرفت.

(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه های ۶۹ تا ۷۶)

۹۹- گزینه «۳»

(یاسین ساعدی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در کشور روسیه، بلشویک‌ها با رهبری لنین بر روسیه حاکم شدند و پس از برانداختن تزار، شیوه اداره حکومت را کمونیستی اعلام کردند.

گزینه «۲»: کشور آمریکا پس از گذشت سه سال از شروع جنگ جهانی اول به کشور آلمان اعلان جنگ داد و به دسته متفقین پیوست.

گزینه «۴»: در کشور آلمان، فرمانروای ایالت پروس، ویلهلم یکم با کمک صدراعظم خود بیسمارک، سرزمین‌های آلمانی را متحد و امپراتوری آلمانی را تأسیس کرد.

(تاریخ (۳)، بنگ جهانی اول و ایران، صفحه‌های ۸۱، ۸۲ و ۸۵)

۱۰۰- گزینه «۲»

(مهم‌مهری یعقوبی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: جنگ جهانی اول و اشغال ایران، علاوه بر ویرانی اقتصادی و تلفات گسترده انسانی، موجب تزلزل و بی ثباتی دولت مرکزی، تعطیلی مجلس شورای ملی و تضعیف بیشتر نظام مشروطه نیز شد. (تضعیف بیشتر به معنای نابودی آن نیست).

گزینه «۳»: گزارش برخی از نویسندگان حکایت از آن دارد که جمعیت ایران پس از خاتمه جنگ نسبت به ابتدای آن به شکل فجیع و دردناکی کاهش یافته بود.

گزینه «۴»: گزارش‌های مقامات انگلیسی مستقر در ایران اشاره می‌کند که خرید، جمع‌آوری و دپوی گسترده غله ایران برای تأمین نیروهای متفقین در جریان جنگ، از عوامل اصلی کمبود آن در ایران است.

(تاریخ (۳)، بنگ جهانی اول و ایران، صفحه ۸۹)

جغرافیا (۳)

۱۰۱- گزینه «۴»

(فرزانه ناظمی)

اشغال روستاییان در بخش کشاورزی، اشاره به فعالیت اقتصادی دارد که مهم‌ترین ملاک تفاوت شهر و روستاست.

استفاده از ماشین‌آلات در روستاها از عوامل دافعه روستاهاست و باعث مهاجرت بیشتر روستاییان به شهر می‌شود.

نکته مهم درسی: متداول‌ترین ملاک تفاوت شهر و روستا جمعیت آن است.

(جغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه‌های ۶ و ۱۶)

(علیرضا پدرازی)

۱۰۲- گزینه «۳»

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: افزایش شهرنشینی و گسترش وسایل ارتباطی در دنیا، باعث گسترش حومه‌نشینی می‌شود.

گزینه «۲»: باید دقت داشت که برخی از نواحی حومه‌نشین، مرفه‌نشین هستند.

گزینه «۴»: در مگالاپلیس، حومه‌های یک مادرشهر به مناطق حومه‌نشین مادرشهر مجاور پیوند می‌خورد.

(جغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴)

(یاسین ساعدی)

۱۰۳- گزینه «۲»

از موضوعاتی که در زمینه شهرنشینی در ایران رخ داده است، تبدیل تهران به مادرشهر ملی بود. با مهاجرت گسترده مردم از سراسر کشور جمعیت این شهر به طور مداوم به شدت افزایش یافت و رفته رفته فاصله زیادی با سایر شهرها پیدا کرد. به این ترتیب، جمعیت تهران همواره بیش از دو برابر دومین شهر پرجمعیت ایران، یعنی مشهد بوده است.

(جغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

(یاسین ساعدی)

۱۰۴- گزینه «۴»

حاشیه‌نشینی معمولاً در مناطقی شکل می‌گیرد که زیرساخت‌های شهری مانند آب، برق، مدرسه و درمانگاه به‌طور کامل و منظم وجود ندارد. همچنین به دلیل فاصله زیاد با مراکز اشتغال و خدمات، دسترسی حاشیه‌نشینان به فرصت‌های اقتصادی و آموزشی محدود است. برای حل این معضل، دولت‌ها باید در قالب سیاست‌های مسکن ارزان قیمت، توسعه زیرساخت‌ها و افزایش کیفیت خدمات شهری اقدام کنند. توجه صرف به مرکز شهر و نادیده گرفتن حاشیه‌نشینان باعث گسترش فقر و آسیب‌های اجتماعی می‌شود.

(جغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۵)

(پوار بیلیدان)

۱۰۵- گزینه «۲»

سرانه کاربری فضای سبز هر شهر از طریق این فرمول بدست می‌آید:

$$\text{مساحت (متر مربع)} = \frac{\text{جمعیت (نفر)}}{\text{سرانه}}$$

ابتدا جمعیت شهر «الف» را می‌یابیم:

$$\frac{219000}{x} = 7/3 \Rightarrow 7/3x = 219000$$

$$\Rightarrow x = 30000$$

در مرحله بعد مجموع فضاهای سبز شهر «ب» را پیدا می‌کنیم:

$$\frac{x}{32000} = 7/5$$

$$\Rightarrow x = 32000 \times 7/5 = 240,000$$

در نهایت سرانه کاربری فضای سبز شهر «ج» را می‌یابیم:

$$\frac{240,000}{30,000} = 8$$

در نتیجه، سرانه کاربری فضای سبز شهر «ج» از هر دو شهر «الف» و «ب» بیشتر است و گزینه «۲» پاسخ صحیح می‌باشد.

(مغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه ۲۹)

۱۰۶- گزینه «۱»

(فرزانه ناظمی)

تهیه و اجرای طرح هادی روستایی، از وظایف بنیاد مسکن انقلاب اسلامی است و کشاورزان به دلیل نداشتن دسترسی به بازار مناسب و گرفتار شدن به واسطه‌ها، مجبورند محصولاتشان را به قیمت پایین بفروشند.

(مغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه‌های ۳۱ و ۳۳)

۱۰۷- گزینه «۲»

(فاطمه عزیززی)

تشریح عبارت‌ها:

الف) سامانه اطلاعات جغرافیایی، سامانه‌ای رایانه‌ای برای مدیریت و تجزیه و تحلیل اطلاعات مکانی و جغرافیایی است.

ب) داده‌ها و اطلاعات دو مؤلفه دارند: موقعیت جغرافیایی دارند (داده‌های مکانی) و دارای ویژگی‌هایی هستند (داده‌های توصیفی). (درست است).

ج) پردازش و تحلیل اطلاعات با GIS، به تصمیم‌گیری می‌انجامد و به روند آن کمک می‌کند.

د) سامانه اطلاعات جغرافیایی، عبارت است از مجموعه‌ای از سخت‌افزارها (رایانه، موش‌واره (موس)، چاپگر و ...) و نرم‌افزارهای رایانه‌ای که امکان جمع‌آوری، ذخیره، پردازش و تجزیه و تحلیل اطلاعات و نمایش اشکال مختلف داده‌ها و اطلاعات جغرافیایی را فراهم می‌آورد. (درست است).

و) امروزه این سامانه در امور متعددی چون برنامه‌ریزی و مدیریت شهرها و روستاها، کاربری زمین، آمایش سرزمین، مدیریت منابع طبیعی، مکان‌یابی شهرک‌ها و صنایع، کشاورزی، معادن، محیط‌زیست، مخاطرات محیطی، عمران، شبکه‌های حمل و نقل، نقشه‌برداری، امور نظامی و دفاعی، شبکه‌های بهداشت و درمان و کسب و کار و تجارت کاربرد دارد.

ه) مراحل کار در سامانه اطلاعات جغرافیایی به ورودی، پردازش و خروجی تقسیم می‌شود. (درست است).

(مغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های مغرافیایی ۱، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۱۰۸- گزینه «۲»

(علیرضا پدرا)

جغرافیای حمل و نقل شاخه‌ای از جغرافیای اقتصادی محسوب می‌شود، زیرا حمل و نقل در فعالیت‌های اقتصادی و مکان‌گزینی واحدهای تولیدی، خدماتی و اجتماعی تأثیرگذار است.

(مغرافیا (۳)، ویژگی‌ها و انواع شیوه‌های حمل و نقل، صفحه ۴۴)

۱۰۹- گزینه «۴»

(فرزانه ناظمی)

الف) جاده‌های

ب) جابه‌جایی با هواپیما امنیت بسیار زیاد دارد.

ج) درست است.

د) سه برابر شده است.

ه) هزینه احداث خطوط آهن در حمل و نقل ریلی زیاد است.

(مغرافیا (۳)، ویژگی‌ها و انواع شیوه‌های حمل و نقل، صفحه‌های ۴۵، ۴۶، ۴۸ و ۵۵)

۱۱۰- گزینه «۳»

(فاطمه عزیززی)

تشریح عبارت‌ها:

الف) حمل و نقل آبی و هوایی، برای مسافت‌های طولانی مناسب هستند. (رد گزینه «۱»)

ب) حمل و نقل هوایی، جابه‌جایی انسان و بار از طریق پرواز در آسمان است که از سریع‌ترین شیوه‌های حمل و نقل به حساب می‌آید و برای مسافت‌های طولانی و صرفه‌جویی در زمان مناسب است. به طور کلی، حمل و نقل هوایی امنیت بسیار زیادی دارد و سوانح آن نسبت به تعداد پروازها بسیار اندک است.

ج) از مزایای خطوط لوله، انتقال حجم عظیمی از مایعات به طور شبانه‌روزی است که بسیار مقرون به صرفه است. همچنین، خطوط لوله از نظر حوادث غیرمترقبه مانند زلزله یا جنگ به مراقبت زیاد نیاز دارند. (رد گزینه‌های «۲» و «۴»)

نکته مهم درسی: حمل و نقل ریلی، برای مسافت‌های متوسط و نسبتاً طولانی مناسب است.

(مغرافیا (۳)، ویژگی‌ها و انواع شیوه‌های حمل و نقل، صفحه‌های ۴۸، ۵۲، ۵۵ و ۵۷)

فلسفه دوازدهم

۱۱۱- گزینه «ا»

(همید سوریان)

«مایع» به معنای «جسم سیال» است، بنابراین در تعریف حقیقی هر مایعی می‌توان از «سیال» استفاده کرد. بنابراین حمل «سیال» بر «شیر» نیاز به دلیل ندارد. از طرفی رنگ‌ها از ویژگی‌های بیرون تعریف حقیقی اجسام هستند و حمل آن‌ها به دلیل نیاز دارد. بنابراین حمل سفید بر شیر مانند حمل وجود بر شیر به دلیل نیازمند است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: برعکس این مطلب درست است؛ یعنی در قدم‌های شناخت نسبت میان هستی و چیستی، از امکان داشتن علم به یکی از وجود یا ماهیت در عین جهل نسبت به دیگری برای اثبات مغایرت وجود و ماهیت استفاده می‌شود، نه اینکه از مغایرت وجود و ماهیت مطلب اول اثبات شود.

گزینه «۳»: وقتی ماهیتی از دو حقیقت «الف» و «ب» تشکیل شده باشد (مثلاً مفهوم انسان از «حیوان» و «ناطق» تشکیل شده است) می‌توان گفت «الف» و «ب» اجزای ذهنی آن ماهیت هستند (مثلاً «حیوان» و «ناطق» اجزای ذهنی ماهیت انسان‌اند)، ولی نمی‌توان گفت «الف» و «ب» اجزای خارجی آن نیز هستند؛ زیرا در خارج از ذهن، مصداق یک ماهیت، از ترکیب «الف» و «ب» درست نشده است (انسان خارجی از ترکیب شدن «حیوان» با «ناطق» درست نشده است بلکه مثلاً به عبارتی از بدن و روح تشکیل شده است).

گزینه «۴»: هستی و چیستی مصداق واحد دارند، ولی مفهوم هستی به ما می‌گوید «کتاب» مانند دیگر واقعیات تحقق خارجی دارد و منشأ آثار خارجی است، درحالی‌که مفهوم چیستی «کتاب» برای ما تمایز کتاب با دیگر واقعیات را روشن می‌کند و مثلاً می‌گوید کتاب امری مکتوب و خواندنی است، نه امری پوشیدنی یا خوردنی. پس داده‌ای که هر کدام از این دو مفهوم در اختیار ما می‌گذارند متفاوت است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه‌های ۲ تا ۵)

۱۱۲- گزینه «۳»

(امیرمهر قلعه‌گاهی)

«فرق بین وجود و ماهیت» بی‌تردید یکی از اساسی‌ترین آرا و عقاید فلسفی در تفکر اسلامی است؛ این نظر پایه برهان «وجود و امکان» ابن‌سینا در باب اثبات وجود خدا به شمار می‌رود.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه ۶)

۱۱۳- گزینه «ا»

(غیروز نژادنیف - تبریز)

هرگاه نسبت میان محمول و موضوع وجوبی و ضروری باشد، حمل محمول برای موضوع لزوماً ذاتی نیست، مانند حمل «۱۸۰ درجه» بر «مجموع زوایای مثلث» که ضروری است، اما ذاتی نیست و بنابراین نیاز به اثبات دارد. (فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی و بیان ممکنات، صفحه‌های ۵، ۹ و ۱۰)

۱۱۴- گزینه «۳»

(قزهار قاسمی نژاد)

معلم ممکن است دیپلم نداشته باشد (مثلاً در سال‌های دور معلم‌هایی داشتیم که دیپلم نداشتند) و دارای دیپلم بودن برای معلم وجوبی نیست. مثلث شکل است و جسم نیست، بنابراین رابطه وجوبی است. (فلسفه دوازدهم، بیان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۱۵- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سراوان)

در توضیح «حالت امکان و تساوی»: رابطه وجود با موضوعات ممکن‌الوجود مشابه یک ترازو است که دو کفه آن در تعادل قرار دارند. یعنی موضوع ممکن است وجود داشته باشد یا نداشته باشد، هیچ‌کدام ذاتاً بر دیگری برتری ندارد.

اگر ناگهان مشاهده کنیم یکی از کفه‌ها پایین می‌آید (یعنی موضوعی موجود یا معدوم می‌شود)، این وضعیت نمی‌تواند خودبه‌خود و بدون هیچ علت یا عاملی رخ دهد. از نظر منطق و فلسفه، هر تغییری نیازمند علت است و عقل حکم می‌کند که بدون علت، حرکت ترازو (برتری یک کفه) محال است.

(فلسفه دوازدهم، بیان ممکنات، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۱۱۶- گزینه «۲»

(هسین آفونری راهنمایی)

علیت رابطه‌ای وجودی است و این‌گونه نیست که پس از فراهم شدن علت و معلول حاصل شود و از نظر ابن‌سینا و فلاسفه مسلمان درک این رابطه در زمان تولد وجود ندارد، درحالی‌که دکارت اعتقاد داشت هر انسانی با درکی فطری از رابطه علیت متولد می‌شود.

(فلسفه دوازدهم، بیان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۷)

۱۱۷- گزینه «۴»

(همید سوریان)

اگر علیت نقض شود، معلول اصلاً علتی نخواهد داشت که این سؤال مطرح شود که آیا آن علتش خاص و متناسب است یا تصادفی. همچنین اگر اصل وجود علی و معلولی نقض شود، علت لزوماً معلولی نخواهد داشت که این سؤال مطرح شود که آیا معلولش خاص و متناسب است یا تصادفی. پس کاربرد اصل سنخیت به لحاظ عقلی بعد از پذیرش اصل علیت و وجوب خواهد بود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: اینکه هر علتی معلول خاصی دارد و هر معلولی از علت خاصی پدید می‌آید همان اصل سنخیت است که مانند علیت اصلی عقلی است. تنها تعیین مصادیق آن می‌تواند وابسته به تجربه باشد.

گزینه «۲»: کسی که اصل سنخیت را تجربی بداند نیز می‌تواند از یک علت خاص تجربه‌شده توقع معلول خاصی داشته باشد که آن را قبلاً تجربه کرده است. اما در مورد اموری که هنوز تجربه نکرده است، نمی‌تواند انتظار معلول خاصی داشته باشد؛ این گزینه به امور تجربه‌نشده اختصاص ندارد.

گزینه «۳»: رفتار او کاملاً نشانه پذیرش اصل سنخیت است، زیرا او برای معلول خاصی (موفقیت در آزمون فلسفه) به علت خاصی (مطالعه جغرافی) روی آورده است. اشکال او این است که مصداق سنخیت را اشتباه تشخیص داده است (جغرافی با فلسفه سنخیت ندارد)، نه اینکه اصل سنخیت را قبول نداشته است. کسی که واقعاً اصل سنخیت را قبول ندارد، اصلاً هیچ کاری نمی‌تواند انجام دهد، زیرا نمی‌داند نتیجه کار او چه خواهد شد.

(فلسفه دوازدهم، جوان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰)

۱۱۸- گزینه «۲»

(علی معزی)

آنچه به معلول، ضرورت وجود می‌دهد علت است. با آمدن علت، وجود معلول ضرورت می‌یابد و موجود می‌شود؛ به عبارت دیگر، با تحقق علت، تحقق معلول ضروری است و با نبود علت، معلول هم نخواهد بود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بسیاری از حوادث در پی یکدیگر می‌آیند و می‌روند؛ به نوعی میان آنها توالی وجود دارد مثل رعد و برق، شب و روز؛ اما این توالی‌ها به معنی علیت نیستند. علیت به معنای وجودبخشی علت به معلول است.

گزینه «۲»: تلاش برای شناخت ویژگی‌های هر شیء و تفاوت اشیا اشاره به اصل سنخیت علت و معلول دارد.

گزینه «۴»: معنی شعر این است: هلبله (میوه نوعی درخت) به جای اینکه شکم را روان کند آن را سخت‌تر کرده است. آب نیز به جای اینکه آتش را خاموش کند، آن را شعله‌ورتر کرده است. در واقع این شعر به نفی سنخیت پرداخته است؛ زیرا براساس سنخیت از هر چیز باید انتظار آثار متناسب با همان را داشت.

(فلسفه دوازدهم، جوان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰)

۱۱۹- گزینه «۳»

(عمیر سوریان)

اگر مثلاً دو شهاب‌سنگ به هم برخورد کنند و انفجار ویرانگر و مهیبی به وجود آید که هر دو را کاملاً تخریب کند، ممکن است این‌طور به ذهن برسد که وجود این دو شهاب‌سنگ و حرکاتشان و نابودشدنشان بی‌فایده و بی‌هدف بوده است و بنابراین تحولات جهان لزوماً هدفمند نیستند (معنای سوم اتفاق). اما فیلسوفان الهی بر این باورند که حوادث جهان با نگاه کل‌نگر و در مقیاس جهانی حتماً فوایدی دارند که به هدف کلی جهان کمک می‌کند، هر چند ما نتوانیم آن فواید را تشخیص دهیم.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بیانگر معنای چهارم اتفاق است که ناشی از نقص اطلاعات و داده‌های کنونی ماست. این مورد ربط مستقیمی به معنای سوم اتفاق ندارد. گزینه «۲»: مطلب نادرستی است، ولی منجر به اعتقاد به معنای سوم اتفاق نمی‌شود. زیرا حتی اگر خداوند به خلقت جهان محتاج باشد، باز هم به صورت هدفمند آن را خلق خواهد کرد و هدف او رفع نیاز خودش خواهد بود.

گزینه «۴»: به اعتقاد به معنای اول اتفاق منجر خواهد شد و مستقیماً ارتباطی به معنای سوم ندارد، زیرا چنین غفلتی سبب می‌شود گمان کنیم علت یک حادثه موجود است اما خودش رخ نمی‌دهد (نقض ضرورت)، ولی سبب نمی‌شود حرکات جهان را بی‌هدف بدانیم.

(فلسفه دوازدهم، کرامت تصویر از جوان؟، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۶)

۱۲۰- گزینه «۳»

(بوار پاکرل - فاروج)

با فرض بی‌ماده‌بودن انفجار اولیه جهان در نظریه «مهبانگ» می‌توان پذیرش معنای اول و سوم اتفاق را تبیین کرد، نه معنای دوم و سوم اتفاق را. در نظریه مهبانگ اشاره به ناگهانی و اتفاقی‌بودن انفجار بیان‌کننده بی‌هدف‌بودن آن است که تأییدکننده معنای سوم اتفاق است. حال اگر معتقد باشیم که انفجار بدون ماده اولیه رخ داده است و از «هیچ»، چیزی پدید آمده است» در واقع اصل علیت را نفی کرده‌ایم و معنای اول اتفاق را پذیرا بوده‌ایم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دموکریتوس شکل‌گیری جهان را حاصل برخورد اتم‌ها با هم می‌داند و در واقع اصل علیت را پذیرفته است و معنای اول اتفاق را نفی می‌کند، اما در نظریه او معنای سوم اتفاق پذیرفته شده است.

۱۲۳- گزینه «۴» (فرهار، قاسمی نژاد)

بحران معناداری زندگی سبب شد که در قرن‌های بیستم و بیست‌ویکم فیلسوفانی ظهور کنند که در عین اعتقاد راسخ به خدا، به‌جای ذکر دلایل اثبات وجود او به رابطه میان اعتقاد به خدا و معناداری زندگی توجه کنند.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۲»: عشق و عرفان نزد بعضی از فلاسفه این دوره عامل باور به خدا می‌شد نه دلیلی بر اثبات وجود خدا.

گزینه «۳»: این گروه از فلاسفه اساساً دلیلی بر رد استدلال‌ها ارائه ندادند.

(فلسفه دوازدهم، فردا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۱۲۴- گزینه «۲» (حسین آفونری، راهنمایی)

فلاسفه‌ای مانند کرکگور و ویلیام جیمز به‌جای ذکر دلایل برای اثبات وجود خدا به رابطه میان اعتقاد به خدا و معناداری زندگی توجه کردند و نشان دادند که باور به خدا باعث معناداری زندگی می‌شود. ضمناً این فلاسفه به دنبال اثبات وجود خداوند نبودند. (رد گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴») کرکگور می‌گوید اگر کسی شایسته دریافت ایمان از سوی خداوند نباشد، زندگی تاریکی را سپری خواهد کرد که خالی از هرگونه احساس امر متعالی است. ویلیام جیمز هم می‌گوید ممکن است ما هنگام راز و نیاز با خدا نوعی حس تعالی و معنویت داشته باشیم (به‌واسطه حس حضور خداوند) که ساعتی قبل از این حس تهی بوده‌ایم. پس هر دو فیلسوف می‌پذیرند که ممکن است در برهه‌هایی انسان خالی از حس امر متعالی باشد. (تأیید گزینه «۲»)

(فلسفه دوازدهم، فردا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۱۲۵- گزینه «۳» (علی معزی)

مقدمه اولش، وجود معلول‌های پیرامون ما است. ضمناً اصل علیت، نیازمندی معلول (و نه موجودات) به علت است.

برهان فارابی مبتنی بر محال‌بودن تسلسل نامتناهی علت‌ها است و نتیجه آن اثبات علت‌العلل است. فارابی برهان‌های ارسطو را قبول دارد، از جمله برهان حرکت که ارسطو در محتوای آن به نفی تسلسل نامتناهی محرک‌ها نیز پرداخته است.

(فلسفه دوازدهم، فردا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۴)

۱۲۶- گزینه «۲» (عمید سوریان)

نوآوری برهان ابن‌سینا نسبت به برهان فارابی در دو مورد بود: اولاً فارابی فقط گفت برخی موجودات وجودشان از خودشان نیست و معلول‌اند، ولی ابن‌سینا توضیح داد که این موجودات ماهیتی دارند که ذاتاً نه ضرورت وجود دارد و نه ضرورت عدم و از این‌رو نیازمند به غیر هستند که وجودشان را

گزینه «۲»: این زیست‌شناسان می‌گویند موجودات حال حاضر جهان به‌صورت اتفاقی و بدون هدف قبلی اندام بدنشان با محیط سازگار بوده است و توانسته‌اند زنده باقی بمانند و یا اندامشان را با محیط تغییر داده‌اند و از این رو هماهنگ با محیط زندگی شده و در نتیجه در دایره حیات زنده مانده‌اند. طبق این تصویر، این سازگاری اتفاقی بوده، نه با نظم هدفمند در آفرینش.

گزینه «۴»: کسی که به مضمون مصرع «گندم از گندم بروید جو ز جو» معتقد نیست در واقع به سنخیت میان علت و معلول و نظم حاصل از این قاعده اعتقادی ندارد و معنای دوم اتفاق را درست می‌داند.

توجه: البته برخی فلاسفه نظریه‌های دموکریتوس و زیست‌شناسان مورد نظر و نظریه «مه‌بانگ» را طوری تفسیر کرده‌اند که مستلزم پذیرش معنای اتفاق نباشد، اما به هر حال این معنای از این نظریه‌ها برمی‌آیند.

(فلسفه دوازدهم، کرکگور، تصویر از جهان؟، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۶)

۱۲۱- گزینه «۱» (مهدی قربانی)

افلاطون از لفظ صانع (دمیورز) برای خدا که اشاره به مرتبه خلق جهان دارد، استفاده می‌کند و در پی این است که به انسان‌ها یادآوری کند نظم جهان از وجودی عاقل سرچشمه می‌گیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: ارسطو خدا را تنها موجودی می‌داند که هیچ حرکتی ندارد، اما در عین حال محرک و تحریک‌کننده دیگر موجودات است.

گزینه «۳»: ارسطو از وجود موجودات «خوب‌تر و بهتر» به خوب‌ترین و کامل‌ترین وجود رسید؛ نه از وجود موجودات «خوب»!

گزینه «۴»: در افلاطون مثال خیر هم شرط امکان معرفت است و هم علت حقیقت یافتن دیگر موجودات.

(فلسفه دوازدهم، فردا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۴)

۱۲۲- گزینه «۲» (فیروز نژادنیف - تبریز)

«ضرورتاً موجود» مستلزم فرض مخلوقات دیگر نیست، اما سایر گزینه‌ها مستلزم فرض مخلوقات دیگر هستند یا می‌توان این‌گونه توضیح داد که صفات مذکور در گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» همگی مستلزم مقایسه خداوند با دیگر موجودات هستند، اما «ضرورتاً موجود» وصفی است که موجودات دیگر هم بنا به علتشان می‌توانند داشته باشند.

(فلسفه دوازدهم، فردا در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۳۴)

تنها گزینه «۳» به درستی نشان می‌دهد که همه موجودات وابسته به وجودی بی‌نیاز و غیروابسته هستند که همان خداوند است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: نادرست است، چون موجودات جهان مستقل نیستند و وابسته‌اند.

گزینه «۲»: نادرست است، زیرا وابستگی موجودات مطلق است و نسبی نیست.

گزینه «۴»: نادرست است، چون امکان فقری دقیقاً بر وابستگی موجودات به ذات الهی تأکید دارد و جدایی را نفی می‌کند.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

۱۲۹- گزینه «۱»

منظور از برهان «وسط و طرف»، برهان «وجوب و امکان» ابن‌سینا است که طبق آن، اشیای جهان، چه تعداد آن‌ها محدود باشد و چه نامحدود، چه کل آن‌ها را به عنوان یک مجموعه در نظر بگیریم و چه به فرد فرد آن‌ها توجه کنیم، چون ذاتاً ممکن‌الوجودند، برای موجود شدن به وجودی نیاز دارند که خودش واجب‌الوجود بالذات باشد تا آن‌ها را از حالت امکانی خارج کند و وجود را برای آن‌ها ضروری و واجب نماید. بنابراین، اشیای جهان واجب‌الوجود بالغیر هستند، پس نسبت آن‌ها با واجب‌الوجود بالذات تباین است.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۳۰- گزینه «۱»

از نظر فیلسوفان مسلمان، اگر وجود خدا را از طریق عقل بپذیریم، وارد مرتبه‌ای برتر از زندگی می‌شویم و علاوه بر این، می‌توانیم برای یک زندگی معنادار، معیارهایی را مشخص کنیم، اما میان اثبات وجود خدا و معنابخشی به زندگی تفکیک قائل می‌شوند؛ یعنی برخلاف فیلسوفان اروپایی در قرن بیستم و بیست‌ویکم که می‌کوشیدند باور به خداوند را عامل معنابخشی به زندگی معرفی کنند، فیلسوفان مسلمان ابتدا خدا را اثبات می‌کنند و سپس از ثمرات باور به وجود خدا در معنابخشی به زندگی صحبت می‌کنند.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۳۷، ۳۸ و ۵۰)

.....
.....
.....
.....
.....

ضروری کند. ثانیاً فارابی فقط به فرد فرد زنجیره معلول‌ها نگاه کرد و ختم‌شدن این زنجیره به یک علت غیرمعلول را مستلزم تسلسل نامتناهی علت‌ها دانست، ولی ابن‌سینا گفت حتی اگر این زنجیره نامتناهی باشد هم می‌توان به کل این مجموعه به‌عنوان یک امر ممکن و محتاج به یک واجب‌الوجود بالذات نگریست و نیازی به استفاده از امتناع تسلسل علل نامتناهی نیست. به عبارت دیگر، نوآوری‌های ابن‌سینا را می‌توان این‌گونه در دو مورد خلاصه کرد: یکی تبیین چرایی نیازمندی معلول به علت با توجه به وضعیت امکانی ماهیت و دیگری کنارگذاشتن امتناع تسلسل علل نامتناهی با توجه به نگاه کل‌نگر به همه ممکنات.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فارابی و ابن‌سینا در مورد مغایرت وجود و ماهیت اختلافی نداشتند و تفاوت در استفاده از این اصل در تبیین ملاک نیازمندی معلول به علت بود، نه در خود آن.

گزینه «۳»: هستی اشیا نمی‌تواند در حالت تساوی بین وجود و عدم باشد، زیرا هستی یعنی خود وجود.

گزینه «۴»: ممکنات را نباید موجودات دانست، زیرا برخی ممکنات وجود ندارند. بنابراین عبارت صحیح این است که بگوییم ابن‌سینا ممکنات را ماهیاتی ذاتاً نیازمند به غیر می‌داند.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۶)

۱۲۷- گزینه «۲»

ملاصدرا معتقد است همه موجودات و واقعیات جهان عین وابستگی و نیاز هستند و وابستگی و نیاز به غیر، سراسر وجود آنها را فرا گرفته است. طبق نظریه «امکان فقری» یا «فقر وجودی» جهان هستی یکپارچه نیاز و تعلق به ذات الهی است و از خود هیچ استقلالی ندارد. همه ابیات و عبارات‌ها با مضمون نظریه امکان فقری ملاصدرا هماهنگ هستند، اما عبارت گزینه «۲» برخلاف نظریه امکان فقری است و گویا موجودات با وجود خداوند که منبع اصلی بی‌نیازی است همچنان نیازمند به چیزی غیر از خداوند هستند.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

۱۲۸- گزینه «۳»

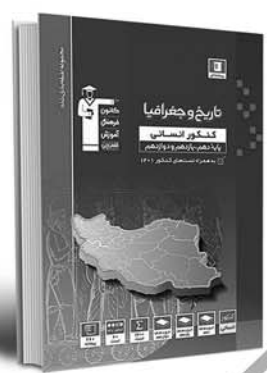
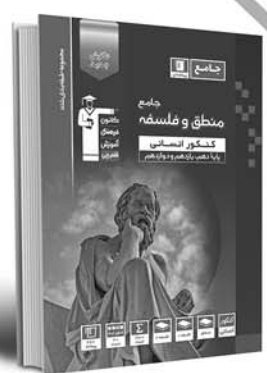
نظریه «امکان فقری» یا «فقر وجودی» که ملاصدرا مطرح کرده است، بیان می‌کند که همه موجودات جهان ذاتاً وابسته و نیازمند به وجودی دیگر هستند؛ یعنی وجودشان مستقل نیست و بدون وجود دیگری نمی‌توانند وجود داشته باشند. این وجود بی‌نیاز و غیروابسته که موجودات به آن نیاز دارند، ذات الهی است. این یعنی ذات خداوند وجودی است که به هیچ چیز دیگر وابسته نیست و به‌خودی‌خود واجب‌الوجود است.

کتاب های آیة انسانی را

پیمانانای قمرین کنید

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

WWW.ArefOnline.ir

دفترچه پاسخ

عمومی دوازدهم

رشته انسانی

۲۶ دی ماه ۱۴۰۴

طراحان

فارسی	حسین پرهیزگار، سعید جعفری، نازنین فاطمه حاجیلو، ابوالفضل عباسزاده، محسن فدایی
دین و زندگی	محسن بیاتی، فردین سماقی، مرتضی محسنی کبیر، میثم هاشمی
زبان انگلیسی	محمد مهدی دغلاوی، آرمین رحمانی، محسن رحیمی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس و گزینشگر	گروه ویراستاری	رتبه پرتو	مسئول درس‌های مستندسازی
فارسی	نازنین فاطمه حاجیلو	محسن اصغری، مرتضی منشاری	—	فریبا رنوفی، مهدی یعقوبیان، مائده ملکی امیرمحمد کماسی
دین و زندگی	محمد مهدی مائده‌علی	امیر مهدی افشار، یاسین ساعدی	فاطمه محمدی	سجاد حقیقی پور، مجتبی رضازاده، علی ابراهیمی آرانی
اقلیت‌های مذهبی	دبورا خاتانیان	معصومه شاعری	—	—
زبان انگلیسی	رحمت‌اله استیری	مائده سالاری، فاطمه نقدی	—	سپهر اشتیاقی، علیرضا رمضانزاده

کلاس‌های آنلاین عمومی

نام درس	نام دبیر	روز	ساعت
زبان انگلیسی ۳	محدثه مرآتی	سه شنبه	۱۷-۱۸
عربی، زبان قرآن ۳	ابوطالب درانی	سه شنبه	۱۹-۲۰
دین و زندگی ۳	سجاد حقیقی پور	چهارشنبه	۱۹-۲۰
فارسی ۳	نازنین حاجیلو	پنج‌شنبه	۱۹-۲۰

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: معیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رنوفی
حروف‌نگار و صفحه‌آرا	زهره تاجیک
ناظر چاپ	حمید عباسی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

فارسی ۳

۲۰۱- گزینه ۲

(تازنین فاطمه هاجیلومصفازاده)

نبی: پیام آور، پیغمبر، رسول - شفیع: پایمرد، شفاعت کننده - تزویر: نیرنگ، دورویی، ریاکاری

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ۱: یک واژه نادرست معنا شده است؛ وسیم: دارای نشان پیامبری

گزینه ۳: همه واژگان درست معنا شده اند.

گزینه ۴: هر سه واژه نادرست معنا شده اند؛ چریغ آفتاب: طلوع آفتاب، صبح زود / مغان: موبدان زرتشتی؛ در ادبیات عرفانی، عارف کامل و مرشد را می گویند. / تموز: ماه دهم از سال رومیان، تقریباً مطابق با تیرماه سال شمسی؛ ماه گرما

نکته مهم درسی:

در معنای واژگان، این نکته قابل توجه است که نوع اسم، تغییر نکند؛ مثلاً «شفیع» صفت است و باید در همان نوع دستوری یعنی «صفت» معنا شود؛ و «پایمردی» اسم است و صفت محسوب نمی شود، بنابراین معنای درستی برای این واژه نیست.

(واژه، واژه نامه)

۲۰۲- گزینه ۱

(تازنین فاطمه هاجیلومصفازاده)

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ۲: گشت و گذار

گزینه ۳: غایت القصا

گزینه ۴: حیات

(املا، صفحه های ۵۵، ۶۳، ۷۵ و ۸۱)

۲۰۳- گزینه ۳

(ابوالفضل عباس زاده)

الگوی جملات این گزینه، به شرح زیر است:

پیش از من و تو بسیار بودند [بسیار (نهاد)، بودند (فعل غیراسنادی) (در معنای «وجود داشتند»)]

دیوار زندگی را زین گونه یادگاران، نقش بستند: [آن ها (نهاد محذوف)، دیوار زندگی (مفعول)، این گونه یادگاران (متمم)، نقش بستند (فعل غیراسنادی)]

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ۱: از اشک آن را ویران کن: [تو (نهاد محذوف)، آن، (مفعول)، ویران (مسند)، کن (فعل اسنادی)]

گزینه ۲: نی اش نام نهادند: [آن ها (نهاد محذوف)، نامش (مفعول)، نی (مسند)، نهادند (فعل اسنادی)]

گزینه ۴: سیل پست و بلند راه را، یکسان می کند: [سیل (نهاد)، پست و بلند راه (مفعول)، یکسان (مسند)، می کند (فعل اسنادی)]

(دستور، صفحه های ۵۶ و ۵۷)

۲۰۴- گزینه ۴

(سعید پعفری)

بهار حیات علمی: بهار (هسته)، حیات (وابسته پسین از نوع مضاف الیه)، علمی (وابسته وابسته از نوع صفت مضاف الیه)، اجتماعی (معطوف، وابسته وابسته از نوع صفت مضاف الیه)

(دستور، صفحه های ۶۳، ۶۸، ۶۹، ۷۲ و ۷۳)

۲۰۵- گزینه ۲

(محسن خرابی - شیراز)

دلیل قرار گرفتن برف بر کوه دماوند از نظر شاعر این است که برف همچون مرهمی باشد که به کمک آن درد و ورم (برآمدگی) کوه دماوند فرونشیند که همین امر آرایه «حسن تعلیل» ایجاد نموده است. (زیرا این امر دلیلی هنری و غیرواقعی و شاعرانه است.)

نکته مهم درسی:

وقتی شاعر، دلیلی غیر واقعی، هنری و شاعرانه برای پدیده ای ذکر می کند، «حسن تعلیل» پدید می آید. برای نمونه، اگر بگوییم «آسمان در غم عاشورا گریست» (و دلیل باران آمدن را، گریستن آسمان در اثر غم بدانیم)، چون دلیلی غیرواقعی و شاعرانه برای پدیده ای که دلیل واقعی دیگری دارد، ذکر کرده ایم، حسن تعلیل پدید آورده ایم.

(آرایه، صفحه ۳۸)

۲۰۶- گزینه ۱

(سعید پعفری)

برقراری ارتباط بر پایه تشبیه میان دو مصراع، همان آرایه اسلوب معادله است. در بیت گزینه ۱ «اسلوب وجود دارد؛ زیرا مضمون هر دو مصراع، یکی است و می توان میان دو مصراع «همان طور که» نهاد. دو مصراع از نظر نحوی دو جمله مستقل اند و پیوستگی میان دو مصراع بر پایه تشبیه است.

نکات مهم درسی:

نمونه اسلوب معادله را می توان در ابیات زیر نیز یافت:

«چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان / چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیان»

«مستمع، صاحب سخن را بر سر کار آورد / غنچه خاموش، بلبل را به گفتار آورد»

«شانه می آید به کار زلف در آشفتنگی / آشنایان را در ایام پریشانی بپرس»

(آرایه، صفحه های ۵۰ و ۵۱)

۲۰۷- گزینه ۴

(سعید پرهیزگر - سبزوار)

تشریح گزینه های دیگر:

موارد نادرست به ترتیب:

گزینه ۱: «کلیله و دمنه» ترجمه نصرالله منشی است.

گزینه ۲: «قصه شیرین فرهاد» اثر احمد عربلو است.

گزینه ۳: «فی حقیقه العشق» اثری از شهاب الدین سهروردی است.

(تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۲۰۸- گزینه ۳

(سعید پرهیزگر - سبزوار)

ای بی خبر بکوش که صاحب خبر شوی / تا اهرو نباشی کی راهبر شوی

گر در سرت هوای وصال است حافظا / باید که خاک درگه اهل هنر شوی

در مکتب حقایق پیش ادیب عشق / هان ای پسر، بکوش که روزی پدر شوی

وجه خدا اگر شودت منظر نظر / زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی

(شعر مفقود، صفحه های ۲۲ و ۲۳)

۲۰۹- گزینه ۳

(محسن خرابی - شیراز)

«همه عیبی تو بپوشی» در بیت گزینه ۳، با عبارت «پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد» در متن داده شده مفهوم یا مضمون مشترک دارند.

مفهوم مشترک: «ستار العیوب بودن خدا»

(مفهوم، صفحه های ۱۰ و ۱۲)

۲۱۰- گزینه ۳

(ابوالفضل عباس زاده)

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ۱: مفهوم «حب وطن» مورد تأکید است.

گزینه ۲: مفهوم «تأکید بر تلاش برای آزادی» آمده است.

گزینه ۴: مفهوم «شکایت برای بهبود شرایط وطن از سمت شاعر زندانی» است.

(مفهوم، صفحه های ۲۶ و ۲۹)

دین و زندگی (۳)

۲۱۱- گزینه «۲»

(میثم هاشمی)

- جهان همواره و در هر آن به خداوند نیازمند است و این نیاز هیچ‌گاه قطع یا کم نمی‌شود (غلط بودن عبارت اول).

- این‌که هر کدام از ما، براساس فطرت خویش، خدا را می‌یابیم و حضورش را درک می‌کنیم، شناخت اولیه نسبت به خداست (غلط بودن عبارت دوم).

- پدیده‌ها، که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد (صحیح بودن عبارت سوم).

(درس ۱، صفحه‌های ۷ و ۹)

۲۱۲- گزینه «۳»

(میثم هاشمی)

به ترتیب هر کدام از آیات، مربوط به توحید در ربوبیت، خالقیت و ولایت است.

(درس ۲، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۲۱۳- گزینه «۲»

(میثم هاشمی)

اگر انسان هنگامی که اولین گناه را مرتکب می‌شود، شخصیت آلوده و وحشتناک فردای خود را ببیند، به شدت از آن بیزاری می‌جوید و دوری می‌کند.

«توجه» گناه و «عادت» به آن، از پرتگاه‌های خطرناک سقوط در وادی ضلالت است.

(درس ۷، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۲۱۴- گزینه «۳»

(فرزین سماقی)

از نظر انسان موحد هیچ حادثه‌ای در عالم بی‌حکمت نیست، گرچه حکمت آن را نداند. از همین‌رو موحد واقعی همواره انسانی امیدوار است.

(درس ۳، صفحه ۳۲)

۲۱۵- گزینه «۲»

(فرزین سماقی)

انسان مؤمن، می‌کوشد نیت خود را خالص کند (حسن فاعلی) و عمل را آن‌گونه که خدا فرموده انجام دهد (حسن فعلی).

(درس ۴، صفحه ۳۵)

۲۱۶- گزینه «۴»

(مسن بیاتی)

در علل طولی، علت‌ها در یک ردیف و مستقل نیستند، بلکه نسبت به هم در مرتبه‌های مختلف قرار دارند و علت مرتبه پایین وابسته به علت مرتبه بالایی است.

گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳»، در مورد مفهوم «عل عرضی» می‌باشد.

(درس ۵، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۲۱۷- گزینه «۳»

(مسن بیاتی)

همین اختیار محدودی که داریم، مبنای تصمیم‌گیری‌های ما و تعیین‌کننده سرنوشت ماست. اختیار که به معنای توانایی بر انجام یک کار و یا ترک آن است، یک حقیقتی وجدانی است.

(درس ۵، صفحه ۵۵)

۲۱۸- گزینه «۳»

(مرتضی ممسنی‌کبیر)

سخن امام صادق (ع) درباره رابطه مراتب ایمان و مراتب امتحان بدین معناست که هر اندازه ایمان مؤمن افزوده می‌شود، امتحانش نیز افزوده می‌شود. لذا آیه شریفه «أَحْسَبُ النَّاسَ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ: آیا مردم گمان کردند رها می‌شوند همین که بگویند ایمان آوردیم؛ و آزمایش نمی‌شوند؟» مربوط به حدیث امام صادق (ع) است و آیه «كُلِّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ...» با اینکه درباره امتحان است اما درباره امتحان مؤمنان به‌طور خاص نیست، بلکه جنبه عام‌تر دارد.

(درس ۶، صفحه‌های ۶۷ و ۷۰)

۲۱۹- گزینه «۳»

(مرتضی ممسنی‌کبیر)

عبارت مطرح شده در صورت سؤال مؤید سنت الهی «سبقت رحمت بر غضب» است و لذا با آیه «مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرَ مِثَالِهَا وَ مَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلُهَا وَ هُمْ لَا يُظْلَمُونَ: کسی که کار نیکی بیاورد ده برابر آن [پاداش] می‌گیرد و کسی که کار بدی بیاورد جز به اندازه آن کیفر نمی‌شود و بر آنان ستم نمی‌شود.» که درباره همین سنت الهی است، ارتباط مفهومی دارد.

(درس ۶، صفحه‌های ۶۸، ۷۳ و ۷۴)

۲۲۰- گزینه «۳»

(فرزین سماقی)

یکی از میوه‌های درخت اخلاص، دریافت پاداش‌های وصف‌نشده است. از جمله این پاداش‌های وصف‌نشده، دیدار محبوب حقیقی و تقرب به پیشگاه کسی است که به تعبیر امیرمؤمنان (ع) «تهایت آرزوی عارفان... است».

(درس ۴، صفحه ۳۹)

۲۲۱- گزینه ۳»

(مررتضی مستنکبیر)

آیه «والذین جاهدوا فینا لنهذینهم سبلنا و ان الله لمع المحسنین: و کسانی که در راه ما جهاد [و تلاش] کنند حتماً آنان را به راه‌های خود هدایت می‌کنیم و در حقیقت خداوند با نیکوکاران است.» مربوط به سنت توفیق الهی یا همان امداد خاص است و یکی از جلوه‌های این توفیق، نصرت و هدایت الهی به دنبال تلاش و مجاهدت است.

(درس ۶، برگرفته از سؤال امتحان نهایی فروردین ۱۴۰۴، صفحه‌های ۶۷ و ۷۳)

۲۲۲- گزینه ۱»

(ممسس بیاتن)

تفکر و تصمیم: هر کدام از ما همواره تصمیم‌هایی می‌گیریم و از میان چندین راه و چندین کار، پس از بررسی‌های لازم، یکی را برگزیده و عمل می‌کنیم. لذا بیت، «این که فردا این کنم یا آن کنم / خود دلیل اختیار است ای صنم» با آیه «فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ و مَنْ غَمِيَ فَعَلَيْهَا: پس هر کس بینا گشت، به سود خود اوست و هر کس کور دل گردد، به زیان خود اوست.» ارتباط مفهومی دارد و هر دو حاکی از تفکر و تصمیم از شواهد وجود اختیار در انسان می‌باشند.

(درس ۵، برگرفته از سؤال امتحان نهایی فروردین ۱۴۰۴، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۲۲۳- گزینه ۴»

(مررتضی مستنکبیر)

این حدیث شریف مؤید سنت الهی «تأثیر اعمال انسان در زندگی او» است و ترجمه آن چنین می‌باشد: «کسانی که به واسطه گناه می‌میرند از کسانی که به واسطه سرآمد عمرشان می‌میرند، بیشترند و کسانی که به سبب نیکوکاری زندگی دراز دارند از کسانی که به عمر اصلی زندگی می‌کنند، بیشترند.»

(درس ۶، برگرفته از سؤال امتحان نهایی دی ۱۴۰۳، صفحه‌های ۷۵ و ۷۶)

۲۲۴- گزینه ۲»

(میثم هاشمی)

قساوت قلب: قساوت قلب حالتی است که قلب انسان نسبت به حق تسلیم نیست، تا آنجا که نصیحت هیچ نصیحت‌کننده در او اثر نمی‌کند. این حالت با تکرار گناه پیدا می‌شود؛ یعنی قلب با تکرار گناه به تدریج چنان سخت می‌شود که دیگر انجام هیچ گناهی او را ناراحت نمی‌کند. قرآن کریم به گناهکاران خطاب می‌کند و با مثالی وضع آنان را توضیح می‌دهد: «سپس دل‌هایتان پس از آن سخت شد، همانند سنگ یا سخت‌تر از سنگ، زیرا که از بعضی سنگ‌ها جویباران می‌شکافد و از بعضی از آن‌ها آب بیرون می‌آید و برخی از آن‌ها از عظمت و خشیت خداوند فرومی‌افتد.»

(درس ۷، برگرفته از سؤال امتحان نهایی شهریور ۱۴۰۴، صفحه ۹۰)

۲۲۵- گزینه ۳»

(میثم هاشمی)

انسان همواره و در هر «آن» به خداوند نیازمند است و این نیاز هیچ‌گاه قطع یا کم نمی‌شود. به عبارت دیگر، انسان در همه چیز و در همه حال (پیدایش و بقا) به خداوند نیازمند است.

(درس ۱، برگرفته از سؤال امتحان نهایی فروردین ۱۴۰۴، صفحه‌های ۷ تا ۱۰)

۲۲۶- گزینه ۴»

(میثم هاشمی)

به ترتیب عبارت «کار هر روزش شده بود» به (اصرار بر گناه)، «کجای این کار زشت است؟!» به (کوچک شمردن گناه) و «با خوشحالی به زبان آوردن حرف‌های ناپسند» به شادمانی بر گناه، به سه رفتار بدتر از گناه اشاره دارد.

(درس ۷، برگرفته از سؤال امتحان نهایی شهریور ۱۴۰۴، صفحه‌های ۸۸ و ۸۹)

۲۲۷- گزینه ۱»

(فرزین سماقی)

در آیه «و من الناس من یعبد الله علی حرف فان اصابه خیر اطمأن به و ان اصابته فتنة انقلب علی وجهه خسر الدنيا و الآخرة ذلک هو الخسران المبین: از مردم کسی هست که خدا را بر یک جانب و کنارهای [تنها به زبان و هنگام وسعت و آسودگی] عبادت و بندگی می‌کند، پس اگر خیری به او رسد، دلش به آن آرام می‌گیرد و اگر بلایی به او رسد، از خدا رویگردان می‌شود و او در دنیا و آخرت [هر دو] زیان می‌بیند این همان زیان آشکار است.» منظور از عبادت و بندگی خداوند بر یک جانب آن است که برخی از مردم خدا را تنها به زبان و هنگام وسعت و آسودگی عبادت می‌کنند و اگر بلایی به آن‌ها برسد از خدا رویگردان می‌شوند.

(درس ۳، برگرفته از سؤال امتحان نهایی دی ۱۴۰۲، صفحه ۳۴)

۲۲۸- گزینه ۲»

(فرزین سماقی)

بیت «برو این بر دام بر مرغی دگر نه / که عنقا را بلند است آشیانه» اشاره به نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان به عنوان یکی از میوه‌های درخت اخلاص دارد.

(درس ۴، برگرفته از سؤال امتحان نهایی دی ۱۴۰۱، صفحه ۴۸)

۲۲۹- گزینه ۳»

(میثم هاشمی)

با توجه به آیه «... أم جعلوا لله شركاء خلقوا كخلقه فتشابه الخلق عليهم: یا آن‌ها شریک‌هایی برای خدا قرار داده‌اند که [آن شریکان هم] مثل خداوند آفرینش داشته‌اند و در نتیجه [این دو] آفرینش بر آنان مشتبه شده است [و از این‌رو شریکان را نیز مستحق عبادت دیده‌اند؟!].» در صورتی که مردم برای خداوند شریک قرار دهند و آن شریکان مانند خداوند آفرینش داشته باشند و در نتیجه آفرینش بر مردم مشتبه شود، جا داشت که در اعتقاد به توحید در شک بیفتند.

(درس ۲، برگرفته از سؤال امتحان نهایی شهریور ۱۴۰۳، صفحه ۲۲)

۲۳۰- گزینه ۴»

(میثم هاشمی)

جریان تکفیری در سال‌های اخیر برخی از جوامع و کشورهای اسلامی را گرفتار خود کرده است. پیرو این جریان فکری خشک و غیرعقلانی با تفکر غلطی که درباره توحید و شرک دارند، هر مسلمانی را که مانند آن‌ها نمی‌اندیشد، مشرک و کافر می‌دانند و گاه کشتن او را واجب می‌شمارند. پیروان این جریان می‌گویند توسل به پیامبران و معصومین شرک است. طلب دعا و شفیع قرار دادن دیگران برای اینکه خدا انسان را ببخشد، شرک است و هم‌چنین معتقدند این‌گونه افراد کافر هستند و مسلمان محسوب نمی‌شوند.

(درس ۲، برگرفته از سؤال امتحان نهایی دی ۱۴۰۳، صفحه ۲۴)

زبان انگلیسی ۳

۲۳۱- گزینه ۲»

(آزمین زمانی)

ترجمه جمله: «اخیراً، درختان زیادی توسط داوطلبان کاشته شده است تا پارک برای همه سرسبزتر و زیباتر باشد.»

نکته مهم درسی:

با توجه به اینکه کلمه "trees" در اصل نقش مفعولی دارد، باید از فعل مجهول استفاده کنیم (رد گزینه‌های «۱» و «۴»). از طرفی با توجه به قید "recently" در معنای «اخیراً، به تازگی» که از نشانه‌های زمان کامل است، نمی‌توانیم از گزینه «۳» استفاده کنیم.

(گرامر)

۲۳۲- گزینه ۱»

(آزمین زمانی)

ترجمه جمله: «معلمی که بیشترین احترام را برایش قائلیم، همیشه با صبر و مهربانی به ما کمک می‌کند تا درس‌های دشوار را بفهمیم.»

نکته مهم درسی:

با توجه به اینکه اسم "the teacher" مورد توصیف قرار گرفته است و مفهوم «که» از جمله برداشت می‌شود باید از جمله‌واره وصفی استفاده کنیم. با توجه به مفهوم جمله نیازی به استفاده از حرف اضافه نیست (رد گزینه «۲»). از طرفی "which" نمی‌تواند ضمیر موصولی مناسبی برای اسم "teacher" باشد (رد گزینه «۳»). به کارگیری "he" در جای خالی جمله بعدی را دارای دو فاعل می‌کند (رد گزینه «۴»).

(گرامر)

۲۳۳- گزینه ۳»

(آزمین زمانی)

ترجمه جمله: «اگر نزدیک دریا زندگی می‌کردیم، می‌توانستیم هر روز صبح قبل از شروع کار روزانه‌مان به شنا برویم.»

نکته مهم درسی:

با توجه به اینکه جمله شرط به صورت زمان گذشته ساده است، پی می‌بریم که با شرطی نوع دوم سر و کار داریم که در جواب شرط آن معمولاً از "would/could/might" به همراه «شکل ساده فعل» استفاده می‌کنیم (رد سایر گزینه‌ها).

(گرامر)

۲۳۴- گزینه ۴»

(ممسس زمانی)

ترجمه جمله: «نوشیدن یک لیوان آب پرتقال در صبح می‌تواند انرژی شما را افزایش دهد و به شما کمک کند که سرحال‌تر و آماده‌تر باشید.»

- (۱) کاهش دادن
(۲) در نظر گرفتن
(۳) تشخیص دادن
(۴) افزایش دادن

(واژگان)

۲۳۵- گزینه ۲»

(ممسس زمانی)

ترجمه جمله: «موفقیت اغلب نتیجه ترکیبی از تلاش زیاد، اهداف مشخص، صبر و حمایت افرادی است که به توانایی‌های شما ایمان دارند.»

- (۱) مقدمه، معرفی
(۲) ترکیب
(۳) اختصار
(۴) تعریف

(واژگان)

۲۳۶- گزینه ۳»

(ممسس زمانی)

ترجمه جمله: «دست خط او آن قدر نامفهوم بود که برای هر کسی که سعی می‌کرد یادداشت‌هایی را که او در طول جلسه نوشته بود بخواند، کاملاً غیرقابل فهم بود.»

- (۱) غیر منتظره
(۲) ارتباط‌گرا، اهل معاشرت
(۳) غیرقابل فهم
(۴) جالب

(واژگان)

ترجمه متن درک مطلب:

آخر هفته گذشته، با خانواده‌ام به باغ‌وحش رفتم که یک تجربه فوق‌العاده از آب درآمد. آب و هوا برای بیرون بودن ایده‌آل بود، نه خیلی گرم و نه خیلی سرد، که بازدید ما را لذتبخش‌تر کرد. ما چندین ساعت را صرف پیاده‌روی در باغ وحش و بازدید از نمایشگاه‌های مختلف حیوانات کردیم. طیف گسترده‌ای از حیوانات از جمله شیر، زرافه، میمون و گونه‌های بسیاری از پرندگان را دیدیم. نقطه برجسته روز ما زمانی بود که فرصت پیدا کردیم به فیل‌ها غذا بدهیم. این یک تجربه هیجان‌انگیز برای همه بود و حتی یاد گرفتیم که چگونه با این موجودات باشکوه به‌طور ایمن تعامل کنیم. در طول بازدیدمان، در یک سخنرانی در مورد حفاظت از حیات وحش هم شرکت کردیم و در مورد تلاش‌های باغ وحش برای محافظت از گونه‌های در معرض خطر و حفظ زیستگاه‌های طبیعی آن‌ها اطلاعات کسب کردیم. شنیدن برنامه‌های مختلفی که هدفشان آموزش مردم در مورد اهمیت حفاظت از محیط زیست است، بسیار آگاهی‌بخش بود. باغ وحش فراتر از یک مکان سرگرم‌کننده و تعاملی، یک منبع آموزشی عالی برای تمام سنین است. ما با دانش جدید در مورد حیوانات و درک عمیق‌تری از حفاظت از حیات وحش آنجا را ترک کردیم. آن روز نه تنها سرگرم‌کننده، بلکه بسیار آموزنده نیز بود که آن را به یک تجربه به‌یادماندنی برای کل خانواده تبدیل کرد.

۲۳۷- گزینه ۱»

(ممسس زمانی)

ترجمه جمله: «ایده اصلی متن چیست؟»

«یک روز به یادماندنی در باغ‌وحش»

(درک مطلب)

۲۳۸- گزینه ۳»

(ممسس زمانی)

ترجمه جمله: «کدام عبارت در مورد آب و هوا صحیح است؟»

«بسیار خوب بود.»

(درک مطلب)

۲۳۹- گزینه ۲»

(ممسس زمانی)

ترجمه جمله: «کلمه "it" (آن) در متن به چه چیزی اشاره دارد؟»

«غذا دادن به فیل‌ها»

(درک مطلب)

۲۴۰- گزینه ۴»

(ممسس زمانی)

ترجمه جمله: «از متن می‌توانیم استنباط کنیم که ...»

«گذراندن یک روز در باغ‌وحش آموزنده بود.»

(درک مطلب)

دفترچه پاسخ

**آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۲۶ دی**

**تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ گویی: ۳۰ دقیقه**

گروه تولید

حمید لنجان زاده اصفهانی	مسئول آزمون
حامد کریمی	مسئول دفترچه
آرین غلامی	ویراستار
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف چینی و صفحه آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون خواه	مسئول درس مستندسازی
ستایش یآوری	ویراستار مستندسازی

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه «۴»

(مادر کرمی)

ثقل: سنگینی - کانون ثقل: تکیه‌گاه اصلی

(معنای واژگان، هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه «۲»

(مادر کرمی)

متن به پرسش «ب» پاسخ می‌دهد و دربارهٔ دیگر پرسش‌ها ساکت است:

قهرمان حماسی، خود تجسم فضایل مورد تأکید آن جامعه است و سرنوشت جمعی، در پیچ‌وخم نبرد او گره خورده است. این خاصیت، کارکرد حفظ میراث هویتی و انتقال ارزش‌های مشترک را به متن می‌بخشد.

(درک متن، هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه «۱»

(مادر کرمی)

متن ادعا می‌کند کانون ثقل روایت در حماسه، همواره بر محور شخصیت والامقامی می‌چرخد که از لحاظ منش، قدرت بدنی، هوش و پابندی به اصول اخلاقی، بر اقران خویش برتری مطلق دارد. صورت سؤال «رستم» را در شاهنامه مثال نقضی دانسته است که شخصیتی محوری دارد ولی هنگام خشم و گرسنگی، از مهار خود ناتوان است. اگر این شخص واقعاً مثال نقض باشد، باید پیش فرض گرفته باشیم که در داستان‌های شاهنامه، مهار نفس هنگام خشم و گرسنگی بخشی از اخلاق است.

(استدلال، هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه «۱»

(ممد اصفهانی)

دو کلمه همهٔ گزینه‌ها به‌گونه‌ای هم‌معناست به‌جز گزینه «۱»:

تفضیل: برتری دادن / تفصیل: شرح‌دادن

(روابط بین واژگان، هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه «۳»

(ممد اصفهانی)

شکل درست عبارت یازده نقطه دارد:

«تعلیم و تعلّم عبادت است.»

(ترتیب کلمات، هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه «۲»

(ممد اصفهانی)

عبارت «نه تنها به آزادی ساختاری انجامید، بلکه . . .» باید به شکلی کامل شود که نوعی از آزادی را بیان کند که به ساختار محدود نیست، و عبارت

گزینه «۲» به بهترین شکل چنین است: بستر را برای ورود زبان و اندیشه‌های نوین به گسترهٔ شعر معاصر ایران مهیا ساخت. دربارهٔ «شعراي ديگر زبان‌ها و تغيير در ساختار شعرهای سنتی خودشان» و «تردید عده‌ای برای صحت انتساب عنوان «پدر شعر نو فارسی» به او» نیز مطلبی در متن نیست. عبارت گزینه «۴» نیز به نوعی مخالف آن چیزی است که باید باشد.

(تکمیل متن، هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه «۳»

(ممد اصفهانی)

عبارت «توانایی یادگیری از داده‌ها بدون برنامه‌نویسی صریح» نادرستی عبارت «الف» را نشان می‌دهد. عبارت «ب» نیز کاملاً درست است: الگوریتم‌های یادگیری ماشینی، الگوها را در مجموعه‌های داده‌های بزرگ شناسایی می‌کند و بر اساس آن‌ها پیش‌بینی‌ها یا تصمیم‌گیری‌هایی دارد. این فرایند شامل آموزش مدل‌ها با داده‌های نمونه و سپس استفاده از این مدل‌های آموزش‌دیده برای انجام وظایف جدید است.

(درک متن، هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه «۳»

(فاطمه راسخ)

اطلاعات سؤال را مرحله به مرحله می‌نویسیم:

دهه	دوم	سوم	چهارم	پنجم	ششم
نام	(۱) سهراب	(۲) پروین	(۵) نیما	(۴) احمد	(۵) فروغ
عدد	(۱) ده	(۷) شش			(۳) سه
قالب	(۶) قصیده	(۳) قطعه	(۶) غزل	(۴) مثنوی	(۳) رباعی
جهت	(۸) شرق	(۷) شمال	(۶) جنوب	(۴) غرب	(۸) بی‌جهت

۱) سهراب عددی دورقمی دارد و از آن که در دههٔ سوم زندگی خود است، کوچک‌تر است، پس عدد او ده است و در دههٔ دوم زندگی‌اش است.
 ۲) شخص دههٔ سوم، نیما نیست. احمد هم نیست، چرا که او از نیما و سهراب بزرگ‌تر است. پس احمد در دههٔ چهارم هم نیست. همچنین فروغ از پروین بزرگ‌تر است. پس پروین در دههٔ سوم است.
 ۳) رباعی و عدد سه در دههٔ ششم معلوم است. «شرق» و «شمال» به این دهه نمی‌رسد. قالب قطعه نیز در جایگاه دههٔ سوم است.

(فرزاد شیرممدلی)

۲۶۳- گزینه «۳»

داریم:

$$\frac{3 \times 5 \times ?}{6} = \frac{4 \times 10 \times 8}{9}$$

$$\Rightarrow ? = \frac{6 \times 4 \times 10 \times 8}{3 \times 5 \times 9} = \frac{128}{9} = 14 \frac{2}{9} \approx 14$$

(کسر و تناسب، هوش منطقی ریاضی)

(عمیر اصفهانی)

۲۶۴- گزینه «۳»

داریم:

$$91 = 7 \times 13, 7 + 13 = 20$$

$$35 = 7 \times 5, 7 + 5 = 12$$

$$55 = 5 \times 11, 5 + 11 = 16$$

(الگوهای عددی، هوش منطقی ریاضی)

(عمیر کنیی)

۲۶۵- گزینه «۳»

در هر شکل صورت سؤال، بسته به بزرگترین و کوچکترین عددهای دایره بیرونی داریم:

$$9 - 4 = 5, 7 - 5 = 2$$

$$13 - 8 = 5, 12 - 11 = 1$$

$$10 - 1 = 9, 8 - 4 = 4$$

(الگوهای عددی، هوش منطقی ریاضی)

(فاطمه اسخ)

۲۶۶- گزینه «۳»

در هر مرحله، دایره‌های افقی الگو یکی کم و به دایره‌های عمودی یکی اضافه می‌شود. بنابراین در شکل چهارم پنج دایره افقی داریم که ۴ دایره عمودی روی آن‌ها قرار دارد. همچنین طرح رنگی نیز در هر مرحله دو واحد از سمت چپ الگو دور می‌شود، بدون احتساب اینکه تعداد دایره‌ها در حال تغییر است.

(الگوی فطی، هوش غیرکلامی)

(فرزاد شیرممدلی)

۲۶۷- گزینه «۲»

در هر مرحله از الگوی صورت سؤال، شکل‌ها دو واحد به بیرون شیفت می‌کنند. یعنی جابه‌جا می‌شوند و جای بکدیگر را می‌گیرند. در مرحله چهارم شکل مانند شکل گزینه «۲» خواهد شد.

(الگوی فطی، هوش غیرکلامی)

۴) حال جهت غرب و قالب مثنوی و احمد، فقط ممکن است، به دهه پنجم برسد.

۵) طبق گزاره قبلی، جایگاه نیما و فروغ هم معلوم است.

۶) قالب غزل به سهراب نمی‌رسد، پس با جهت جنوب به نیما می‌رسد و قصیده به سهراب.

۷) جهت شمال با عدد سه در یک ستون نیست. پس باید با عدد شش در یک ستون باشد. پس تکلیف دهه سوم هم روشن است.

۸) پس جهت شرق و کارت بی جهت هم معلوم است.

طبق جدول بالا، کارت فروغ است که جهت ندارد.

(مقیقت‌یابی، هوش منطقی ریاضی)

۲۵۹- گزینه «۴»

طبق جدول بالا، کارت نیماست که غزل دارد.

(فاطمه اسخ)

(مقیقت‌یابی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۰- گزینه «۱»

طبق جدول بالا، عدد سهراب ده است.

(فاطمه اسخ)

(مقیقت‌یابی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۱- گزینه «۲»

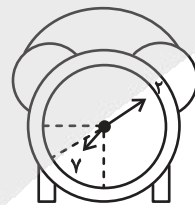
طبق جدول بالا، عدد احمد و عدد نیما معلوم نیست.

(فرزاد شیرممدلی)

(مقیقت‌یابی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۲- گزینه «۴»

(عمیر کنیی)

اگر عقربه ساعت‌شمار دقیقاً روی هشت بود، زاویه بین دو عقربه 180° درجه بود. اما اکنون این عقربه به اندازه پنجاه دقیقه از ساعت هشت دور است. عقربه در هر شصت دقیقه فاصله بین دو عدد را طی می‌کند، که برابر

$$360^\circ \div 12 = 30^\circ \text{ است.}$$

پس در ده دقیقه، $5^\circ = 30^\circ \times \frac{1}{6}$ را طی می‌کند، پس فاصله این عقربه تا

خط نیم‌صفحه، 25° است. پس زاویه‌ها، $155^\circ = 180^\circ - 25^\circ$ و

$$205^\circ = 180^\circ + 25^\circ \text{ است و اختلاف آن‌ها برابر است با: } 5^\circ = 205^\circ - 155^\circ$$

(ساعت، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۸- گزینه ۳»

(فرزاد شیرممدری)

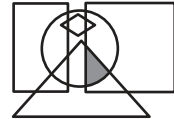
شکل سمت چپ در هر ردیف از این الگو، از ترکیب شکل‌های سمت راست و وسط آن ردیف حاصل می‌شود.

(ماتریس، هوش غیرکلامی)

۲۶۹- گزینه ۳»

(عمیر کتبی)

در شکل صورت سؤال، نقطه داخل مربع، مثلث و دایره است و خارج از مستطیل و لوزی، در گزینه ۳» هم فضای کوچکی با این ویژگی وجود دارد:

برای رد گزینه‌های «۲» و «۴» دقت کنید مثلث و مربع در گزینه ۲» و دایره و مربع در گزینه ۴» اشتراک ندارند. برای رد گزینه ۱» هم دقت کنید که محل اشتراک مربع و مثلث و دایره در شکل، کاملاً درون مستطیل است.

(بابکاه شکل، هوش غیرکلامی)

۲۷۰- گزینه ۴»

(فرزاد شیرممدری)

داریم:

(میم‌های غیرمنتظم، هوش غیرکلامی)

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

